

כנס לקחים מיקוד דרום 25-7-74

(נערך בכית העם בכאר-שבע)

09/ 0087

רשום

מפקד אוגדה 252 תא"ל אברהם: באוגדה שלנו אין שום ויכוחים על בעיית המלחמה עם שום אחד אחר. ולכן הדברים והלקחים שיש לי הם כנקודת תצפית שלי כמח"ט. ואיננו קשורים בכלל לויכוחים איך היה ומה לא היה במלחמה. מראש אני לא מתכוון לעסוק בכל התחום הזה לכן אני פותח בזה.

הרמטכ"ל: אברהם, סליחה רגע, אני רוצה לאמר כמה מילים לתחקיר של כל היום. כיון שבהחלט יתכן שהעלו פה נקודות חריפות על ידי כל הדוברים, ואין לי שום כוונה למנוע את העלאת הנקודות בצורה שכל אחד ימצא לנכון. ובמסגרת הנימוס הצבאי. יש לי בקשה ופקודה. אין קריאות בניים באופן מוחלט. בעקר למפקדי האוגדות. במידה ותוך כדי השמעת הדברים יעלו נקודות שהם ירצו אחר כך להגיב עליהם, אני אאפשר את זה אחר כך. זאת אומרת, יתכן מאד שמפקד אוגדה מסויים יעלה איזה נקודות שמפקד אוגדה אחר או מח"ט אחר ימצא לנכון להגיב עליהם באיזה שהן מילים. לא לעשות את זה בקריאות בניים. פשוט לגשת אל כאש המטה, להרסם, ואחר כך אני אתן את רשות הדיבור לכולם. כי קריאות הבניים עלולות להפוך את העסק למשהו לא מכובד.

תא"ל אברהם: כפי שאמרתי, אני עוסק מנקודת תצפית שלי כמח"ט ולא במכלול המלחמה הגדול הזה. וירט אולי לשני נושאים שהם קשורים בטכניקה של מלחמה. יצא מזלי גם במלחמה הזו, וגם במלחמה הקודמת לרוץ ולחפש טנקים בכל הארץ. רק לאחר מכן להתארגן ולהגיע לשדה הקרב. ובדרך כלל גם להגיע בזמן. אני חושב שבכל ארגונים שאנחנו לא עושים היום, צריך לשמור על המצב שאם אתה מניע גדוד לאיזה שהוא מקום, ושם על ידו טנקים, שלא יהיה שום ארגון אחר שמישהו עולה על הטנקים שלך. אלא אתה נע עם הטנק שלך לכל כוון. וגם אם זה עולה מובילים כמה שזה יעלה. לדוגמה, אם אני צריך להטיע היום גדוד טנקים בתעסוקת חי"ר ברמה, הטנקים יעמדו על ידו. יגמור את התעסוקה, יחזור לימ"ח יחזרו הטנקים. ולא יעמדו אחר כך לרשות אוגדה אחרת. זה על מנת למנוע את הריצה וחיפוש הטנקים בכל הארץ. ושזה יוצר בלגנים נוראים. מזה אני ממשיך: אני ירדתי מצומת גולני ויד הג'ידי. על הפקקים שהיו על הצירית. אני חושב שכוכחים למצוא איזה פתרון יל ארגון כוחות לשליטה רצינית של ממש על הצירים. חוליות המשטרה צבאית, עם כל הכושר שלהם, לא פתרו את הבעיה בתנועה לכל כבישי הארץ.

מכאן אני רוצה לעבוד לכמה דברים שקשורים בלחימה עצמה. קודם כל לנושא ההתקפה. נראה לי שכמעט בכל ההתקפות מהסיפורים ששמעתי כאן, ומה שאני ראיתי לא היה ריכוז כוח ממשי בנקודה אחת, שיוכל ממש להכריע. היו התקפות של חטיבות. לעיתים זוגות, אבל לא היה - כשאפשר היה לרכז מאמץ רציני, - לא ראינו שהוא מרוכז. אני לפחות ראיתי את זה באוגדה שלי. יתרה מזאת, אנחנו לא חקפנו בלילה. וזה דבר שעליו החצטקנו הרבה בעבר. אנחנו לא מתעסקים איחן מספיק היום, וצריכים להתעסק איתו. צריכים להגיע למצב שנוכל לבצע את כל ההתקפות כמטת כלילה. ובכל מסגרת, ובכל רמה. נוסיף לזה את החוסר במפקדה, שתוכל לשלוט על כמה אוגדות שנלחמות יחד באיזה שהוא מקום.

בנושא אורז: חיל אורז החזיק לנו שמיים נקיים, וזהו הישג עצום. אבל ריוע הרוב של ממש לא היה לנו, וכשהוא היה הוא לא היה יעיל. וזה לדעתי בגלל זממעי תקשורת בלתי מחאיניים. זאת זומרת, אני הייתי צריך יוני דברים, אחד לגרש ימני את חיל זור שלנו, שיורד עלי. ודבר שני, כשהווי בא כבר, לכוון אווהו למקום הנכון. כשהוא בא, הוא לא יגע אינוי זמני רציחתי. כנושא כודיעיני מודיעיני יוסף, חוך כדי המלחמה היה לנו מהתצמיות שלנו בזה זה נגרר. נערך לזה לא הגיעו אלינו, שום אינפורמציה נוספת. לא חצלוכי ויר, ולא שום דבר. ולכן תצפיות ארוכות

דף י"ס 3 כחור 19
עורך מס' 1 מחור 5 פוחקים

הסווח, זה היה המקור העקרי למודיעין. בנושא החקיה יש עוד דבר, וזה התעוזה בהפעלת כוחות. ופה אני רוצה לדבר על הפעלת קומנדו, צנח ים, וכעקרו של דבר חיל הרגלים. היינו רקבלים לעיניהם יחידות חיל רגלים. לנו היה אח בה"ד 1. היו באים ב-9 בלילה. אומריה, או-קיי, אנחנו נכנסים פנימה לבצע. ואז היינו כולנו מתחילים לשקק. לאן הוא הולך, אח השטח הוא לא ראה. ושם דבר לא היה מאורגן בצורה רצינית. אנחנו צריכים להתרגל לאפשרות שנשלח יחידות עמוק פנימה. עם כל הסיכון שדבר. לבצע משימות שמוכנות מראש, ולא בשלף ברגע האחרון. ואז יש לזה סיכוי סביר להצליח. נדמה לי שבמלחמה כמעט ולא ראינו את זה.

כתחום ההגנה: אני חושב שאחד הלקחים שלנו צריך להיות, שלא משנה איך נקרא להגנה שלנו, בכל מקרה אנחנו צריכים להתבסס על כשול, על מוצבים, ואם האויב יש לו אפשרות לחדור, שלא חיה לו אפשרות להתבסס. ושברגע שהוא מתבסס אנחנו מתקשים מאד להוציא אותו החוצה. ועוד דבר שהוא נחות עקרוני, זה נושא מינויים בחטיבות המילואים. אנחנו ממנים קצינים בתפקידים של קצין אג"ם, קצין אפסנאות ועוד. חברה אלה הם ברמה נמוכה, והם מתמנים מפני שאין לנו אחר למנות אותם. צריך אם כך לחשוב על אפשרות שלמנות אותה מראש לתפקיד נמוך יותר. במקום קצין אפסנאות עוזר קצין אפסנאות. ואם ממנים סמ"ט בחטיבת מילואים, שיהיה סמ"ט שמסוגל להחליף את המ"ט כשהוא נכצע. ולא יחד שאומרים, זה לא יכול להחליף את רמ"ט אז לך אתה תחליף מה"ט וחר. תודה רבה. הרמטכ"ל: רגע אחד אברהם, אחת ספרת לי באחת השיחות שכאשר הגענו עם החטיבה למטה, לקח די הרבה זמן עד שהכניס אותך לקרב. והסתובבתם די הרבה מאחור. יולי אתה יכול במילה אחת, אני אחמול לא הייתי. זה קשור לארגון כוחות או למה?

תא"ל אברהם: זה לא קשור לארגון. אנחנו הגענו כיום ראשון לפנות בוקר. זאת אומרת בוקר יום שני הגענו לרפידים. ואז עברתי ת.פ. אוגדה 252 מיד. במסגרת אוגדה 252 הייתי בהמחנה באזור שליד רפידים סטה, מהבוקר עד הערב ב-8 לחודש. מ-1 ועד ה-18 לחודש היינו שותפים עם ררעם. באותה קיברת שטח, הרבה מן המס נוח הם משותפים, ודברים שהזכיר אותם ארהם לא אחזור עליהם. יחד הלקחים והם חייבים להתקבל כלקחים לקראת המלחמה עתידה, זה בתחום ארגון חסני החירום, גם ראינו וגם שמענו, שלמלחמת יום הכיפורים, לא יצאנו מאורגנים ומצויידים ראוה מידה שכל השנים חיבנון שנהיה מאורגנים ומצויידים לקראת המלחמה. הסיבות היו שונות: בין היתר חלק מהציוד לא היה במחסנים, חלק היה במהלך האירונים, חלק הוצא לקראת אימונים. חלק לא היה תקין בגלל סיבות אלה או אחרות, ובעובדה, לא מה ששיך לתחום ההצטידות, לקראת הכניסה ליחידה לא היה טוב. הוא לא היה קסטרופלי, לא עד כדי כך כפי שמציבים לעיתים, אבל לא היה יוב. אם אנחנו עוסקים בהפקת לקחים לקראת מלחמה עתידה, אז השאלה שנשאלת אם כן, מה אנחנו עושים היום, 9 חודשים ויותר יחד לאחר הפסקת האש. כדי שהמלחמה שעתידה לתפוש אותנו חוך חודשיים שלנשה יכיה, נכנס יצורה טובה יותר מאשר יכנסו במלחמה זו. את אמר אומר מתייחס לאוגדה 210 שעל ארגונה אני כופד. צר לי מאד לאמר, שאם היום או מחר או יוד חושב, אני חייב להכנס עם האוגדה הזאת למלחמה, אכנס עם האוגדה למלחמה במצב הרבה יותר טוב, משכנסתי עם חטיבה 785 במלחמת יום הכיפורים. יש להתארגנות הזאת ים השלכות על צ"ם יכולתנו להלחם.

שמענו כל הזמן, שאנחנו ניהלנו מלחמות במלחמת יום הכיפורים, בעקר בבוקר עד חושך, בטרביה, הח רגנו ותיחכשנו, ונחנו, לא כולם אבל רובם. אני דושב שבמידה הרבה זה פועל יוא, מחוסר ציוד שחיים גר היום. ולשמור על רצף הלחיכה מרדת החשיכה עד אומר הבוקר. אנחנו חלטים מיד ולא מצויידים כראוי, עם ציוד ראיתי לילה, עם ציוד קינון לילה. זה זה כדובר בכל הניוד האינפרו-אדום. ררנמים, שפנפנים, חסרים לנו אס.אל.אסי-, הרכב והרקם לא ער ספור ראוי. אצלי 50 כהסנקים לא עברו עדיין סדנה. כרריה כלי הרכב, רכב ב' והזחלמ"ים, טעונים תיקון. חזרים בשלי ממוד, חסריה שלקי חילוף וכך הלאה. ואני מבקש לתשומת לב, וטוב שהער יושב וחנו כאן, אם אנחנו אכן ויריח, שהרחארכנות בימח"ים לקרית יום הכיפורים היה לקח, הוא חייב להיות לקח, אנחנו חייבים לבירוח את צמנו, זה אנחנו וריים כדי שהלקח הזה לא יחזור על עצמו בוד חודש זה וירוש חודשים.

הנקודה שניה שברצוני לעלות, אברהם ציין אותה זכרון, ענין ארגון צירים ופיחוח על הצירים. הגעתי לאזור צומח ביר-גפגפה ב-7 לחודש. בשעות אחר הצהריים המוקדמות. הצלחתי איך שהוא לעקוף את הפקק. שהפקק שלי זה 10-15 ק"מ מהצומח ביר גפגפה, לסבר אבו-יגלה. הכביש כולו היה חסום. ב-3 טורים של כלי רכב. ולא היה מי שיושיע. אז מי שוצליח לשלוף את הכוחות שלו מתוך הפקק, ולנסות לצלוח את החולות - עבר. אחרים נחקעו. אחרי המלחמה והיה לי פשוט הזמן, ערכתי מחקר פרטי והגעתי לשתי מסקנות: האחת, לא הייתה כל יליטה על הצירים, וכל אחד עשה כסובב גניו. והגורם השני שגרם לפקק ביר-גפגפה קונקרטיה, וזה הפקק המרכזי, תחנת הדלק שהייתה ממוקמת בצומח ואם אנחנו אכן מתכוונים להלחם שוב בסביבה הזאת, רצוי שבעקבות הכוננות, או עם הגיוס, תחנת הדלק בציר בגפגפה, צריך לנטרל. כי כאשר נכנסו 3 כלי רכב, הרביעי כבר נשאר על הכביש, ואחריו החמישי והעשירי, וכולם היכו בחור. עד שכלי רכב המאה, לא ידעו למה ממחינים הוא כבר עמד. ובאוגדה יכולנו להיאר שם תקועים. מה שהיה נכון לצומח ביר גפגפה, אני מניח שהיו נכונים גם בצמתות אחרים.

הפעלה ארטילריה, אני מחייח ומתכוון למסלול הקדמי של הארטילריה. כל השנים עסקנו ושילמנו מס שפחיים בנושא הכשרה המקרר והפילת הריילריה, בדרגים הנמוכים של הכוח המסתער, כדי שלא נהיה תלויים אך ורק ב"חסדים", ושוב שנשלם רקח"ים הקשר"ים וכך האלה. ובאוגדה, בכל אוחס המקומות שהקח"ים והקשרים לא היו, או שלא קבלנו את ה"י, יו שראוי לא היחה מדוייקת עד קבלחה עבר זמן רב. עדים אנחנו לכך, שבשדה הקרב, במרב ינשי החו"ם יחוז הנפגע מ היה גבוה. ים אם אורם בעלי המקצוע היו אחנו בראשית המלחמה, איך לנו כל ערובה שאיזה שלב השא יוצאים מהכשחם. לכן, הנושא הזה של המסלול הקדמי, בחוום חש"ן חי"ר, יכול להיות שיעל קצין חש"ן להפעיל א", צריך להיות יותר כאומן, יותר מווסת. ורדבר חייב לקבל את ביטויו כגר עכטיו כהלק האימוניה. ולא כמס שפחיים שזה קצין חש"ן מטווח, לבצע את הארגונים כדי ללמד את הנושא, ולשלב את הענין בכערך האימוניה ובחרגילים.

בנושא ההגנה, הגנח בליחה. החטיבה ילי עסקה בבליחה, כל הזמן. בהחייחם לפחות לחסופה של עד ה-18 לחודש, עד שאני עזבתי אותה. בחסופה שלפני המלחמה, גבשנו חודות, ועסקנו בחרגילים כאשר השריון ביקרו, כוח הטנקים אני מתכוון בעקר, ולא החרמח, עם רדת החשיכה לרוב ניתק יג", כאשר לא הייתה לו רצף לחימה בהחשפה. נכנס לחניונים להתארגנות וכך הלאה. וראינו במלחמה האחרונה שיחידות ועוצבות טנקים עסקו במלחמה ועסקו בהגנה רצופה, מבחינת זמן. אנחנו חייבים ליאשח לנו את החכישה, וחייבים לראוח, שכל עוד שעוצבות שריון, טנקים, עוסקים בהגנה. דינם זיננו שונה מכל כוח אחר, שאוחז קרקע. מחזיק שטח. ושטח אליו הגנה בנוייה, ואליו אנחנו מבינים, לא ניחן לוחישה עם רדת החשיכה. כי לקראת בוקר, כאשר יבואו לחיוש את השטח הזה, יצטרכו להלחם יליו. ועחה כל יוד טאנחנו עוסקים בכלימה ובהגנה, דין הטנקים כדין כל כוח אחר ממגן. יוחזים רשטח ביום, יוחזים ח השטח בליחה, והמלחמה היא רצו ה.

הנקודה האחרונה, אותה אני רוצה לעלות, וחרו ההחשפה. היל זה שאברהם אמר, יקובל ילי. ובמיוחד בגזרה שלנו הדבר היה בולט מאד. ניסינו לתקוף זם שיברי כוח ועם כוחות קטניה. כאשר לפחות ביריה הראיונים הפקודות הדוכינגטיות היו תקוף בזהירות וני אבידות. ילי חויב שלמפקד חטיבה צריך להטיל עלונו המשימה. ובמידה והוא עיוי לקבל כוחות כרחון, מהם הכוחות שהוא יקבל, מתי וזיוא. ויי אפשר להטיל על כפקד חטיבה לתקוף זהירות כי אנחנו תמיד נתקוף בזהירות, כ עוד שהזהירות יזיח חוייח זח המשימה ויי אטור לחייב את ריקד לתקוף בלי אבידות. כי אני לא מוכן ולו ירוגל להתחייב ל כך. וריכוז כוחות, לפחות בשלבים דרזיוניה, עד ה-15 לחודש, כל זקס החקפי שבאשנו בריחגרת רבליכר, על גיר חורכ ועל ציר הג'ידי, היה עם שיברי כוחות. ואני חושב יהדבריה הסתיירו ברצלחה זו או אחרת, אךורק בזכות זה, שלה רכחי הארמיר הכלישיח פשוט לא רחחה הלחם רי חקטיו עם כחו זחנים ולא מספיקים, ובהגנה בלרי מספקת.

דף 3
פיקוד
עוהק

הרכבת: פירו, אחת אמרה שהגער נ-7 לחודש, מתי נכנסת לשדה הקרב פעם ראשונה?
אל"ם סנידן: נכנסתי לשדה הקרב ב-8 בבוקר, כאשר ב-7 לחודש הגיתי לביר גפגפה. אני רעבה ויש
 אחת פיקוד אלברט ז"ל, התייצבתי ב-7-7 וחצי בערב ברפידים. למחרת הצבא
 לא היתר לי חטיבה. כי מצלתי את הכוחות ושלחתי את הכוחות לכל עבר
 לזרחה, עם גז ד חרמש מוקט. בשלב ראשון 7, אחרי זה 10 ש רמנים ו-4 יפוט
תא"ל ו. גאדל: פ - פוררת יגיד מה ז ?
אל"ם ציר: ציר הג'ידי. חר כר נכנו לי גויית כי אספתי כוחות, קבלתי חלק הכוחות של ברעם,
 וכחית אחרים גם.

תא"ל פינקווא: כיון שפה עלתה הבעיה של כניסת 164, וגם של 875, אני רוצה רק להשיג
 לענין הזה. חטיבה 885 שהגיעה ביום הראשון בערב, הגיעה בתפזורת, ע
 בנסיעה. וזה הדבר היחידי שכמ ש הגיע עד רפידים. כל היתר היה
 דציר, במסיבותו של דבר הצלחנו לאוגן לפירו, במשיכות ובדחי ות ובחילווצים מדציר, כ-50 וכמו
 צריך לזכור שבאורו מסגד, שרמנים, וגדה 252 התרכזה כבר בגזרה הדרומית, והחזיקה עם 37 ימנים
 מול הארמיה השלישית. ואי מפרט עוד פעם, דויזיה 7, דויזיה 19, 4, 6, 25, ו-30
 מוזן ונצמה הנוראה של אוגדן 252 ב-8 לחי"ש, היה עלינו גם דג-סודר. בכוח, בעוצמה הנוראה של
 כירו, נאלינו לקחת סנידים, לשלוח לרא סודר להתיר את רא סודר, והנ ס, זרועות. סך הכל ביצע
 היתחלנו שכבה דקה כאד.

עכשיו ל-164, דיום יד נראה יוצא יפה. יבל אני זוכר איך שרעם דגיע
 הוא הגיע בתפזורת, עם סנקים משיחד, ומאילת ורג'נלי. חברה, דל יני זוכר דילב, הלא
 תא"ל חמ"ל, והגיתו סנקים חלק בלי עי יחלק לי סנקי גיטי. לאי חד לא די הפות. החזיקה
 א לא כמו שהוא אומר. לדעתו הוא נכנס ל-252, רפ קויה חלק כ יו ג'ידי רשלו, גלחם עם חטיבה
 והמ"ד נפצע, בגיית חטיבה 1 על יד כיש י. וד ב-4 ד 10 לחודש. אני לא זוכר בדיוק אי
 התאריך. זאת אוקרה, שזה לא כל יד דל. קהרל העיגמי דצקנימלית של חטיבת 164 זיי שכל אלה
 שהגיעו וזררכזי, וד ה 80 סנקים. ובזר שכימים יראשונים דא דיו 80. גם זר כה היה, הו
 נכנס לציר הג'יו, עם 45 יחור. נכנסה ל-43, ורק אדר כך הגיעה יתרחסניית. מסביבי
 ה-10 ו ה-11, לחודש דגיע דגזוד השלישי

דמלחמה ע מה: לדעתי בלס ב... די גיית רהיון ישוך ועד כר ז היו דאחרו
 חוסר ארטיילריה מספקת אם מישרו חוטב, שא גר דיו לע יד דריבא דמזרי, בצליחה, ב-6 לחודש, לי היי
 עריכים עם כל הסנקים על הסוללה, אני יכול דומר שא לא גו חרובה לכל נושא דטילית, ולכ
 בויא החי"ר, ולנושא הצליחה בכזיר, דחטיבה דמדכית מנר, דדוב ל-90 חמקיר, נאיר, 164 חמקיס.
 יחטיבה העוררית, - גם זה היה עם חרמש רגלי טייל כרגל, ד יהון נגמשים, לא רחוק ו רמי שהי
 מאורגן דמעוזים וכל אלה שתמיו וחתמעוז לדעתי צריך לל יפר לרחוק ה דנסרון יל הדגבה.
 זכור ד ל הינ לפי דכעריים, דאחר בין מעוז אחד ה עוז שני, יי כיון. מעוזנו דה בינה דעי
 ד שיכוד להחזיק, דרם היו הינו י ליתח ח כודי ה יי איה ו נא את כיה יי
 ש דר קנחרה שד ה הכיון הראשון שייח יי חר, דיו 4 מעוזים חקיר, ו
 נ היי יי צרים היו ש מול היי דה היי הייור האיסמסליות, 3 מעוז
 ד כילי בכיס ו
 כס יסר גל יי שלא הצליח יי חרובי בדריים היי, וטרפ וז, יי
 סנקים יי
 משורר יי
 ב ד יי

המשונה שבדבר, שהמעוזים הרזיונים שנבנו, היה בהם קונספציה למניעת צליחה. היתה בהם קונספציה, היו אשנ"י יריה שירו על המים משני הצדדים. זה שלא עמד בגלל ההפגזות ואחרי הפסקת האש, כל הענין הזה נחתם כשבנינו או כל החשפצים, שבעגם היו לקחי מלחמת ההתשה. זה לא ישנה. אבל הקונספציה הר שונה של המעוזים, עם האשנבים לירי, היו בנויים למנוע צליחה. זה היה קונספציה לא שלימה. הקונספציה השניה שהיא אולי יור שלימה, זה ענין של הגנה ניידה. אבל גם הענין הזה לא היה שלם. לא היה שלם עד הסוף, כי אני בטוח שגם לו היינו מנסים לעצור על קו המים את המצרים אם כל העוצמה שהיחה ב-6 לחודש. ואני אומר 300 טנקים, לא היינו עוצרים את זה. כי לא היתה לנו חשובה, לא לחי"ר ולא לטיילים. ואני בהמשך אגע מה דעתני איך צריך להיות היתרון לענין הזה. אני נגעתי בזה דרך אגב, דרך הארטילריה, כי אנחנו נכנסו כיום הכיפורים, אחרי כל הכו נוח הנוראה שהיחה לפני. כא"ר יש לנו 2 מוללות נורונים, ו-5 מוללות ויידות. זה פרוש מבודפשט ועד המזח כולל. זה לא יכול להספיק, זה לא יכול לרתור את הכעיה. מול העוצמות האלה של החי"ר צריך הרכה מאד ארטילריה. וזה לא היה. יכול להיות טרענין הזה צריך לשלב את עוצמת חיל האויר שבאוחו, מעמד כבר היה ברור, שהוא לא כשיר להכנס מיד לפעולה בגלל הטיילים.

מכאן המסקנה שלדעתי, נגד החי"ר צריך לקביל בהרכה את העוצמה הארטילרית. עם פגזים שיכולים לתת חשובה לנושא החול. מרומי והקשה, אם לא פתרון. צריך מרומי קירבה, וצריך הרכה טי.בי.יו. אלה פגזים חכמים שיכולים לפתור את הכעיה בחולות.

הענין של הטנקים עצמם: היה חסר באופן קיצוני המרגמה 81 מ"מ. לצורך סיוע לפלוגות הטנקים. כל פלוגות הטנקים נלחמו ללא סיחע ארטילרי מינימלי. לא היה לנו את הארטילריה הגדולה. לא היה לנו גם את הארטילריה הקטנה. 81 מ"מ לדעתי וייב להגיע חזרה לפלוגה באופן דחוף. אני יודע שהולכים על זה. אני מתפרץ לדלת פתוחה. וה-81 צריך לתת את החשובה, צריך לראות יחד גם כן עם רום הכה, שיתפוצץ מעל לחול. ברגע שהמרום הטייה נוגע בחול, היעילור שלו נמוכה מאד ואורו דבר אמור גם לגבי העשן, צריך לראות מיד, להדזיר כנויות ישן גרולות. אני חושב שכמויות התח ושת שיטנם היום במרגמה, הם לא מספיקות. צריך למצוא ייך שהוא לנייד דרג תחמושת יכול להיות על רכב זחילי כזה או אחר. כשלל או לא ללל. רדי ש שר יהיה להביא כמות תחמושת יוחר גדולה. 81 יורה מהר. גומרח את הבטן נהר. אז מתחילות בעיות של התכלות מהדר.

לענין הטנק עצמו, צריך לתח לא רק לטנק גם לכל נגמ"ט מרגמה 52 מ"מ. נכנסנו למלחמה כשהתקן הוא מרגמה 52 מ"מ, למחלקת חר"י. ולטנקים לא תקני. בודדיט. אחד בפלוגה. לדעתי צריך להיות לכל טנק מרגמה, ולכל כלי, לכל נגמ"ט מרגמה, התח ושת היא קטנה. אפשר להכניס אותה לכל קום. זיננה כסכנת גם זה אחת שם אורה יחון לא קורה שוט דבר. גם אם הי נטבעה אז היא נפגעת. וזה צריך לתח פחרון ארטילריה נקומיח קרובה. ועטן הרוב. יזינת דיה של הטנק נגד הח"ר, מה שזנחנו חטבנו לפני המלחמה, יש הטנק יעה שמות בחי"ר, מתברר שהמקלע 0,3 שהוא כרוכב סקלע נ.מ. גורם לזה, שהרבה חפקד ה נפגעים. המקלע בעצרו יש בו הרבה חקלות. מקלע כמה שלא יחדשו אותו הוא לא מקלע חדיש. לפי דעתי, כדי להגביר תעוצמת הזש"ל הינק, צריך להחליף ית זה למג. גם את המקביל למג. צריך לשים מקלע לנהג. הרוסים הם לא כל כך יישיים. הם ירו את המקלע לנהג. הוא נוהג, המקלע אמנם הרבה שימושים - הרכה אפשרויות ריגון גיין. יבל בהסתערות זה טוב. נדירה לי שיש קום להחזיר את המקלע. גם גצל האמריקאים היה בזמנו, היה כשרין המקלע המקביל. משך הזמנים זה התנוון והדלדל. חטבנו את הבן אדם שהיה מפעיל את המקלע, אבל את המקלע הוצאנו. לו היינו חוסרים את האדם ומשאירים אתהמקלע, אני חושב שהיחה לנו עוצמת אש יותר טובה. ורל ילה, והיו מה דוגמאות לעשות של הסתככות של סנקיה, במער י חי"ר וחוסר אונים. יין מר לעשות. יחה יכול לנכוע ולירוס. אז הוא כתכופף וגמרת, כה אחת יכול לרוח יו ר. קרה כזה צריך לתח טנק עוצמת גדולה, וצריך לתח לו רגיה. אני גם ורר, נפגעו לנו הרבה כאד כיהדים. רעל 50 מהנפגעים - 70 בערך אני לא כדייק במספרים אבל זה בערך, של הנפגעים הם נקדים. באנ"י. רדנת רט"ק עד ר ת ניקד חטיבה והלאה, שישבו בכלי שריון. זה כחוצאה רזה טנ לצנו 'עבוד עם י כדף פתוח. חלק גדול

דף כס"ו 6 רפון 13
שוחק רס" 1 בחוך 5 יוחסייה

לחפעול המקלע. אני יורר, אנחנו צריכים ללמוד וללמד, לעבוד - חספים יצריח זה ירה ו ד. יש מינ כוח שינהנו צריכנו לרקפיד שיבלטו. צריך לראוח, הגבורה של מלחמה עם צריח פתוח, יש לזה גבול. כשיחה נכנס לינד, שזולפים נלמלה מלמה, ככל הצדדיח, זי אפשר לעיוד עם מדף פתוח. אפשר ל כוד, אבל המחיר רוי כזה גבוה שאי אפשר לעמוד ננמו. וזי אני אוכר, צריך ללמד אח המח"ס לעבוד גם עם מדף סודר. כזמר ושאיירים לו אח החריץ שיליו מדברים. לזה צריך להתאמים ת ימצעי הקינון. לזה צריך לחח א שרות להפעיל את המקלע מבניח. זו בעיה כסובכח ואני יודע אח זה, אבל לדעתי אם אנחנו לא ניתח אח דעתי לענין הזה, במלחמה הירובה אנחנו נחלם אח המחיר.

לענין של החי"ר, כמה שאנחנו לא ניתח חרמש צמוד לסנקים, חמיד יקרה שטנקים יכנסו ויסחככו וישארו ללא חי"ר. ויכנסו פנימה. ואז מה עושימי לדעתי, צריך לשים על צהטנק, אח המדוכות שיירו כמו שירובכסחון שוטף. רימונים כאלה או אחרינו. אני אומר יותר מזה, צריך לשים שירא אבטיחים שיש להם מרום קירבה, או מרום זמן, שזמן המעוף הוא מחפוצן. והוא נוהן ריסוט טוב מאד. כאשר טנקים עובדים בינם לבין עצמם הטנקים הקדמיים חמיד יכולים להפעיל אח זה, וזה יתן כיסוי טוב מאד. יהרוג גם את אלה שבתוך החפירות. כי הפלשת שאנחנו רדברים עליו, שעוד אין לנו אותו, סך הכל הוא נוחן פחרון לגבי חי"ר גלוי או חצי גלוי. כל מי שטוכב בחוך שוחה הפלשת הוא לא יעיל לגביו. ואז יכול להיות שהמדוכות האלה זה יכול להיות אחד הפתרונות. בנוסף למרגמות עם מרום קירבה. מרגמות מכל הכוונים. אני אומר מה צריך לחח לטנק, כאשר יחידת טנקים כמו שקרה לאהוד, לכל אלה שהסחככו, אני לא רוצה להזכיר אח כל אלה שדברו כה קודם. זה, לו היה לנו פחרון כזה אני חושב שהיינו דוסכים הרבה חי אדם. וגם היינו מבצעים אח המשימות יותר טוב. כל הטנקים היו ב צם חסרי יש, כשהם נכנסו לשטח פתוח לנושא ההחלצות. אז הנקודה אכרו תירא על הכל מה שיש לך בקנה, וחירא מכל הכוונים ומכל הצדדים. אז כל זה יכול להיות פגז כזה או פגז אחר. שיעילותו היא מוגבלת אם אתה לא איחרת בדיוק מאי-ווי שירו, וב-95% לא מאחרים אח המקום שירו לך.

מכאן המסינה שצריך להיות לטנק באוכן רחוף אח המדוכות. אנחנו רדברים על זה, אני לפחות מדבר. מהיום השני של המלחמה. ביום הראיון של המלחמה לא ידעתי. ביום השני, מהיום השני אני מדבר על זה. היום אנחנו ברוך השם, 8 חודשים אחרי המלחמה, ואני עדיין נדבר על זה. יכולנו, ואני חושב צריך להחזיר את המדוכות באופן מידי. היו לנו מדוכות לפני המלחמה, הרבה לפני המלחמה, בשלב מסויים היו לנו חקלוח איתם. החפוצו, בזה גמרנו. הטנק היחיד קעולם שנוצר, שיצא לשוק, השריון היחיד שיצא לשוק, שאין לו כדוחות עין זה הכחון. אז אנחנו לקחנו אח הדוגמה היחידה של החפוז והצבנו אותה לכל יתר הטנקים. כל יתר הטנקים ב ולם, חדישים וישנים, וכל הטריון, יש להם ימצעי ייצור עשן עצמי לצורן החלצות. אנחנו אח הענין של ההחלצות הורדנו. יש הרבה אנשים שקבלו טיל ראשון, לא ננגעו טיל שני לא ניגו. בשלישי נפג ו. לו היה להם מיסוך עצמי, אני בטוח שהרבה ט קים והרבה מקדים היו יושבים ותנו יום פה.

לפחות צריך ללמוד מזה ולעשות ח זה כהר לקרחת המלחמה הבאה אם היא אמורה להיות מחי שהוא. ראיחי אח ההסחככות בחוך טערכי החי"ר וראיחי זיך שחטיבה 35, ראיחי כשיו בשחזור ואני אומר, לו היה לנו לאביוד, היינו פוחריר הרבה בעיות. לדוגמה, ני ראיחי בארה"ב אמ.113, שזה באמת כלי קטן. יש בפנים שני כיכלי דלק. שכיחן אויר, זה ריק במשך דקה טילון כעובי של צול, משפריץ דלק. כערור דקה, צ"ק דעסק הזה נדלק ובוער. בוער רשך חצי שעה אני אומר, ס נקח יז לנו היום, אנחנו מכנים אח כערך המרמן, אח אנחנו נואיי בטובות של הטריון יכולים לשים מיכלים הרבה יותר גדולים. אני דענינתי ככר ז, יגבי הטווח כ-200 מטר, היר נראה לי פחות מדי. הבעיה, ככל ש תה רוייה להגדיל ח הוורוח אחה ווכרח להגדיל ח לחן ה ויר, ואז זה דורש קיבול יותר גדול. יכול להיות שלו לחטיבר 35, יודם עוכדיח וזד אחד טיל הגבעה, ו לו עומדים כצד שני של הגבעה. וכל מי שכתרוט חוטף לו כ ויו רשכר, אניר היה לחזר יי לרוהב של כמה ראוח מטר, זה יכול להיות חרון. זה דבר רטון, ואני חויב שאנחנו יכולים לערות

דף מס 7 נחנך 47 דפים
עומק 5 נחנך 5 עומקים
3
10
10

את זה נהר, בטובות של השרמני-.

היו עוד כקרים שאני יכול להביא דוגמה, אבל זו דוגמה אחת בולטת. יני גם חושב
טבטטח בנוי. יינו יכולים להדליק בכמה מקומות את הבתים, וכל מה שהיה בפנינו, לפחות ית הרחבת
שאנחנו רצינו לעבור בהם, היו יכולים להיות. פנויות. אני חוזר חזרה לנוטא העשן: יני חושב
שאנחנו צריכים להחזיר לטנקים, יש לנו היום, לה דברים קימים, רץ צריך משהו להחלים ולעשות את
זה. אני כבר הצעתי את זה בישיבת מח"טים של השריון. להגדיל את כמות העשן הזרזן, היום אנחנו
מחזיקים חקן של 3 פגזי זרזן לטנק. פגז הזרזן הוא גם כרט לזה יהוא יוזר עשן, הוא גם נ.א.
וגם דליק. וגם טוב נגד מטרוח רכות. לכן, צריך להגדיל את העוצמה להכפיל לפחות בסנייט.
עד שיהיה לנו פלטה, להכניט את העיזן זרימה. זה עשן טוב. אם אנחנו מדברים המצרים מחזיקים
מערכים עצומים. לאורך. ואתה מוכרח להתכחש חזיתית. ואז מתנרר שהסגרים לוקחים אורך 3 ק"מ
אז מימין, 3 ק"מ משמאל. ואם אחת רוצה לחזור באמצע, זאת אומרת, אחת צריך להבטיח לנטרל גזרה
של 6 ק"מ. ארטילריה אנחנו יודעים כמה ארטילריה יש, וכמה עשן יכולים לתת. ואז אתה כתבלט
מה לעשות. הארטילריה יש את העשן זרינה, פגז, עיזן טוב, חפ לנו אותו. אני לא פוטל אותו
אני עבדתי עם ה-20 והוא היה טוב. קיים 105 בדיוק באוהה נחכונת והוא טוב. אני אוכר,
אפשר ליצור בעזרת הטנקים, מיסוך עיזן, וזה נחזיק עשן למשך 2-5 דקות. כל 5 דקות אחת כזין
את העשן הזה. יש לך מסך, פרודור, שדרכו יתה יכול לטור. וכל מי שמחזן לפרודור הזה
מנוטרל.

אני חושב שאת זה אפשר לעשות. שום אחד לא יכול לעשות את זה יותר טוב מאשר הסנשים
עצמם. צריך לראות איך עושים את זה. זה בעיה של דיון, לגבי חלוקת התחמושת, מה בבטן, כמה כזו,
וכמה כזו. אני חושב שיש מקום להכניס את זה. כרגע, כיון שאין פלשת בודאי אושפר להכניס את זה
על החשבון. אני חושב שיש מקום להחזיק כמות תחמושת כזו, בגודל. ויכול להיות שלקראת מבצע מסויים
צריך לתת את התחמושת הזו לטנקים, ולהגיד, חברים, אתם תעשו לעצמכם את אטמכא הפרודור. תפרצו
בגזרה צרה. אני עוד אחזור לענין הגזרה הצרה או לגזרה הרחבה.

ראינו בהסתערוכות, שאתה עובר, והמצרים מתכופפים. אחרי שאתה עובר יורים מאחור
יורים מלפנים. אני חושב שצריך להחזיר לטנקים סירנות. זה לא הורג באופן ישיר, אבל זה הלם.
והלם בשדה הקרב. שום דבר נורא פשוט. לשים את הסירה על הסנק, בהסתערוכות, בהלם, עם הפגזים
השורקים. בצירוף סירנות. אני חושב שזה הלם. ההלם לכמה דקות. יופי, גם זה טוב, אותם
הדקות שמחייב את המצור, עד שהוא חושב, לכוון את האר. פי. ג'י ולצאת, אתה, או שנכנסת לשלולית
אחרת, או שיצאת מטווח הירי שלו. או שמישהו אחר בנתיים הרג אותו. פה התייחסנו לנושא הלילה. אני
חושב שהיה הסכם ג'נטלמני בינינו לבין המצרים. הם לא תקפו בלילה, אנחנו לא תקפנו בלילה. כל אחד
עם סיבות שלו. אני חושב שלמצרים היו אמצעי לילה מצויינים. אם פשוט לא ניצלו אותם. אנחנו בנושא
הלילה היינו בראשית הדרך. השפנפנים היו רק על ההתחלה. לא היה לנו לכל הטנקים את השפנפנים.
גם מרגע שהיה לנו את השפנפנים, זה לוקח זמן עד שאתה לומד את הפעיל אותם. אני חושב, שלו היינו
נכנסים למלחמה הזו עם שפנפנים, שכל המערך מצוייד ומאומן בשפנפנים, היינו עושים הרבה שמות
בתנועת של המצרים בלילה. היינו יכולים להחזיר כוחות פנימה, ולעשות שמות. כי כל כלי רקס
ורכב, מצרי רוסי, הוא מצוייד ב-א.א. ואני מניח שבלילות החושך, מרבית הכלים נעו והשתמשו ב-א.א.
לו לנו היה את השפנפנים לאתר את ה-א.א. היינו יכולים לעשות צרות צרורות למצרים, והיינו יכולים
לנצל את הלילה הרבה יותר טוב ממה שניצלנו אותו. צריך גם - אני חושב שבאימוני הלילה צריך גם
לראות, אנחנו דיברנו שאנחנו נהפוך את ה
הלילה ליום, והדבר הזה אמור לשתק את האמצעים
הפסיביים. את המגבירי אור כוכבים הנוכחים. אני לא יודע איך זה התייחס לדור הבא. צריך לראות
איך משל בים במקרה כזה, שהלילה הופך ליום, שילוב עם עשן. אני גם חושב שעשן הוא טוב, גם בלילה
חשוך, אם אנחנו רוצים להכנס לגזרה צרה. ואנחנו יודעים שיש אמצעי אור פסיבים, צריך פשוט להתחיל

להשתמש בעשן בצורה מסיבית גם בלילה. לענין החצפיות, אני מחייב רק למקרה של חקיפה, של חטיבה, 3 מדויזיה 4, שנכנסה בואדי מבוך בהפעעה. ההודעות - באה הודעה אחת מתצפית ארוכת טווח של חטיבה 401, שהתעקשה שהיא רואה הרבה עשן וכלים נכנסים. ואיזה שהיא חצפית, וזה אני אומר מתצפיות. אני חושב שצריך להכניס באופן תקני, לכל חטיבה, בפלוגות הסיור, משקפות 120 על 20. תקני, ולאמן אותם שהם נמצאים לא בחזית, אלא בעומק, והם נותקים את התצפיות ארוכות הטווח. אני חושב שעל כלים של מפקדים חייב להיות משקפת 120 כזו או אחרת. שתיתן ענין של תצפית. למפקדים ברמות מג"דים ומעלה. או לפחות לקמ"נים. כל המערך שבעצם צריך לספק אינפורמציה. אנחנו היינו עיוורים וכל אחד לפי גודל המשקפת שלו. מה שהוא ראה, את זה הוא ידע. מה שקבלת מהדרגים היותר גבוהים, היה נכון לפני מספר שעות. כשאתה בא לשטח זה כבר לא כל כך נכון. כיון שהכוחות בתנועה. ועד שמפענחים את כל הענין של המודיעין זה בכל אופן לוקח זמן עד שמגיע לזה שצריך למשוך. ואז אני אומר, העניינים בשטח, זה מה שמאמר את הדברים. ויש - זה הנתונים שאתה מקבל אותם בשטח. צריך לראות את זה, לפשות את זה חקני, ממוכן בצורה מסודרת. ולא מאלתרם כפי שזה היום. היום זה גם לא תקני. ומאולתר.

צריך לתת אמצעים אלקטרוניים להתראה, לחניונים. חניונים או עוצמה גדודית. אני לא חושב שגדוד טנקים יכול לשבת בשלוח ולעשות את הטפולים שלו, כאשר אין לו שום התראה אלקטרונית. ראיתי בצבא ארה"ב את ה-פי.פי.אס ברמת הגדוד. יש 6 כאלה, 3 יותר גדולים ו-3 יותר קטנים. בזמן שהגדוד זה קשתות, והקשתות האלה נותנים את הבטחון, שאתה יכול לקבל התראה מינימלית של 3 ק"מ, אם מתקרבים אליך כוחות ממונעים או רגלים. אני חושב שצריך להציג התראה אלקטרונית יותר גדולה. אבל היום, שאמה נכנס לפי המתכונת שלנו, שטנקים נכנסים לחניון בלילה, אני חושב שהיום, שלמצרים יש טילים שיכולים לירות בלילה לטווחים של 3 ק"מ. זה מסוכן. אני הייתי מעדיף כבר להכנס עם חניון טנקים לתוך נקיקים. זה מחייב דיון בכל מקרה. זאת אומרת, זו בעיה שצריך לתת לה פתרון. אם היה לנו התראה אלקטרונית, אני אומר, רגע אחד, אולי החניון הקודם עדיין עומד במבחן. אבל היום, ללא התראה זו, אני חושב שאז לא עמד במבחן. אני חושב שהקשה את והקט"קים צריכים להיות משולבים בתוך מערך הסנקיסטים. והם חייבים להיות עם הסנקים במשך מרבית האמנים. כאשר הקשה נוסע על זחלם, והמג"ד נוסע על טנק. הם לא יתחברו ביחד, ואם הם יתחברו זה יהיה רק במקרה. ואז יצטרכו לעבוד בחיבור, יתחברו באלקטרוניקה. הוא צריך לשבת בתוך הטנק, הוא צריך לדעת להיות טנק קשר. וצריך להיות לו מכשיר הקשר שלו בתוך הטנק. או לפחות בנג"מש.

נושא קשר: ראינו יצא לי לראות לשמע, קצין בטחון קשר ממקשר"ר. הרצאה מאלפת מאד על נושא בטחון קשר. והרבה מהקהל שיושב פה, בדרגות גבוהות, הם השחקנים בפנים. הוא מביא את ההאזנות של המצרים וזה מענין לדעת שלצבא המצרי על כל רשת מחטיבה ומעלה, היו 4 חחנות האזנה. חחנה אחת האזינה לתנועות מפקדים ומפגשי מפקדים. היא העבירה את הנתונים לארטילריה, את מפות סיריוס והיא להם. ואז לכל מקום שאמורים היו מפקדים להתכנס כעבור X זמן, ז"ל שנתן להם מספיק זמן לפענח ולהעביר. שם היה צריך לבוא ארטילריה. אם הוא בא או לא בא זה אני לא יודע. חחנה שניה, האזינה לתנועת כוחות. חחנה שלישית לכוחות שיוצאים להזקפה. והוצאת מסקנות אסחוקפים, לא תוקפים, מאיפוא, כדי לתת התראות לכוחות שלהם. אני חושב, וראיתי יחד עם זה, שכל הנושא אפילו המלכות גזית, אותיות א' ב' את זה כבר לא פענחו. למרות שאמרו שזה שום דבר. שמלכות גזית נשבר חוץ שעתיים. לא נשבר חוץ שעתיים כי ברגע שהתחילו עם האותיות, למרות שזה פשוט זה היה מסוכן. אני אומר, אנחנו צריכים לראות מזה, לשכלל את ענין הקשר, לקצר את התהליך. היה לנו לפחות ברשת עגנון, רשת חטיבה 164, הייתה האזנה מחמדת. והיו תופעות כאלה, אני קורה לחחנות. תחנות עונות. אני אומק, הודעה רוח עבור. כשאתה מתחיל להעביר את ההודעה, יש לך חסימה. לדעתי, צריך ללכת לקיצור התהליך, כמו לטייסים, להעביר את ההודעה לאשר רוח עבור. זהו, ואז לא מספיקים לחסום כאשר אתה מעביר את ההודעה. יכול להיות שאז יגיעו למצב של חסימה מוחלטת רצופה, אז אני לא יודע אם זה יחד טובה, אבל בכל זאת, זה מחייב בחינה. אני חושב שתהליך האלחוט שלנו היום ארוך מדי, הקמת קשור כל פעם, מיותר. יש לנו מכשירים אמינים

דף מס' 9 מחוץ לפרטים
עוקם מס' 1 מתוך 5 עותקים
A18

ועובדה, אני לא יודע אם מכל הקהל שיושב פה, ונלחם, מישהו השתמש ב-אס.אס. בי. למרות שהוא היה. זה מוכיח עד כמה ה-וי.אר.סי. היה מכשיר אמין.

אני לא אומר להוציא את ה-אס.אס.אס. בי. אבל אני רק נותן דוגמה. אני לפחות הייתי לי אס.אס.בי, ומוכן, וכל זה, כל המלחמה, לא נאלצתי להשתמש פה. ענין מפות הקוד בלס בצורה קיימונית. לא היה מפות לכל אלה שבאים בעורף. אוגדה 252 לא היתה בנויה לחלק מפות, אבל היא חילקה מפות לכלאס החטיבות, לכל המפקדים, ולכל אלה שבאו תגבורות מהעורף. היה לזה גבול כשזה נגמר.

(המשך דבריו נרשמו על ידי ורה)

תא"ל פילקו:

השפה הגלויה שלנו היא לא שלהם, הם את הקודים ואת הסלבג שלנו הם לא מבינים. את מפות הקוד, מה שכתוב, את זה הם הבינו. אני חושב, שלפני המלחמה צריך להיות טטים בכמויות עצומות, צריך להיות מרכז לחלוקת מפות לכל אלה שנחקעים בלי מפות.

לפחות לקח מהתחלת המלחמה. אני חושב, שצריך להקים מפקדה שתשלט על מרחב רפידים. מפקדה שברגע ש-252 זזה קדימה שולטת על כל נושאי המינהלה, על כל נושאי התנועות, על כל נושאי התיגבורות. הנה יושב פה ציפורי, הוא היה קשנ"ר, את כל התיגבורות למערך השריון כולל האוגדה של אריק כולל האוגדה של ברן, העביר דרכי, אוגדה 252. יושבים פה מ-מ"מ ומ-א"א, את כל החמושות, את כל הנשק שהזרימו לכל האוגדות הזרימו דרך אוגדה 252, גם את המאריכים לשפנפנים, את המתאם, אלף ואחד רברים, אני חושב, שצריכה להיות מפקדה כזו שחיה בסיני ומכירה את סיני ויודעת על מה היא מדברת ואת כל הדברים והקשר מהעורף איתה.

ענין עקרוני אחד זה וזה הפעלת השריון במלחמת יום-הכיפורים. אני חושב, שבימים הראשונים, ביום הראשון והשני והשלישי הפעלנו את השריון לא נכון, אני גם חושב שכל השבוע הראשון הפעלנו את השריון לא נכון. אנחנו לקחנו את הטנקים שלנו והפכנו אותם לבונקרים, בונקרים שזזים 500 מ' עד קילומטר. אני חושב, שזו שגיאה, לא כך מפעילים את השריון, אני אומר, היום אני הפעלתי את אוחו דבר, אז אני מבקר את עצמי כמו את האחרים. אני אומר, חבר'ה נשים את היד על הלב ולראות איפה עשינו שגיאה ואני חושב, שפה עשינו שגיאה איומה. עשינו שגיאה בזה שרצנו למעוזים, היה צריך לפנות את המעוזים, נכון, או שהיה צריך לומר, חבר'ה אנחנו לא נלחמים עכשיו לחץ את המעוזים, אנחנו נלחמים עכשיו לערוף את המצרים. יותר מזה, אני חושב, שאנחנו לא יכולנו לערוף את המצרים לאורך כל החזית, בבת אחת להכניס אותם לחוך התעלה, זה לא יכול לעבוד. אני חושב, שלא היינו חוקמניים במידה מספקת גם עם העוצמה שהיחה לנו. אני חושב, שלו ביום השני או השלישי של המלחמה היינו עולים מאזור עין-מוסה עם עוצמה של שתי חטיבות טנקים ומחילים לקפל את האגף מעין-מוסה צפונה, אני חושב, שהיינו מצליחים, לא יודע עד איפה, אבל היינו מצליחים. עובדה שברגע שנכנסו מאזור האגס בחפר אפשר היה ללחוץ, חלק צפונה וחלק דרוגה וחלק מערבה. אני חושב, שהחשובה שלנו בגדה המערבית זו החשובה וכך צריך לעבוד עם שריון, להיכנס לעומק, לנתק דרגים, לנתק מפקדות, להשתלט על הארטילריה, להשתלט על הטילים. זו צריכה להיות הדרך שבה השריון עובד. אני חושב, שזו צריכה להיות החשובה למלחמה הבאה. צריך לראות במלחמה הבאה, המצרים יעשו את אותו דבר, נניח, יותר משובלל, יחפפו עם ה-5 דויזיות. האם אנחנו היום עם העוצמה שיש לנו בסיני כדאי לנו ללכת ולבלוס מול ה-5 דויזיות בעוצמה מלאה ולשלם את כל המחיר. היה חרגיל קונצרטינה ואני אמרתי, בחרגיל קונצרטינה שמנו את חטיבה 401, עשינו ממנה בונקר מאחורי המיכשול וישבה שם שלושה ימים ונלחמה מול 600. אז שאל אותי הרמטכל, זה יחסי כוחות לא טובים? אז מה אני אומר, זה לא טובים, טובים מאוד ואם זה 8 זה לא טובים? זה גם כן טובים. השאלה, האם לזה אנחנו צריכים לשאוף. אני חושב, שאנחנו צריכים לשאוף לזה שאנחנו בולמים את המצרים עד שכוחותינו מחרוזים ויכולים לצאח מייד להתקפה. איך בולמים? לא כמו שבלמנו במלחמת יום-הכיפורים, במחיר של כל חיינו ועל גופותינו. צריך לעשות מיכשולים, להגיע למיכשולים, ברגע שזה מתחיל להיות מסוכן לנוע חצי קילומטר אחורה, מתחיל להיות מסוכן חצי קילומטר אחורה, לעשות החקפה אגף ולנסות להשתלט בחזרה עד שאנחנו יכולים להגיע למצב ויהיו גם גזרות שלא נחפססן איחם, לדעת, בכלל. שם שיכנסו, מה אפשר לעשות? אי-אפשר לבלוס כמו שניסינו לעשות את זה ביום-הכיפורים. להיכנס שוב פעם בגיזרה צרה ואני בסברתי עד עכשיו איך אני רואה כניסה בגיזרה צרה בכל הרמות ולהכנס לעומק, להשתלט על העורף ורק אחר כך לעסוק בטיהור והשמדה אז יוכל חיל האוויר להפעיל את כל עוצמתו עם כל הפצצות החכמות להשמדת ה-חי"ר ולהשמדת

כל אלה שהחפצו שלנו קשה מאוד לטהר את זה. אני חושב, שכל לחימה ביעד מבוצר עם טיהור כל החפלות זה עסק מסובך, זה עסק יקר, כדאי ללמוד אותו ולהשתמש בו רק אם לא יהיה בדירה. מה שאני מציע זה ללכת לעומק כפי שעשינו בגדה המערבית, בשלב האחרון להשתמש בחיל האוויר, בעוצמה גדולה באמצעים עם ארטילריה עם נפלא וחיל הלאה.

אלוף (מיל"א) שרון: בקשר ל-מח"טים שלנו במידה ויש לכם גם כן כמה דברים אז בסוף דברי.

הנקודה הראשונה שאני רוצה לגעת בה היא בקשר לקונצפציה ההגנה. כמו

בנושאים אחרים, אני מציע בעיקר להביט קדימה ולא לעסוק יתר על המידה בניחוח הדברים שהיו, כי אני חושב, שצריך לראות איך זה יראה במלחמה הבאה. יש מספר נושאים שבכל זאת מוכרחים להתייחס למה שהיה. אני חושב שקונצפציה ההגנה בסיני הייתה מורכבת משני חלקים. אחד שנבחן ולפי דעתי, התאמת לצערינו כל מה שחזו וראו חוזה השחורות בעבר וזה החלק של המעוזים. למזלינו היו לנו מעט מעוזים, אני חושב, שזה בהחלט הכתיב את מספר האבדות, לו היו לנו יותר מעוזים היו לנו הרבה יותר אבדות. זה רק חלק אחד של הקונצפציה.

החלק השני היה בנוי על פריסה של מערכת כוחות ניידים בדרגים

שונים כפי שכבר כאן הוסבר, היו כוחות קדמיים, כוחות מעט יותר אחוריים,

אגרופי שריון גדודיים ואגרוף חטיבתי. לצערינו, במלחמה הזאת הדבר הזה לא נבחן, כי פשוט הכוחות לא נפרסו, הכוחות לא היו במקומן.

נתחיל בנושא החצפיות. החצפיות היו על שפת המים בניגוד למה שהיה

צריך להיות בהתאם לקונצפציה שהם היו צריכים להיות במרחק של 6 ו-8 ק"מ

ו-10 ק"מ מהתעלה ולכן, לא היחה אינפורמציה, כי החצפיות נפגעו מיידית או שהיו במנוסה או שנמגעו מייד בהתחלה. אמנם, היו חצפיות מאחור בטווחים של 10 ק"מ, 8 ק"מ, אבל אלה היו, נשענו על הטנקים שעמדו מאחור וזה היה טוב, כמובן, עד שהתחילה המלחמה, ברגע שהתחילה האש הטנקים רצו קדימה ומייד לא היו אמצעי חצפית פרט אולי למספר מקומות בודדים.

הדבר השני זה כמובן, כל פריסת הטנקים. במקום להיות פרוסים עם 300

טנקים בהתאם להכנית שהיחה שדיברה על פלוגות טנקים, על גדודי טנקים

ועל חטיבת טנקים, שחי חטיבות טנקים, שני שלישי הכח היה במרחק של קרוב ל-100 ק"מ מאחור, כך שלצערינו, הדבר לא נבחן, גם זה לא היה.

חלק שלישי זה נושא של מיקום מיפקדות. היה ברור לגמרי שכדי לשלוט

על הקרב בסיני צריך לשבת בסיני ולצורך זה נבנו מיפקדות והושקעו

בזה סכומי עתק ונבנתה מיפקדה באום חטיבה ונבנתה מיפקדה במיטלה, אמנם, לא הושלמה, אבל

היחה מיפקדה במיטלה והיחה מיפקדה בטסה, מוכנה, אני אומר, מקומות למיפקדות והיחה דבר שעוד היכרנו

אוחו בשנה האחרונה ב-73 ועוד חפסנו אותו במאי 73, היחה כוננות, זה המיפקדה בכלוזה. כדי לשלוט

על הקרב, כדי לקבל תמונה מה שקורה, כל זה גם לקחים לעתיד. צריך להמצא בשטח, אי-אפשר לשבת בבאר-

שבע עד יום ראשון לפנות בוקר, צריך לשבת בשטח.

אני אומר, חלק אחד, לפי דעתי, נבחן ותוצאותיו היו חמורות מאוד,

חלק שני לצערינו, לא נבחן. בעצם מה קרה? מה אמרה הקונצפציה ההיא?

היא אמרה, אנחנו מקדמים את פני המצרים שמגיעים ולכן, כל הזמן שביצענו את החרגילים, עשוח

חרגילים, הגענו למצב כזה שפלוגה מגיע למקומה חוץ 20 דקות, תוך חצי שעה. גידוד בערך

כשעה, דיברנו על אפשרות לרכז מאמץ חטיבתי תוך שעהיים. לו היינו עושים את זה לא היה קורה המצב

שקרה. מה היה המצב שקרה? הטנקים שלנו שכבר הוזעקו מאחור וגם הטנקים של החטיבה הקדמית שרצו

למקומם, במקום שהם יקדמו את המצרים הצולחים, המצרים שצלחו קדמו אותם. אני מראש אומר, אנחנו

דיברנו על זה הרבה מאוד פעמים גם בכל הדיונים שהיו. אני מקבל את מה שמילקו אומר שאי-אפשר היה

בהתקפה מסוג כזה למנוע את המצרים מלצלוח את התעלה, אבל בהחלט אפשר היה לעשות דבר אחר וזה להגביל את הישגי המצרים ולזה נועדה התכנית הזאת, היא לא היחה מסוגלת לעשות משהו אחר. מה הפריסה הזאת נועדה למנוע ומה היחה יכולה למנוע? היא היחה יכולה למנוע מעבר של 5 דויזיות חוץ 24 שעות או חוץ 36 שעות ותסיסה רצועת קרקע ברוחב שנחפסה, היא היחה בהחלט לא מונעת צליחה, אי-אפשר למנוע צליחה, אלא היא היחה משאירה את המצרים כשהם מחזיקים ברצועה צרה. לפי דעתי, ברב המקרים על שפת המים בלבד אולי עד כביש התעלה. זאת לפי דעתי, התמונה שהיחה נוצרת לו הכוחות היו בשטח. לכן, הטענה שהיו טילים, זה שהיו טילים היא טענה חופפת, לו היינו ממקמים את כל הטנקים ולו זו היחה התכנית למקם את הטנקים על הסוללה של קנ המים, זו לא היחה התכנית, דן בנה את זה בזמנו. היו עמדות על קו המים והיו עמדות במרחק של כמה מאות מטרים מקו המים והיו עמדות שהיו ליד ליד כביש התעלה והיחה מאבק תמידי, למשל, אני חפיד התנגדתי לעשיית עמדות וטענתי שבכל מקום שרק אפשר, לא בכל מקום אפשר היחה, לכן, היו מקומות שעשינו את זה. צריך להשתמש חוואי קרקע גם לא צריך מראש שהאויב ידע בדיוק שנתיים לפני המלחמה איפה אנחנו עומדים לעמוד. לא בכל מקום היחה אפשר, בחלק מהמקומות עשינו.

במלים אחרות. במקום שאנחנו נקדם את המצרים, לו היינו פורסים את הכוחות, המצרים קידמו את פנינו.

כאשר לענין המעוזים, לא נמצא פה מפקד החזית בזמן המלחמה אז אני לא אחיחם לזה, אומר רק מילה אחת. מי שחושב שבמלחמה הזאת בעוצמת הכוחות שצלחה את התעלה השונית היחה בעובדה שבמעוז היו 22 איש ולא 30 איש, לפי דעתי, איננו מבין את המלחמה שהיחה, אין לזה שום קשר לענין. בכלל המעוזים לא לקחו חלק בנושא הזה. המעוזים האלה כפי שנבנו, לא כפי שנבנו, לא כפי שחוכננו, כפי שיצרו הנסיבות, המעוזים שנבנו היחה להם תאוריה שיהיו להם חרכי ירי והם ישלטו במקלע על האגפים. דבר שאני בזמנו חקפתי אותו בחריפות, כי הוא נראה לי אז בלתי ראלי ואמנם, כשהתחילה מלחמת ההששה נסחמו החרכים, היו לנו לא מעט נפגעים, נסחמו החרכים, כי אי-אפשר היחה להשתמש בהם והמעוזים נוצרו כגופים המגינים על עצמם. עלתה אז כמובן, השאלה, האם יש משמעות פוליטית לישיבה על התעלה? אני אומר, בהחלט יש משמעות פוליטית לישיבה על התעלה, אבל בשביל משמעות פוליטית לא היו צריכים לשבת ב-30 מעוזים ואני רוצה לומר לכם שבשביל משמעות פוליטית לא היו צריכים לשבת גם ב-16 מעוזים. בשביל משמעות פוליטית צריכים לשבת ב-3, 4 נקודות, כדי לדעת שאחה יושב על התעלה. המעוזים כפי שהם היו, אני זוכר את זה מדיונים שהיו לנו, אני אמרתי, המעוזים האלה יביאו לידי כך שהמצרים יכתיבו לנו איך להלחם והנה מה קרה במלחמה? אנחנו איבדנו כמשך 24 שעות 193 טנקים וכשאנחנו בודקים איך איבדנו את הטנקים, רב הטנקים איבדנו, הייתי אומר, במלחמה גבורה של אנשי הטנקים, ממש מלחמת גבורה, בניסיונות נואשים לרוץ אל המעוזים בזמן שלא היחה כל קשר בכלל בין נושא מניעת הרחבת ראש הגשר או מניעת פיתוח המיתקפה המצרית למעוזים, כל קשר איזה שהוא וזה רק במספר מילים, זה נושא שאפשר בהחלט לדבר עליו ולכן, הייתי אומר כך, אם מדברים לגבי העתיד, מיכשול כן, לפי דעתי, מיכשול זה דבר חשוב מאוד, ביצורים אחוריים בהחלט כן. בביצורים אחוריים במקומות, נקודות שהאויב יכול להתקדם אם נומר, אנחנו לא מצליחים בצורת המלחמה בקו הקדמי מוכרחים להיות ביצורים אחוריים, הם גם לא טובלים, הם לא טובלים מהפגזות, הם לא טובלים, הייתי אומר, מכל אותם הדברים שהאויב יכול להכין אותם כמשך חודשים או שנים, מאחור בהחלט. מוצבים קדמיים, לא בשום פנים ואופן, גם פה תלוי. אני אומר, אם יש לך, נומר, מקום שאין לך אפשרות לזוז, אני לוקח את רמת-הגולן. רמת-הגולן יש לה דין אחד, בסיני דין אחר. אז אם אנחנו יושבים היום כמה קילומטרים לפני המיצרים אז תמיד במיצרים צריך להעריך כמו שצריך ובמיצרים צריך לערוך ביצורים כמו שצריך, לפני צריך להיות רק קו מיגון, לא ביצורים. אני לוקח את בקעת הירדן. מי שחושב שצריכים להיות מוצבים כפי שמוקמים היום על הקו הזה של המים, טעות. מי שלא מקים היום ביצורים רציניים

ממש בכניסות הערים פנימה טועה טעות מרה. אז אני אומר, צריך להתאים את זה באופן כללי
מיכשול כן, ביצורים עמוקים בעומק לגבי נקודות קריטיות באפשרויות החקדמות אויב חיובי ומיידית,
קידמיות חלוי בשטח. כסיני לא ולפי דעתי, בבקעה לא, גם כן יכול להיות מקום אחד הוא כזה, צריך
לבדוק כל מקום בפני עצמו, רמת הגולן, זו בעיה אחרת.

נושא של חיל אוויר. אני חוזר על הענין הזה כבר ודאי 10 פעמים. אני
חמיד מופתע מחדש שאני שומע את האכזבה מחיל האוויר ואני רוצה
עוד פעם להזכיר, כבר אמרתי את זה 10 פעמים, את מה שאמר מפקד חיל האוויר דאז מוטי, הוא אמר
לנו את זה ואני כך אני לקחתי את זה, הוא אמר לנו, אתם תלחמו כאילו שאנחנו לא קימים ואנחנו
נלחם כאילו שאתם לא קימים. אני רוצה לבוא ולומר, בזמנים שהיום חי"ר מטוס הוא כפי שהוא ואני
לא יודע כמה יעלו המטוסים החדשים, אבל הרבה יותר ודאי מהמטוסים האלה. מי שחושב, שהמטוס הזה
זה הארטיילריה המעופפת, אני חושב, שהוא לא מבין מה שהוא עושה, בשום פנים ואופן לא. מי שראה
במלחמה הזאת את כמות הטילים שנורחה, את התופת הזו שהיתה ויודע להעריך נכונה שבס"כ
האפקט על הקרקע הוא לא אפקט מכריע ומי שמבין, עוד פעם, אני אחר כך אחזור לנקודה הזאת, שהאפקט
על הקרקע בעיקרו הוא אפקט של תנועה ותנופה. דבר שמטיבוח שונות לא היה במלחמה הזאת ולא של עוד
כמות של אש שנורת על הקרקע, לא יעלה בדעתו במלחמה הזאת שהיתה, הוא לא העלה בדעתו, או
במלחמה הבאה שתהיה להביא לידי כך לשחיקה של גורם ההרעה מספר אחד שאנחנו יכולים בו להשתמש,
אבל יש לנו עוד גורמי הרעה, שאפשר בו להשתמש למטרות מהסוג הזה, לכן, לפי דעתי, צריך
לשחרר את חיל האוויר וכמובן, אני אומר עוד פעם, צריך כל דבר לא לקחת עד הסוף. נניח, זה
מקרה שהמצרים או משהו אחר פורץ ואין ברירה ופה אין כבר מחיר לשום דבר, אבל כל זמן שיש
אפשרויות צריך לקבוע מטרות ויעדים ברורים לחיל האוויר ולשחרר אותו מהחלוח ומהתאום עם כל סנק
ועם כל פלוגה בשטח, לא צריך את זה. על כל פנים לא המטוסים האלה, אבל אם מדברים על לא מטוסים
מהסוג הזה שיהיה זה מטוסים אחרים והם מטוסים איטיים ומה שקורה למטוסים איטיים עוד ראינו
ב-67 אני זוכר שהפקתי את התקפת המטוסים באום כתף, מפני שדאיתי איך מפילים אותם והיו
פוגות אז במקרה. מיד הוצאתי אותם, אמרתי, חבל על כל טייס, חבל על כל מטוס בנושא הזה וכאן
לפי דעתי, צריך לסיכום ענין חיל האוויר.

מקרים של שואה לאומית, לא חושבים על שום דבר, במקרים אחרים
לנחק את חיל האוויר מהפעילות הצמודה לכל פלוגה סנקים בשטח לקבוע
לו יעדים עמוקים בעלי חשיבות שבהם פעולתו שם תשפיע בצורה הרצינית ביותר שיכולה להיות.
הערה לגבי הערכות נכונה ובזמן, אין ואני לא רוצה להוסיף על זה,
אני חושב, שזה ברור לכולם, צריך להעריך בזמן ולהיפרס כמו שצריך.

אני חושב, שצריך להגדיר את מטרות המלחמה באופן ברור. כמו שאני אגיע אחר כך לנושא של מחן
פקודות ברורות חד-משמעיות בשדה עצמו. מוכרחים לתת מטרות מלחמה מוגדרות ואני אומר, למשל, אני
לוקח את היום הראשון והשני של המלחמה, כשלא היה ברור נושא המעוזים. אני רוצה רגע להסביר
שידעו. כשאנחנו באנו, זה לא סוד בדבר הזה, אני מהיום שבאחי לפיקוד דרום כאלוף פיקוד דרום
נלחמתי על הורדת המעוזים, להוריד את המעוזים. רציתי להוריד את כל המעוזים פרט למעוזים
של מקנטרה וצפונה, בגלל סיבות אופרטיביות שלנו ובגלל אופי השטח המיוחד שהיה שם, אחר כך
נלחמתי על צמצום המעוזים. בסופו של דבר הגענו לאפשרות של צמצום מעוזים וריה סיכום במטר הכללי,
גם אני העלתי את השאלה הזאת, גם אלברט העלה את השאלה הזאת, גם דן העלה את השאלה הזאת, מה
יהיה במידה והמלחמה מתחדשת? נאמר אז, שאחת האפשרויות הסבירות זה פקודה לפינוי המעוזים, שתהיה
פקודה לפינוי מעוזים. זאת אומרת, זה דבר שלא היה. אני מביא את זה בנושא של הגדרת מטרה.
אני אמרתי באחד הסיכומים, הראשון נדמד לי שהיד, שדיומים הראשונים
נראים לי כיומים של העדר מטרד ברורה. הטנקיסטים נלחמו בגבורה

שאינ דוגמחה, הם רצו ונכנסו, יש מעוזים שנכנסו 4 פעמים, אבל בעצם הם לא ידעו מה לעשות. לא היחה להם פקודה לא לפנות, לא לכבוש, לא להחזיק וכן הלאה וזה לקחתי דוגמה מהלבנה דקטנה, אבל צריך מכאן ללכת ללבנים היוחר גדולות.

אני חושב, שצריך לחת פקודות ברורות. אני רוצה לחת דוגמה של פקודה ושמאליק חסלה לי אם אני אומר את זה, אם אמנס, נתח את הפקודה הזאת. אני רוצה לחת פקודה שבעיני היא דוגמה של פקודה לא ברורה והיא למשל, תכבוש את סואץ אם סואץ איננה סטלינגרד. אני נותן פה דוגמה של פקודה לא ברורה. אני אומר, תכבוש את סואץ, אל תכבוש את סואץ, תכבוש פרבר מסואץ, אל תכבוש שום דבר. הנושא הבא זה מיקום מפקדות ו-חפ"קיו. אני חושב, שחלק גדול, אני לא רוצה להיכנס פה לפרטים, איפה היחה כל מפקדה וכל חפ"ק של כל פיקוד או של כל אוגדה בכל שלב של המלחמה, אני לא משיל ספק בזה כאן. אני רק אומר דבר פשוט, אי-אפשר בשום פנים ואופן לנהל או לפקד על כוחות שהמלחמה הפכה להיות אינסנטיביט כפי שהיא. זה לא איזה מהלכים, איזה מהלך פה מהלך שם, מלחמה אינסנטיביט עם כמויות עצומות של כוחות. אי-אפשר לנהל את המלחמה הזאת ^{אם} מפקדים או מפקדות לא נמצאים קדימה. בכלל, התקופה הזאת שמפקדים ככה נהנים מהמלחמה, היא כבר נגמרה והיום אי-אפשר. והיום, לפי דעתי, מוכרחים להמצא בחוך הכוחות, כדי להבין מה מחרש ולקבל החלטות, מוכרחים.

הנושא הבא זה תנופת החקפה ורצף החקפה. אולי בנושא הזה רק הערה אחת, אם מדברים על מיקום מפקדות, אני למשל, חושב, אמנס, לא נמצא לצערי בצבא היום, אבל אותי מטרידה העובדה שפיקוד דרום, למשל, יושב בבאר-שבע, אותי זה מטריד ואותי זה מדאיב מאוד הדבר הזה. אני חושב, שפיקוד דרום צריך לשכת בסיני, ממש בסיני, אז לא רוצים ברפידים אז או בג'בל בררה, לא חושב איפה, אנחנו הצענו בזמנו הרבה מאוד הצעות. צריך לעבור מיד לסיני.

אני רוצה לבעת בנושא אחד וזה תנופת ההחקפה ורצף החקפה. לפי דעתי, המאפיין את המלחמה הזאת, אבל לא צריך להזכיר את זה רק במלחמה הזאת, אני יכול להזכיר לכם גם במלחמה הקודמת, גם ב-67, זה שתנופת ההחקפה ורצף ההחקפה היה נפסק. היו הפסקות ברצף ההחקפה אז יש בהחלט בעיות אל תדלק וצריך לפנות את הנפגעים ויש את כל הבעיות הרגילות שאנחנו מכירים. אז אם אני לוקח ב-67, עשינו את ההבקעה, זה לקח 24 שעות, זה היה קשה מאוד ועמדנו. אחט עמדתם באזור ג'בל איבני, היו כמה שעות, חצי יום או יום או לילה או משהו כזה. היחה איזה שהיא עצירה. במלחמה הזאת זה בלט א עוד יותר, כי אנחנו בכלל היינו מוגבלים בתנועות. לא נשמרה תנופת החקפה, לא היחה תנופת החקפה ולא היה רצף פעולה ולא היה שום הסכים, פילקו ידידי, שום הסכם ג'נטלמני, אפילו לא הסכם. זה נבע מכמה עובדות, אני יכול להגיד ממה זה נבע אצלנו, זה נבע אצלנו מהעובדה הזאת. ראשית כל, זה עניין של חודעה שלא היחה קימת. דבר שני, כל היום היחה נמצא בשדה. אני לוקח כרובע גם את הגייסות וגם את המפקדים, אתה כל היום היחה בשדה, כל היום היחה תחת הפגזות, בערב אתה רואה שאחה גם כן מתעייף באיזה שהיא צורה, אתה מתחיל לחשוב מה יהיה מחר, הלילה עובר. זה מחייב, למשל, אני אגע אחר כך במבנה או אני אומר את זה כבר עכשיו, לדעתי, מבנה האוגדות צריך להיות שונר. אם היה בכל אוגדה, למשל, חטיבה, קבועה, נומר, של צנחנים של חיל רגלים מעולה, ביום אין לו מה לעשות, אין לו מה לעשות על הגבעות החשופות האלה, אבל בלילה אם אתה רוצה לפשוט הוא ביום מכין את זה, זה האיש שכל היום הוא מכין את הכל ומיד עם רדת החשיכה הוא מתחיל לפעול.

הנושא הבא זה לחימת לילה. כבר דובר על זה, לא היחה לחימת לילה ואני חושב, שה צבא בנסיגה בנושא לחימת הלילה. תנועת לילה. היה כאן מלף

לפי דעתי, בצורה יוצאת מהכלל, אני לא יודע אם דן שומרון פה. היה תאור של דן שומרון אתמול של החנועה הלילית הזאת, המעבר דרך מערכי אויב שהם בדרכו שהיתה פקודה שלכם ביום האחרון לרדת לעזבייה. הוא עבר במקומות שהיו מצרים, הוא לא התעסק איתם, הוא לא ירה בהם, הוא עבר בלילה והצליח לעבור מרחק גדול מאוד בחסות החשיכה ולהגיע לאן שהוא היה צריך להגיע ולהגיע להישג שהיה. בו ניקח את הדוגמה הטובה הזאת, בו ניקח דוגמאות לא טובות, נושא של התקפות לילה וחנועות לילה, ניצול הלילה לחנועות.

הנושא הבא זה לחימה מיוחדת. אני חושב, שאנחנו בנסיגה בנושא הזה, למרות שפוטנציאלית, אני חושב, שצה"ל הוא הצבא הטוב ביותר בעולם לדבר הזה, אני לא חושב, שיש מישהו יותר טוב מאיתנו. אז לפי דעתי, הדבר הזה יכול לתרום לעצם המהלכים הצבאיים. דבר שני, יש לו תרומה לואי, אולי יותר חשובה מעצם המהלכים עצמם וזה נושא של גידול המפקדים. לפי דעתי, אם גודלים מפקדים, אם יש באיזה מקום אפשרות לגדל מפקדים מהדרג הראשון בצורה הנכונה ביותר זה שאתה פעיל ופועל בפעילות מיוחדת. אני לא אחץ לזה פירוט, כל נושא מכל הפעילויות המיוחדות ואף הייתי אומר, אפילו בשביל זה אסור להזניח את העניין. מה גם שהנושא עצמו הוא חשוב.

לחימה בשטח בנוי. אני חושב, שלא צריך להרחיב. צריך ללמוד להלחם בשטח בנוי. פיתוח אפשרויות למאמץ אסטרטגי אוגף. אנחנו מוכרחים לעשות בנושא הזה, לפי דעתי, מיידית, מפני שהחזית הופכת להיות רוויח כוחות במידה כזו שאפשרויות החימוץ ויצירת אפשרויות האיגוף הולכות ומצטמצמות ולכן, צריך להגדיר באמצעים אחרים. אני בא כרגע לנקודה הבאה והיא הנושא של הראיה העל-אוגדתית. ב-56 זו היתה מלחמה של חטיבות. כל חטיבה הלכה על ציר, מי שעשה יותר, עשה יותר, מי שעשה פחות עשה פחות, כל חטיבה הלכה על הציר שלה. לא ראה, לא שמעה, לא נפגשה וכן הלאה. לא חשוב שכבר היה איזה ניצן אוגדתי. המלחמה ב-67 היתה מלחמה של אוגדות. יצאת לדרך, פרט למקרה אחד ששייקה לקח באזור ג'בל איבני שחי אוגדות באיזה שהוא מהלך. אוגדות יצאת, כמה שעשית עשית, יצאת לדרך, לא ראיית, לא שמעת, אני לא ראיית אף אחד מהרגע שיצאתי עד שבוע אחרי המלחמה.

ב-73 עוצמת הכוחות שנחקלנו בה היתה כל כך גדולה וממש אדירה מבחינה זאת. כמות הנשק, והיה ברור שהאוגדה שהרכבה אנשים חשבו שהאוגדה היא הפתרון לכל בעיה שקימת במדינת ישראל. האוגדה איננה יותר הפתרון לכל בעיה של מדינת ישראל, בשוט פנים ואופן לא וכמות הכוחות שניחקלנו היתה גדולה מדי מכדי שאפשר יהיה להתגבר עליה באמצעות אוגדה אחת בלבד ולא ניכנס כרגע לפרטים. אני יכול להניד זה בלס ב-8 לחודש, אם כי יכול להיות שלו היתה מבוצעת ההתקפה שאלוף פיקוד הדרום הורה עליה כהתקפה אוגדתית, אולי גם ככה היא היתה מצליחה, אבל זה בלס. זה בלס ב-16 לחודש בהבקעה. אני אושר עוד פעם, אחת לא יכולת לעשות יותר ממה שיכולת, אלה הכוחות שהיו לך, אבל בראיה על-אוגדתית בכוח יותר חזק אפשר היה לעשות, לפי דעתי, יותר, אבל אני אומר את זה בהסתייגות הזאת שאמרתי כאן לשמואליק בנושא הזה. ריכוז מאמץ וריכוז כוח, דיבר על זה כבר נדמה לי, ברעם, זה נכון וזה דבר שהוא קיים, את זה חייבים לעשות.

אני רוצה לעבור לחולשה שהתגלחה אצלנו שמוכרחים להתגבר עליה באופן מיידית. אני חושב, שאנחנו התגלינו וטוב שנודה בזה כולנו, אלר שהצליחו יותר ואלה שהצליחו בזה פחות, במלחמה. היתה לנו חולשה כללית^{בהפעלת} כוחות משולבת של טנקים, חיל רגלים, ארטילריה והנדסה. ממש זה לא יאמן איך הדבר הזה נראה. החמונה הכללית, טנקים תוקפים, כי הם מפוזרים, מפקדי טנקים נועזים מעמיקים חדור לתוך השורות של המצרים, טנקים בודדים, המצרים מחרוממים דופקים את הטנקים.

זאח היא התמונה. כך נשברו רב ההתקפות. כשאני נזכר בנושא הזה איך בנה"ד 1, אני לא יודע איזה סנקים נותנים היום לכה"ד 1, אמרו לי שמפקד בה"ד 1 כאן. איך בנה"ד 1 היו נלחמים על כל סנק לסיוע והיו מוציאים את השרמנים האלה, את הגשפים האלה לתפקידי סיוע, אני יודע שהיה לפני זמן קצר, אני לא יודע מה המצב היום ב-נגמ"שים בנה"ד 1, רק לפני זמן קצר היו 5 נגמ"שים בנה"ד 1.

לפי דעתי, אם אנחנו רוצים במלחמה הבאה להגיע לתוצאות יותר טובות והרבה יותר מהר ובמחיר יותר זול, מוכרחים להביא באופן מידי להפעלה משולבת של הכוחות. הדרך היחידה לפי דעתי, להבאת הכוחות האלה לפעולה משולבת זה להפסיק לשבור את המכנה החילי ואני לא אומר שצריך במכה אחת לשבור את כל החילוח. צריך לקחת את הדבר המרכזי, את הסנקים, את חי"ר הצנחנים, את ההנדסה ואת הארטילריה ולחפוף אותם למפקדת שדה אחת שהיא צריכה לשמש בזמן מלחמה גם כמפקדה על-אוגדתית, נומר, ששתי אוגדות במאמץ העיקרי והיא צריכה לקחת אותם וזה דבר שאפשר להחחיל אוחו מהיום למחר עוד לפני שעושים פ איזה שהם תקנים. צריך לקחת ולהטיל את הדבר הזה ושהט יפעלו כולם ביחד. כל ניסיון היום עוד פעם לספר דבר אחד, לספר דבר שני, אנחנו מרחיקים את עצמנו מהדבר שצריך לעשות. וזה מה שאני קורא, אפשר לקרוא לזה כל דבר אחר, אפשר לקרוא לזה פשוט תחת הכותרת "הכנת 9 האוגדות של צה"ל למלחמה", אפשר גם ככה לקרוא לזה, לא חשוב איך, אבל צריכים לעבוד מיד במשולב ובמשותף.

נראה לי שצריך לעקור מן השורש את הענין הזה ששולחים יחידות של חיל רגלים וצנחנים למלחמה ביום או בלילה ללא ליווי צמוד של סנקים, לעקור מן השורש את הדבר הזה. אי-אפשר לשלוח היום חיל רגלים לשדה בלי שיש לידו מספר סנקים למניעת, לפחות הייתי אומר, למניעת קסטרופה שקורת. צריך במבצעים לעסוק, הייתי אומר שעוסקים בחיכנון, לעסוק בחיכנון מפורט ממש. אחרי המלחמה הקודמת היה ויכוח, אני זוכר, היו שתי גישות. אני טענתי שצריך לעסוק בחיכנון מפורט ומה שאחה מחכנן בביח ברב המקרים חיכנון את זה טוב ואתה מצליח גם לבצע את זה והיתה גישה שאמרה, זה צריך להיות לפי ההתפתחות בשדה ונרוץ ונבקייע וכן הלאה. שתי גישות.

אני חושב, שהמלחמה הזאת הוכיחה מחדש שצריך ללמד ולחנך, לתכנן עד הסוף בבית, זה יכול להיות גם ב-חפק, אבל לפני שהולכים ופחות לסמוך על אהאינטואיציה בשדה כשאתה תחת ארטילריה כבדה ותחת טילים ומימינך ומשאלך סנקים בוערים וגופות מונחות וכן הלאה. צריך לחזור לחיכנון המפורט ודבר נוסף שהוא לא פחות חשוב, צריך להביט בחיכנון קדימה. אני לוקח, אני לא רוצה עוד פעם להיכנס לנושא המלחמה נעזוב את זה, אני אומר, עכשיו אתה חועה, מה חשבו האנשים, נומר, שהציעו לך פקודה מסוימת, איך הם ראו את ההתפתחות אפילו. מוכרחים לראות דברים נכוחה עד הסוף ולראות את הצעדים הבאים.

ענין הארטילריה. אני מציע לא להיחפס לקיצוניות ובואו לא נהפוך, אני אוהב את התוחחנים. אני אומר, בואו לא נהפוך את עצמנו לחיל של ארטילריה, באמת, מה זה הארטילריה, הפעם היה לנו ארטילריה מצומצמת, כמו שנאמר, באמת מצומצמת והצירים היו, מי שזוכר את אזור ססה כרגע, כל הצומח הזאת של אזור ססה וזוכר את מאות כלי הרכב של הארטילריה, של פגזי הארטילריה, רק חארו לכם לרגע שיהיה לנו רק פעמים סמה שהיה לנו, הרי אנחנו מדברים על צירים מוגבלים, אנחנו יודעים את המיגבלוח של הרכב שלנו. מי שחושב, שאפשר היה ביום שהוא, למשל, לו היו פרוסות נניח, עוד 5 סוללות, עוד 10 סוללות, להוריד את... זה לא מונע, ראינו כולנו, היינו במלחמה תחת הפגזות כבדות ואפילו נשנה את כל המרומים ואת כל המרומים שפה הזכרו, החועלת של הארטילריה, לפי דעתי, כארטילריה בפני עצמה יש לה תועלת מוצמצמת. הארטילריה, התועלת שלה עולה וגוברת ללא כל השוואה כרגע שהיא משמשת אותך לצורך מהלך התקפי, נומר, אני נוחן לך אפשרות למאמץ אוגף. במלים אחרות, אתה צריך לריות מסוגל לרכז כמות של ארטילריה רצינית

לשלב של פריצה כשמדובר בפריצה או בהבקעה קצרה לנצל אותה, להנות ממה שהיא נחנה ולרוץ קרימה כשאלק כשבאיזה שהוא מקום חלק ממנה הצטרף אחריו. בואו לא נעשה את עצמנו לצבא של תוחחנים לא פושהתוחחנים לא טובים, כי אנחנו לא נעמוד בזה, לא זה מה שאנחנו צריכים לעשות. לכן, אני בעד זה שיגדילו את הארטילריה, צריך להגדיל לא היה מספיק, אבל לא להפוך אותנו לצבא של ארטילריות. שיטת ההבקעה זה לא נושא שאפשר לגמור פה כשאחה מוגבל בזמן, בשביל זה צריך לוח וגיר, לצערי, לא יצא לי אף פעם להיות מוזמן לאיזה שהוא דיון שבו אני יכול לומר איך אני חושב שצריך להבקיע, בכל זאת, יצא לי לעסוק בכמה הבקעות, זה דבר שצריך לשבח בפירוט מצומצם סביב שולחן. לצערי, אני אומר, לא יצא לי, אני בכל מקרה מציע את עזרתי בנושא הזה כמה שאני אוכל. רק באופן כללי אני רוצה לבוא ולומר. צריכים לעשות הבקעות צרות מאוד. אני אומר, צרות מאוד, אני מדבר על הבקעות של מאות מטרים, קילומטר או שני קילומטר, אני מדבר כרגע על שלב החדירה, ההבקעה תהיה הרבה יותר רחבה. אני מדבר כרגע על שלב החדירה דרך מוצבי האויב. זה דבר שבשביל להכין אותו, תאמינו לי, לא צריכים לחכות 8 חודשים או 9 חודשים, זה דבר שאפשר ביום, אוספים בחדר הזה, פה אני כבר רואה בחדר הזה את אותם עשרת האנשים שמושיבים אותם, ביום אחד מסכמים את זה ומכניסים את כל הצבא לשיטה של תרגולות. אז לא, מי שזוכר את, היה מין שיטה כזאת שב-48 הביאו, אני לא זוכר איך זה נקרא אפילו. לא השיטה ההיא, אבל שיטה של תירגולת והייתי מעביר ממש, אני אומר, על פיגרש, על שטח מצומצם, הייתי מעביר את כל הכוחות מיידית, ממש חוץ שכועות אחדים עכשיו הייתי מעביר את כל הכוחות דרך החירגולת הזאת שידעו איך מבצעים הבקעה בגיזרה צרה ואחרי ההבקעה זה נושא אחר. כמובן, זה לא דבר שאפשר כאן לדבר עליו כשחיים כבר עומד עם האצבע על הזמזום.

אני רוצה, בהמשך נושא ההבקעה לגעת בדבר שהוא קשור בנושא הזה. אחת מהתדהמות הגדולות שראיתי על פני החיילים וגם המפקדים במלחמה, הם אמרו המצרים לא בורחים. מה קורה? המצרים לא בורחים. למה המצרים לא בורחים? בואו נבדוק מתי המצרים ברחו. המצרים ברחו, איפה הם ברחו? אז אחמול פה מפקד החזית דיבר על הדבר הזה, הוא הזכיר את זה, ^{א"ר} זה היה ב-48 איך זה היה ב-56, איך זה היה ב-67, מתי המצרים ברחו? המצרים ברחו בשבט אחד בלבד, ייתי אומר, בעיקר במצב אחד, כשהצלחנו לבצע מהלכים אוגפים ולהיכנס ממש לעורפם של המצרים ואנחנו במלחמה הזאת, לא היו לנו ממש מהלכים אוגפים. זאת אומרת, מהלכים אוגפים היו מצומצמים ביותר ולכן, לא היתה התמוטטות ולא היתה בריחה. גם כשמדברים על מאמצים אוגפים צריך להבין שלפעמים גם האויב לא מספיק לברוח, אני לוקח את המקרה הזה של סואץ, לא מספיק לברוח, לפעמים יש גורמים אחרים, נומר, פוליטיים, שאומרים, בסדר, אז תהיו מכותרים שם, אבל אנחנו נשיג איזה סיוע בדרך פוליטית, אבל כלליה לא ביצענו.

אני רוצה לחח כאן דוגמה, למשל, עלה כאן הנושא אחמול של נושא מיסורי. אז הסב את חשומה לבי אחד ממפקדי החטיבות שלנו, אני באמת לא אמרתי את זה אחמול, ^{שבצם} מה היה? לא שאנחנו טענו שלא צריכים להרחיב את המסדרון שלנו אל התעלה או מעבר לה. רק אנחנו אמרנו שבמקום להקיז דם במקום שהסיכויים הם קטנים, ההצעה שלנו הייתה עוד יומיים יותר מוקדים, עוד ב-19 לחודש, ההצעה שלנו הייתה לחצות את תעלת החיץ החקלאי, לא באיטמעיליה, לחצות באיזה שהוא מקום יותר מערבה ובאוחו זמן היו עשרות טנקים, נדמה לי. נדמה לי, שכאותו זמן היה בכלל כוח טנקים מצפון לחיץ קטן ביותר. אנחנו, למשל, העמדנו מול מיסורי שזו היתה החקפה, הייתי אומר, מין החקפת מצח על מערך מבוצר, אנחנו הצענו לבצע מאמץ אוגף. נחתי פה דוגמה מה אפשר היה לעשות, אבל כלליה לא בצענו מאמצים אוגפים. כדי לבצע מאמצים אוגפים או אפילו מהלכים עוקפים מצומצמים יותר צריך להכין את הנושא הזה שהצדדתי קודם של ההבקעה בגיזרה צרה, את היכולת להעביר במהירות כוחות לעורפו של האויב. דובר כאן על נושא של שליטה על צירים. אני יכול רק להצטרף

דף מס' 3
עוהק מס' 5 עותקים

סודי
ס

למה שנאמר, כבר דיברתי על זה בעבר. נושא ה-נ. ס., ה-נ. ס. של המקלעים הוכיח את עצמו כדבר יעיל ביותר, אני אומר את זה, אני לוקח את ה-חפ"ק שלנו, ה-חפ"ק שלנו הפיל 9 מטוסים. תקפו כל הזמן, ירו כל הזמן. שעומד חפ"ק שיש לו על 5 נגמ"שים יש לו 15 מקלעים וכולים יורים כמטורפים אז אני מוכרח לציין שבכל החקיפות אף פעם לא היה לנו שום נפגע מהתקיפה האווירית. נושא ה-נ. ס. לכל הגייסות.

אני רוצה לנעו בנושא אחד, נושא הצליחה. אחמול דובר על שלושת האפשרויות, דיבר מפקד החזית שהיו שלוש אפשרויות. אפשרות אחת, כשלא הצלחנו להקים את הגשר במשך הלילה והיו רק הדיבורות שאמנם, הדוברות האלה נחנו אפשרות להעביר במשך שעה 30 טנקים לפחות. אפשרות אחת נאמרה, שהיה אפשרות להחזיר את הכוחות ואף נרמז שהיו כאלה, לא נאמר מי, שהיו כאלה שצידדו בדבר הזה. להחזיר את הכוחות מהצד המערבי של החעלה. נאמר שהיתה גישה שניה, זאת היא גישת הארפחנות, זה אני שטענה שאפשר להעביר טנקים נוספים, צריך להעביר טנקים נוספים לצד המערבי. היתה הגישה השלישית השקולה, המחונה כביכול שאמרה, לעשות בעצם מה שנעשה, אבל אני הייתי אומר, דבר אחד. אני חושב שהיתה גם אפשרות רביעית ואני מצביע עליה כל הזמן. לפי דעתי, האפשרות הרביעית הסבירה שהיתה, זה מה שהיה צריך לעשות, זה במקום, ראשית כל, שמישהו יבוא, יראה, יתן פקודה. אחמול חבל שלא היית כאן, שמואליק, כי אני חושב, שהיו מחגלים לך כמה דברים שאחה לא יודע אותם, אולי אתה לא יודע אותם, לגבי פקודות שמולאו או לא מולאו, לגבי פקודות שנתנו ב-16 לחודש, לא היית אז תקרא את זה בפרוטוקול. אני אומר הייתה דרך רביעית. מה הייתה הדרך הרביעית? לראות איזה הישגים הושגו ומה לא הושג, להקציב כוח נוסף לאחת מהאוגדות, במקרה זה הגיוני היה לחת את זה לאוגדה 143, היא כבר היתה במקום ובמגע, לחת לה חטיבה אחת מהחטיבות של אוגדה 162, להורוח למפקדת 162 עם אחת החטיבות, לעבור לצד השני של החעלה, לקבל את 421 חיים ארז שלנו תחת פיקודו וליצור בינחיים את ראש הגשר האפשרי בתנאים האלה שבאותו זמן יכול היה להיות בטה"כ גדול מאוד. זאת היא גם אפשרות רביעית. אני רוצה פשוט להצביע שבנוסף לשקולה הארפחנות והקיצונית להחזרת כוחות הייתה גם אפשרות רביעית נוספת.

אני רוצה לנעו בנושא אחד. אני חושב, שזה חובה על מפקדים בכל הדרגים ליצור תמונה ברורה על המרחש בשדה הקרב ובעבר אנחנו פעם היינו קוראים לזה דיווחי אמת. אני אומר, כדי שמפקדות גבוהות למעלה חוכלנה לקבל החלטות מה שקורה בשדה צריך לצייר את המרחש למטה בצורה אמיתית ואני לא רוצה להוסיף בעניין זה שום דבר.

אני עובר כרגע למישור אחד. אני חושב, שכדאי שכולנו נדע שצה"ל למרות, הייתי אומר, מבחינה טקטית, אסטרטגית אנחנו לא נצחנו לפי דעתי, אבל טקטית היה לנו נצחון מזהיר. טקטית בשדה אם הצלחנו לגבור על כל מה שקרה אז זה נצחון מזהיר. צריך לדעת, שלמרות הניצחון הזה ולמרות שיש הרבה יחידות שיש להן הרגשת נצחון, אני חושב, שכולם צריכים לדעת שגם את היחידות המנצחות ביותר פקד הלם קשה, הם עברו הלם קשה, צריך לדעת את זה ואני חושב, שהדבר הזה מביא אותנו למחשבה שהכרחי שבמלחמה הבאה אם תהיה, וצריך לנהוג כאילו היא עומדת בפיתחנו, צריך להגיע מיד להישגים בשלב הראשון. אני רוצה להזהיר כאן שאם אנחנו במלחמה הבאה, יקרה לנו מצב שבמשך הימים הראשונים עוד פעם הגייסות יעמדו, או אפילו לא במצב כזה, אבל הייתי אומר, דומה לזה שהם אינם רואים שהם מצליחים להגיע להישגים ברורים מידיים, אני צופה חוצאות מאוד לא טובות. זה כמובן, מחייב הכנת הצבא וכן הלאה וזה כמובן, מחייב גם לפי דעתי, קביעת יעדים ברורים כבר ריום, כדי לא לבזבז אפילו דקה. אני רוצה לחת כאן דוגמה, למשל, אינני יודע אם זה מקובל למטה הכללי או לא, בעיניי, למשל, הדבר החשוב ביותר אם מתפתח מלחמה, נומר, עם המצרים ולהחזיר את המצרים מעבר לתעלה. בעיניי היום אחרי שראינו את כל ההתפתחויות הפוליטיות, בעיניי היום זה הרבה יותר חשוב, למשל, מאשר לעבור את התעלה. להעביר את המצרים לצד השני. זאת אומרת, לדחוק אותם, את המצרים

החובה. אז אני אומר, כדי לא לבזבז אפילו דקה, אפילו שעה, יכול להיות שעושים את זה, יכול להיות שאני בכלל מחפץ לדלה פפוחה. מוכרחים, א' להכיר בעובדה שהצבא עבר הלם, להכיר בעובדה שמוכרחים להגיע להישגים מייד בשלב הראשון וכתוצאה מכך ונוסף לכל ההכנות לקבוע יעדים ברורים, מטרת ברורות שלא הצטרכו לבזבז אפילו דקה ברגע שמשו מחחיל, עם פקודות ברורות מראש. אני רוצה לגעת בנקודה אחת והיא בשעון חול פוליטי. אני אחמול החכמתי בצורה בלתי רגילה מהנושא הזה. אני מוכרח לומר, לפי מיטב זכרוני, אני זוכר ב-48 היה שעון חול פוליטי ממין אחר, שעון אולי יותר איטי, אבל היה שעון חול פוליטי, אני זוכר את החרדות שלנו, ערב הפסקות האש, אחל המהלכים הצבאיים שבצענו ערב הפסקות האש השונות. היה שעון חול פוליטי, ב-56 היה שעון חול פוליטי, אני זוכר את החרדה. הזדמן לי להיות בביתו של ראש הממשלה דאז, בן-גוריון, ז"ל ואני זוכר את החרדה שהיתה אם נספיק להגיע לשארם-א-שיך או לא נספיק להגיע לשארם-א-שיך, היה שעון חול פוליטי. ב-67 היה שעון חול פוליטי ומי שחשב שכמלחמה הזאת לא היה שעון חול פוליטי ב-73 לא חזה את העניין. היה פה שעון חול פוליטי המרגע הראשון ואני רוצה לבוא ולהדגיש דבר נוסף, אני חושב, שבכל מלחמה ובעתיד אם אנחנו גם נראה את כל מה שהתפתחות הזאת, נראה איך הדבר הזה הופך ליותר אינטנסיבי מפעם לפעם ומפעם לפעם שעון החול הפוליטי מקבל משמעות חריפה יותר ולכן צריך לראות שגם בעתיד יהיה שעון חול פוליטי וכך צריך להעריך.

לסיכום, אני חושב, שזה"ל הוא צבא מצוין, אני חושב, שהוא צריך להעריך למלחמה. אני חושב, שפוטנציאלית הוא יכול להכות את כל הצבאות. בסופו של דבר כדאי תמיד לבחון מה קרה לא רק בראיה איך הצד השני, מה השתפר כל כך בצד השני אלא כדאי לבדוק מה היו נקודות החולשה שלנו ונדמה לי, שהדברים ידועים היום. אני חושב, שצריך להעריך למלחמה ואני מאמין שאם יערכו כהלכה, אפשר להיות ערוכים למלחמה חוץ זמן קצר. תא"ל דני אני אשתדל, בגלל הזמן הקצר, לא לחזור על דברים שכבר נאמרו. יש דברים שקשה להמנע מלחזור עליהם משום שהפורום הזה הוא פורום די מורכב וקשה להמנע מלחזור על דברים שנאמרים, נניח, בפורום ספ"כ ומדי פעם צריך לחזור עליהם, מפני שהציבור משחנה.

לגבי כל נושא הלקחים. אני רוצה להזכיר לגבי לקחי ששת הימים ובמקרה יושב כאן בתוך הציבור הזה קצין שבחלט במלחמה הזו עשה מלחמה מצוינת וכשדובר אחרי ששת הימים על לקחים הוא אומר, למעשה, באיזה שהיא שיחה, הוא אומר, למעשה אין לקחים, מפני שכשחקפנו חזיחית הכל היה בסדר, חקפנו מהאגפים היה בסדר, חקפנו בלי יחסי כוחות הכל היה בסדר, אז איפה הלקחים. אז זה נאמר למעשה, בהומור מסוים. כשניחחו את קרב אום כחף שהיו בו למעשה כל מרכיבי האיגוף ולמעשה, הייתי אומר, כל כח קבל את ביטויו הספציפי, אם זה חטיבה משוריינת, חטיבת חיל רגלים, חטיבת צנחנים והגדוד של נדקה שנכנס באיגוף עמוק ואני אז דיברתי עם ה-מח"ם המצרי שהיה בשבי ואני יודע בדיוק מה הכריע אותו, השוו את זה לקרב ההבקעה של רפיח של אוגדה 84 ולמעשה, ההישגים הושגו גם באום כחף וגם ברפיח, המסקנה היתה שלמעשה, זה טוב וזה טוב, מפני שצלחנו למעשה, בכל מקום.

אני אמרתי, בפורום קודם שאני חושב, שאותה הרגשה שכל מה שעשינו היה בסדר גמור ולא ניסינו לחשוב מה בדיוק הם יעשו בשביל לתקן את השגיאות שלהם, הביאו למה שאמרתי בפורומים קודמים, להערכה לא נכונה של האויב ואני לא יכול כאן להלאות מספר אנשים ששמעו את זה 4 פעמים, אבל בכל אופן, היות ואנחנו עומדים כאן לאחר החחקיר של אחמול להזכיר שבעדכון חכניות המלחמה של מאי-יוני, אני עם 80 זחל"מים ו-21 סנקים הייתי צריך לעשות מאבן-סולטן ועד סואץ את מה שעשו שחי האוגדות. פשוטו כמשמעו. אני חושב, שהגישה הזו

שהלקחים של מלחמת שש הימים שלא הופקו כפי שצריך להיות, הם גם הביאו לזה שלמעשה בנושא ה חי"ר חירם לא קרה שום דבר מיוחד. ה-חי"ר חירם במבנה שלו, בחימוש שלו נשאר בדיוק כפי שהוא היה בשנות ה-60. לגבי השריון שוב פעם. לקחו למעשה, כדגם את מה שקרה ולמעשה, לא היו בעיות מיוחדות משום שבעיה ה-חי"ר לא קבלה את אותו ביטוי כפי שהיה כאן ולדעתי, זה הביא גם למבנה לא נכון, מפני שאם היה נשאר, למעשה העלו את זה כאן חלקיה, אם הייתה נשארת אותה מרגמה פשוטה 81 מ"מ אולי גם דגם ד' ואני ניסיתי את כוחי כירי בסימולטור של הסדר. אני לא בטוח אם המצרים היו מגיעים לאותם הישגים כירי אם היו מגיעים לאותם הישגים בסגרים כפי שהם הגיעו וגבי יסלח לי על הדוגמה, אני בהחלט מבטוח שנודלמן היה צריך לעזור לחטיבה, אבל עצם הענין שנזקקו ל-60 לוחמים של נודלמן בשביל לפתור בעיה של 35 חיילי קומנדו זה רק מוכיח. שכמבנה הפנימי היה חסר משהו או שבכלל לא היה חרמ"ש או שה-חרמ"ש לא היה באיכות כפי שצריכה להיות על-מנת שפלוגת חרמ"ש תעשה את מה שאותו נודלמן עשה לטוב או לרע ואני רוצה להזכיר לחלק מהציבור שיושב כאן את אותו דיון שעוד היה עם מפקד החזית שהיה רמטכל ואני חושב, עד כמה שאני זוכר, ברן היה היחידי והרמטכל כמסכם שאמר שהוא בראש גשר רוצה צנחנים. לא היה אף מח"ט שריון שאמר, אני חושב, שחשוב מאוד שיעשו את זה צנחנים. אני אמרתי ואני הרגשתי בחגובות לא כל כך פופולריים, נחתי את מרכיבי האיכות שלנו, ראיתי, יש חגובות לא פופולריות ואמרתי, אני מאמין שחרמ"ש רגיל יכול לעשות את זה, אבל אם רוצים שזה יעשה מהר וזול ובטוח אנחנו נעשה את זה יותר טוב מ-חרמ"ש והיו כאלה שאמרו, אני מחקרב לגשר גליליים והטנק הראשון עולה עליו עם שתי חוליות ויורה מפול ועובר ולא מסהר שום דבר ואני לא זוכר אף אחד חוץ מברן והרמטכל כמסכם שאמר שבכלל צריך חי"ר חירם או חרמ"ש משופר. אני חושב, שחשוב היום לזכור את הדברים האלה, מפני שאם היינו יושבים וחושבים בצורה רצינית ומנסים לחשוב, לתח להם את הקרדיט האלמנטרי ולראות מה הם יעשו ונניח שהם יכירו בחולשות של עצמם או בעזרת עצמם, זה לא בטוח, אולי בעזרת הרוסים, הם היו מגיעים לבדיוק אותה דרך פעולה שנקטו בה, כלומר, הם יכירו בחוסר הגמישות שלהם, בחוסר היכולת של המפקדים שלהם לאלתר ואז הם היו מגיעים באמת למסקנה שהם ינקטו בצליחה רבתי בהכניוח פשוטות מאוד, כל הגדה המערבית הייתה משובצת כחיצים מכל הצבעים וכמו שאמר, שזלי, נהגים נסעו מאות פעמים והוא ידע אני נוסע לפי אדום, שום דבר לא הפריע לו והוא נסע, הגיע לראש הצליחה, חצה ועבר את השלושה או ארבעה קילומטר, לזה הוא היה בנוי. אני זוכר בשנות ה-60 כשנכנסו לצה"ל מפות ה-50,000 ועוד לא היו בתפוצה ויום אחד ראיתי חרגיל של חניך מצרי בחחום זה, המפה של 50,000 שלנו. היה מערך מאוד מענין, מערך קווי, המערך שלנו היה קווי באזור מסאבי שדה ואני נחתי אז בקורס מ"פ הרצאה על הדוקטרינה הסובייטית ואני זוכר שהחבטאחי ואמרתי, אם היינו יכולים לגשח לענין גישה פילוסופית ולומר, נניח, שהמצרי מכיר את המערך שלנו, אנחנו למעשה יכולים להעריך בדיוק את מה שהיו יעשה, מפני שהוא פעל בדיוק לפי חקנון השדה הסובייטי, רוחב שני דרגים קיימה, דרג מאחור והוא עושה את זה בצורה הפשוטה ביותר שיכולה להיות. לכן, לדעתי, היום היות והם יודעים בדיוק מי הצליח ומי לא הצליח, ה-חי"ר הצליח יותר, שריון אנחנו יודעים בדיוק, מי שלא יודע, מפקדי הדויזיות של השריון לא עלו בדרגה, ה-חי"ר כן עלו בדרגה. איבדו 220 או 250 טנקים לעומת 10 שלנו, מה הם יעשו ועל זה צריך לדעתי, היום לחשוב.

דובר על הגדרת מטרות המלחמה. אני מניח, שהם ישנם. הגדרה אחת יכולה להיות, לדחוק את המצרים בחזרה מעבר לגדה המערבית. אפשרות שניה שאנחנו נכבוש מחדש ראש גשר ולהרחיב אותו בחחומים שונים. אני מניח, שאפשרות שניה הייתה בטוח מטרות המלחמה של ערב יום-כיפור. אם אכן, זו הייתה מטרות המלחמה וזה בטוח, אני רוצה להצביע על מספר נקודות שאנחנו בכל אופן לא היינו מוכנים ואם אכן זו מטרות מלחמה, לדעתי, אני רוצה להצביע על מספר נקודות. א. כמוה בלתי מספקת של ציוד גישור באיכות אני פחות בקיא, אולי גם באיכות, חוש מגשר הגליליים כטובן, כל עוצבה חייבת להיות מסוגלת לגרור את ציוד הצליחה מה שלא היה כאן. לפחות

יחידת משנה אחת אם לא יותר מזה, מלאי מספיק של סירות הסתערוח מדגם משופר ולא אוהן הסירות קריעו הקריעות ועם מנועים משוכללים, גרורים לנשיאות הסירות. אני חושב, שאנחנו לא הגענו לפתרון של פריצה מיכשולים עמוקים כפי שצריך להיות. אני חושב, שהיום מטפלים בזה, נשק וחגור משופר ל-חי"ר חירם.

אני בהחלט מצטרף לענין הזה של תיכנון מראש של מבצעים מיוחדים ואימון משימחי. אני רוצה פה לספר שהחטיבה שלי שהיחה בצלח צולח מספר שנים, האימון שלה נסו מתבטא בסביבות 5 ימים, אימון לקראת צליחה וזו עובדה. אם אכן זו מטרת מלחמה לכבוש מחדש ראש גשר אלה הם הדברים שצריך לדעת אוהם. ביחס לתורת הקרב של צה"ל, אני חושב, אני לא רוצה להרחיב כאן, אני חושב, שבסה"כ כל מה שלמדנו היה בסדר ואם משהו לא היה בסדר אנחנו פשוט לא קיימנו את זה ו וכשחטאנו לעיקרון ריכוז הכוח אז לא הצלחנו בסה"כ. אני יכול פה כמובן, להרחיב ולזה אין לי זמן.

נקודה אחרונה. אני חושב, שמחכה לנו, לא הייתי אומר חודשיים-שלושה, אולי כן, אבל אני חושב, שמחכה לנו מלחמה הרבה יותר קרובה מכפי שחושבים. אני חושב, שהיא תהיה קשה מאוד, אני חושב, שהיום קימת ביקורת מוגזמת גט בין האזורים וגם בצבא עד כדי כניחה האילן שאנחנו יושבים עליו שזה מתבטא בעיקר בחוסר אימון בדרגים מסוימים של הפיקוד, לכן, אני חושב, שאנחנו צריכים כאן להחלרות מעל כל מיני שיקולים. אמר לי, אלוף מסויט לפני מספר חודשים שאם אנחנו היום נחזיר אנשים לשירות זו תהיה פשיטת רגל של הצבא, אבל בסה"כ קרה משהו לכן, אני חושב, שאנחנו צריכים על בסיס אישי לגמרי ולטובת הענין ללכת על ההרכב החזק ביותר למלחמה הבאה ללא שום הבחנה בין סדיר למילואים.

אלוף א. אדן:

אני חשבתי, מהלך התחקירים לפיקוד דרום מתוכנן היה להיות כזה שבראשונה

נעבור את התחקירים ונברר לעצמנו, נכיר סולנו פחות או יותר מה יהיו

המהלכים, ואחרי זה ניגש לענין הלקחים. כששאלתי את עצמי במסגרת זו של פיקוד דרום, למה

להקדיש את הלקחים, חשבתי שבמסגרת הזו בראש וראשונה צריך להקדיש את הלקחים לניהול

המלחמה, להמהלכים טאקטיים אופראטיביים ואסטרטגים, ולכן רק אם ישאר לי זמן, אני אעבור

גם ללקחים ארגוניים, אשר נעשים גם במסגרות אחרות כמו הגייס ואחרים.

דבר ראשון, אני רוצה לגעת בשאלות, אני יעשה את זה פחות או יותר

בצורה כרונולוגית, דבר ראשון היה שלב שבו קו בר לב ושובך יונים

היו צריכים להיות בפעולה. ואני רוצה להקדיש לפרשה הזו את הערכה הראשונה שלי. קודם

כל השם מעוז של המעוז עצמו, ותכנית מעוז אני הייתי הקצין שעמד בראש צוות תכנון, והגיש

את התכנית הזו למטה הכללי ואני רוצה להתייחס קצת לקונפציות כפי שהם היו, וסקירה קצרה.

אם כן, רעשן של בנין המעוזים, אחרי החקפות שהיו נדמה לי באוקטובר 68 של

הארטליה המצרית. כאשר פיקוד דרום נתן פתרון, אז בימי שייקה של "כומפאונטס" כאלה גדולים,

חצרות, של ארבע על ארבע ק"מ שבפנים החרוצו קצת טנקים, והיה כחח חי"ר פה וכיחח חי"ר

שם. לילא נראתה. והבצורים היו ממוכן לא טובים, והקונפציה העקרית היתה להקים קו מעוזים

פחות או יותר במרחק של 10 ק"מ האחד מהשני, כשהם נשענים על קו המים, בראש וראשונה

כתצפית, ותצפית אלקטרונית שקוינו, כאשר תכננו שתהיה בעקר מבחינת לילה על קוי המים

הישרים לקבל אתראה אם האויב עובר. עכשיו, בחרנו את המקומות, פחות או יותר, אנחנו הגענו

אז ל-31, 32 מעוזים. משהו במספר הזה. אני הייתי מסתפק במעוז אחד פר 10 ק"מ על פי הערכה

טכנית שהיתה לנו. פה היו לי חילוקי דעות, עם אלוף הפיקודעם שייקה, אשר דרש מול אזורי

צליחה צפויים להקים קבוצת מעוזים, שתפעל בסיוע, הדדי. וזה נכנס לתכנית. אתם שואלים אחי,

אני באופן אישי לא בדיעבד, גם אז לא הייתי בעד זה, אני בקו המעוזים והייתי קודם כל פונקציה

של אתראה גם לבטחון השוטף וגם למקרה של נסיון צליחה. פונקציה עקרית אתראה.

השאלה השניה היתה, אם כן, נקודת האתראה כיצד לקיים אותה? ואז בבור

היה דיון, והיו גרסאות, ברן, אריק טליק ואני הבאתי את הדוגמה של המעוז

המבוטס על ארבע פינות, עם סיוע הדדי בין העמדות האלה, כאשר לכל עמדה כזו שהיתה משוחפצת

צמוד המקלט שלה. וכל עמדה עזו, יש לה חרכי ירי דפילדים אי אפשר לפגוע בהם מהחזית, אפשר

לפגוע בהם או שעוברים את התעלה, אבל שתיים מהעמדות האלה ניתן היה לפגוע בהם באלכסון,

מטוח של אלף מאה, שמונה מאות משהו כזה. וזה היה מוגן ע"י סוללות, וזה היה בנוי, תחח הקונפציה

ש זה יהיה מאוד מאוד קומפקטי, שלא יצריך הרבה חיילים, בשביל פונקציה של אתראה ושהקומפקטיות

תאפשר השרדות ע"י לחימה ויצור של חזק, להגיד לכם את האמת, בחיק רצייתי 15 איש

כשצ"צ קיבל הוא פעלה את זה ל-31. חלק מהחרכים הקדמיים, רק חלק נהרסו בפגיעות

ישירות. אני לא חושב שזה פוסל את הקונפציה, כי מלבד העמדות היה גם תעלה הקפית כשאפשר

ללחוס בצורה חופשית מתוך התעלה וזה נועד לקבל תגבורות. הגל השניא היה לוחמה ניידת זה

היה אתראה, אמור להיות, לוחמה ניידת של טנקים מפוזרים בעומק פלוגות גדודים, חטיבות, זה

לא השתנה עד הסוף. עד שובך יונים. עכשיו, מה היה הויכוח, הויכוח היה בשלב הזה בבור

שטליק הציע, לא סגור לגמרי עם ארבע עמדות, אלא חצי מעוז. רק שניים לקו המים, בתוך הסוללה.

ואריק הציע, לא מעוז כפי שאמר, שלא מאימן בו, שלוחמים קדימה, אל המים אל לכל הכיוונים

אלא איזה שהוא מקלט, ותעלות קשר לרוץ על מדרון עורפי, צורת המדרון העורפי, לצאת יש איזה

צופה בחוף, יש החקפה כולם בפנים, בפני הפגזות, לצאת קדימה בהתקפת נגד לתוך התעלות.

זה היה הוכח בשלב הזה לימים, לא באופן פורמילי, אבל ראיחי הצעה אחרת, לא בשלב ההוא

של טליק, הצעה שאמרה, המעוזים זה לא טוב. במקום מעוזים, צריך להחזיק טנקים קדימה. מיד

גם החלפתי איחוד ברים על זה. מיד הובהר שצריכים להחזיק באופן פעיל לפחות מאה סנקים, על 180 הק"מ אולי אפשר לחסל את האגמים. לפחות מאה סנקים. המחלקות ומיד לשאלתי היה ברור שבכדי להגן על הסנקים האלה בלילה נגד פשיטות וכו' יצטרכו לפחות כמאה מחלקות חרמ"ש. ואני אמרתי לו שזה לא עומד ביכולת של צה"ל וזה גם לא פתרון, כי את הסנקים ידפקו גם עם טילים, גם עם פשטות גם עם מוקשים. ואמננו, פשטו על סנקים בימי ההתשה, מקשו נתחים של 20, 30 ק"מ במקומות שלא הקמנו מעוזים, כמו בטוסן, כמו בדרום האי, נכנסו עם טילים פנימה לגבעות, ולכן אני חושב שיש לנו "פרוו" שהשיטה הזו לא התחלה עומדת, מלבד זה שלא היינו יכולים להקדיש מחוץ הבקושי מאתיים סנקים, 176 סנקים שהחזקנו על שוטפת בסיני, לא היה לנו היכולת לנקוט בשיטה הזו. כל הויכוח הזה הוא על הפונקציה של האתראה, בו מדובר על סנקים בפונקציה של האתראה אני גם טענתי שזה פיזור מאמץ, פיזור הסנקים סנקים צריך להחזיק בריכוזים ולא באתראה. שווה הכסף של המעוז המבוצר על המים, עבור האתראה בסנקים בריכוזים מאחור. אלה אם כן זיכוחים הקודמים למלחמה.

עכשיו, מה יש לי לומר בעקבות המלחמה על הדברים האלה. אני רוצה, לומר קו בר לב כמובן שלא היה קו, מי שמביין בזה, מיש הבין בזה מאיתנו, לא

היה קו... .

רב-אלוף מ. גור: ברן, אם מותר לי לשאל אותך פה גם לא יכפת לי שאריק יתיחס באופן חופשי,

היו שמועות, אני לא הייתי שותף לדיונים האלה, אבל אני מדבר על השמועות

שהלכו בחוץ הצבא, לגבי המשג עות של הגנה על קו המים בצורה כזו או אחרת. או הגנה נידת זאת אומרת שלא מחזיקים על קו המים, אולי פרט לחצפיות. כל השאר זה ע"י כוחות ניידיים. אני לא יכו ל לפרט יותר כי אני פשוט לא הייתי שותף לדיונים.

אלוף א. ברן: אני חושב ששליק ואדיק התמרמרו בצדק כשהם אמרו שמיחסיס להם, כאילו

הם לא מתכוונים להגן על קו המים. ובלי שום קשר למעוזים, הגרסה הצבאית

פוליטית כי בדיונים אני אמרתי צבאית, בואו ניתן להם להיכנס לסיני. קלסי להגנה נידת נדפוק

אותם בפנים. אבל הצבאית פוליטית, נשבור אותם עד קו המים, היה מוטב על כל הגרסאות.

אלוף(מיל)א. שרון: אני התנגדתי באופן חריף לאפשרות של מתן כניסה לסיני, אני עוד השתמשתי

לא פעם, אני זוכר שהנושא הזה חזר לא רק ב-68 כשהיה הדיון אלא בהרבה

דיונים עם מפקדים כאלוף פיקוד דרום אני הצבעתי גם על הנושא הפוליטי אני גם השתמשתי ממשפט

אחד, אמרתי חשמעו אתם עוד לא ראיתם שף פעם את המצרים מנצחים, ואותנו מוכים, אני מציע לא

להעמיד זאת בנסיון. לכן אני התנגדתי לענין הזה, וראיתי תמיד את התעלה כמשכשול עקרי עליו

צריך להגן. עליו צריך למנוע את חדירת המצרים. השאלה איך למנוע? אני במקרה מצאתי את

המרשמים שאני השתמשתי בהם באותו דיון בשנת 68 והם פה איתי. העמדה הראשונה שהבעתי שם

דברה על החזקה בסנקים. היא דברה על מערך, בדיון ההוא היו שני שלבים, זה מרשם שלי

משנת 68 והיו שני שלבים. שלב אחד שהיחה לי עוד הרגשה ותקוה שאפשר להתגבר על המחשבה

של הקמת מוצבים, על שפת המים ממש. שכבר לא היחה לי הרגשה הזאת, אז באתי עם רעיון המיצודיות

גם את הדבר הזה יש לי כאן, אבל בזמנו כשעוד האמנתי בשלב הראשון, זו היחה התכנית, זהו

מרשם שהוא דיבר על מחלקות סנקים קדימה, אני ראיתי מרחב, הייתי אמר מרחב של, מרחב, הקרב

רצועה של 30 קמ שהתעלה כמובן זה המכשול העקרי, מה שאנו רואים לפנינו זה מחלקת סנקים

אני אמרתי, איך אני רואה את המחלקה הזאת, ניקח את הענין של קנטרה אי אומר יום מסת

אחד מה מחלקה הזאת נמצאת 3 ק"מ דרומה מקנטרה, יום אחד היא בקנטרה, יום אחד היא 500

מטר צפונה מקנטרה היא כל הזמן מחליפה את מקומותיה. היא מחלקה שמתבססת על פלוגת סנקים

קדמית, זה אותה הפלוגה שאני מראה כאן שרואים אותה כפלוגה. במרחב מאחור במרחב כפי

שאנחנו יודעים את פיזור החת"מ המרחב הארטלרי אנחנו רואים את האזור הארטלרי. פה לא מסומן

גודל כוחות,

דף מס' 11 מחוך לדפים
 עותק מס' 11 מחוך 5 עותקים.

רב-אלוף מ. גור: הפלוגה הזאת, כתוב שם מספר בטח החברה לא רואים. איזה מחחק זה מהמים?

אלוף (מיל) א. שרון: אלף אלפיים מטר. חלוי אפוא יש מקומות שקצת יותר, מקומות פחות. צריך גם לזכור שאז לא היו רמפות. ברגע שיש רמפות זה ודאי צריך ללכת קצת יותר אחורה. אבל בכל מקרה זאת היא פלוגה קדמית. פלוגה קדמית שיש לה תצפיות שהיא פועלת, והיא לא עומדת אף פעם באותו מקום. היא לא חונה בלילה באותו מקום שהיתה ביום. היא כל הזמן נעה. כשהדגש היה וזה עוד היה אני זוכר ויכוח בין ברוך לביני בזמנו מדובר על בנית דרכים, אני סענתי שבחעלה לא צריך לבנות דרך לאורך התעלה, אלא צריך לבנות דרכים ממזרח למערב. ואחר כך גם כשהייתי אלוף הפיקוד גם בצעתי את זה בבניית מערכת הדרכים, כמו ציר עכביש כל האחרים ממזרח למערב. אחר כך מראים את המרחב הארטלרי, אחר כך מראים עוד פעם יחידה של שריון, אני לא מצביע את כל היחידה הדרוג היה צריך להיות עוד פעם, מחלקה פלוגה גדוד חטיבה. ורק מאחור באיזה שהוא מקום וזה מה שאני אומר, הגבה על מרחב עורפי על צירים חשובים, שם היה צריך לשבת בתוך חפירות, זה במידה וישנה באמת פריצה קדימה, רצים קדימה שם צריך להתחפר. עכשיו זה כמובן לא בכל מקום זה 30 ק"מ זאת היא סכסה, חלוי במקום. במילים אחרות, באופן כללי לבוא ולומר טנקים קדימה, וחי"ר אחורה במקום הקונצפציה שבצענו אחר כך שאמרה חיל רגלים קדימה וטנקים אחורה.

רב-אלוף מ. גור: תודה.

אלוף א. אדן: אם להמשיך, מה שקרב בזמן שאריק קיבל את הפיקוד זה א' במקום המקלטים, ארבע מקלטים על יד ארבע עמדות צמודות. ירדו ועשו מקלט משוחפץ במרכז למטה, במעוז, ובו רכזו את כל הלוחמים ומשם היה צריך לצאת להתקפות נגד. ומה עוד עשו, עשו בהשקעה של מליונים, אח קו המעוזים שמעולם עליו לא התקיים דיון, שמעולם לא בנתי למה הוא נועד, ועד היום הזה אני לא מביין ולחמתי במרחב ההוא על קו הגבעות כללל הברגה כולל מעוזים נוספים, שאילו לא הכנסתי לשם חייל אחד קדימה. ואינני חושב שבנו את זה לשיכונימלפלגות טנקים.

לגבי המלחמה, המעוזים כנקודות התאמה, המעוזים נבנו מלכתחילה שתהיה להם יכולת עמידה, וצדק בר לב אין הבדל עקרוני, בין אלה בתעלה לבין אילה ברמה. והיות שזה לא קו ומרוחקים 10 קמ אחד מהשני, אז האוייב חדר בניהם הקיף אותם, אבל גם ברמה וגם בתעלה, הם לא נפלו. ככלל אני אומר, לחמו עליהם, המצרים כן העיזו לתקוף למרות שלדעתי הם היו לקויים מבחינת מוכנות ללחמה, כמעט ואין מעוז שממש נכבש בהסתערות מצרית. אולי אחד. לחצנית. כל החר או שפינינו או שנכנעו בשלב מסוים. ואחר דבר היה ברמה הסורית מבחינה זו. ההבדל הוא שברמה הסורית חזרו מהר מאוד בתעלה לא. מה היתה, ואני חושב שהמעוזים הוכיחו את עצמם, תחת הפגזות, תחת החי"ר החזיקו מעמד. אילו בניהול המלחמה היה לנו הכוח לחזור לשם, איש לא היה מבקר את קו המעוזים מנקודת ראות זו. או, אילו ההיננו קובעים שהפונקציה שלהם היא אתראה ואתראה נתמלאה, ובצעה את משמחה, לפנות אותם בזמן, גם אז זה היה מוצדק וכך זה היה צריך להעשות, לדעתי.

אני כעת רוצה לדבר על שובך יונים, שובך יונים גרס 300 טנקים מפוזרים קדימה, יודע אחורה וחיטבה מרוכזת. היום יש ויכוח באם שובך יונים, א' הוא לא התבצע כפי שהוא היה צריך להתבצע. היום יש ויכוח, או זה שאלה ה יפוטטית בכל זאת, מה היה קורה אילו שובך יונים היה במקום ובזמן, לא באחר. כי צדק אריק שבמקום שאמחנו נקדים אותם, כפי שהיתה הכוונה לשבור אותם על קו המים, הם הקדימו אותנו וחיכו לנו. אי, אבל לצורך הלקחים מבלי להתיחס מה היה קורה, היתה תמונה

דף מס' 21 מחוך 4 דפים
עוחק מס' 10 מחוך 5 עוחקים

אחרת ממה שהיה, זה אין לי ספק. אבל אני חושב, אני מעדיף לנסח שלא היינו מונעים צליחה והיינו משלמים ביוקר גם אילו שובך יונים היה מוצב במקומו בזמן. וזאת למה משום של מכלול האחימה שהיתה שם חסרו שלושה דברים, האחד, ששובך יונים לא היה פרוש בזמן וזה עלה לנו ביוקר, השני שהיתה לנו לא צפינו את האפשרות שחיל הרגלים המצרי סופר סופר מחוגבר באמצעי נ.ס. יוכל להילחם נגד השריון. והשלישי, שהוא נגזר במידה מסוימת של הראיה הזו, שלא היו לנו שם, לא ארטלריה ולא חי"ר, חרמש שיכולים ללכת עם הטנקים. דהיינו, כשהמצרים תפסו את הפרינציפ של להנחית התקפה רחבה עם חמש דיביזיות ללא מאמץ מקרי, מאמץ עקרי, אלא בגזרה רחבה מאוד וכשלנו בכך 30 מעוזים היו רק 16, 15. אין בהכרח צלחו כמו בתרגיל, ונגיד שהיינו מונעים ושזברים והורסים מפקדות וגורמים אבדות, באזורים בסקטורים נרחבים של התעלה ודחה. מתבצעת צליחה על אף הכל ולמרות הכל, ובמפגש שהיה צריך להתבצע בין הטנקים של שובך יונים, לבין המצרים עם הסופר ריכוזי נ.ס. ועם החיל רגילים שבכל זאת היה מצליח לעבור מכל הכיוונים היינו, נגזר היה עלינו לסבול אבדות כבדות. ולכן בתוך השאלה ההפוטטית מה היה קורה אילו שובך יונים כן היה מופעל, אני אומר זה לא רק הנקודה ששובך יונים לא היה בזמן, אותו שובך יונים היה בלחי מאוזן וזאת היה טנקים בלבד, בלי ארטלריה, בלי חרמש, היה צפוי לאותו גורל שפחות או יותר פקד אותו, אתה שריון. אם כי המצרים היו משלמים הרבה יותר. אלי זה היה משפיע אפילו על הצליחה.

אני בענין הזה, אם אנתו מדברים על לקחים, רוצה להתריע שוב, למרות שאני בקיא בקשיים, זה"ל חייב למצא את הפתרון שגם בסדיר שלו, כיום יהיו כוחות מאוזנים בסיני. דהיינו, גם היום אנחנו נמצאים מצב שיש לנו הרבה טנקים יחסית, אפס חרמש אפס ארטלריה. אז וזה אצלנו אימננסי במבנה בבעיות הבטחוניות שיש לנו, אני יודע שזה לא קל לפתור, אני משוכנע שאם נשבור את הראש נמצא לזה פתרון, חייבים למצא לזה פתרון. אנתו צריכים לחיות, להתקיים בצורה יותר מאוזנת, יש לתת גם כל השלכות האחרות של האימונים והשילוב והכל.

אני רוצה לחמצת ולהגיד גם שגיאות בניהול המלחמה, לגבי ה-6 וה-7 לחודש שזה השלב של לחימת המעוזים. השגיאות, ואני כאן אומר שהם, אינני יכול להבחין מה מזה חל על אוגדה 252, מה מזה חל על הפיקוד. על הפיקוד לבטח, ויתכן מאוד גם על האוגדה בתוך כל זה, הם אלה, פיצול ופיזור הטנקים למולטי חוירות עם מעוזים, כבר אמתי מעוזים, היו מסוגלים לעמוד בלי שירוצו אליהם. היו מסוגלים, בקונצפציה וגם בפרקטיקה. לכן, מה שאמר דן, מה שאמרו אחרים אפשר היה לרכז ולפעול בכוחות מרוכזים אין מעמץ עקרי, אין מאמץ עקרי יתחילו לנקות בשיטתיות. אם כי הכוחות היו לא מאוזנים, אבל לפחות לא לפצל אותם כרפלקס מוחנה בכל מקום שמעוז צועק, בכל מקום שיש קומנדו לשלוח מחלקת טנקים, פלוגת טנקים, אינני יודע כמה. זה אם כן, היה משגה חמור. והמשגה השני הוא חוירות בלתי תכליתיות, הגענו לפתח תקוה בשביל מה? חגב למעוז אז התבקש לפנות אותו. אז שוב, פינו שני פצועים חזרו, שוב אמנם אני לא רוצה להקל ראש, יש כאן ענין של חכמה לאחר מעשה, אבל זה גם נובע מחוסר הבהירות של הקונצפציאלית הכללית שהמצנז הוא אתראה את זה הוא. מילא. במצב הזה, ועדיף לפנות אותם. אלה שתי שגיאות קשות שאני חושב, של השלב הזה של לחימה. מכאן אני רוצה לעבור לתקופה של ה-8 לחודש. התקפת הנגד של ה-3 לחודש. אני זיייתי מאד מוד מזוכזב מהתחקיר שג פיקוד הדרום שהעלה מספר גירסאות שונות מעל הפצה הזו, ולא הצליח לקהל השומעים להבהיר, מה מקור הגירסאות ומה בצצם היה צריך לקרות. ולכן הקדשתי זמן והלכתי לענף הסטוריה למרות שבתחקיר זה לא התברר הצלחתי לפענח חלק של החמונה. ואני רוצה לומר כך ב-7 לחודש ודחה הערכה, עם הרמטכל עם מפקדי האוגדות, בשלב הזה מינוס אריק שהגיע יותר מאוחר. ויצאו פקודות אני אמרתי מה אני הדגשתי ומה נאמר לי בסוף. אני לא רוצה לחזור על זה, ואני רוצה לחזור על זה בצורה אחרת. להקריא אחד ברי הרמטכל ב-7 לחודש ב-12 בלילה בבור, כשהוא חוזר

דף מס' 2-מאוף 4 דפים
 עותק מס' 5 עותקים.

מפיקוד הדרום, ומה הוא אומר, הוא אומר מה שנגמר בפיקוד הדרום, והוא אומר ככה: "מחר אנו עוברים להתקפות נגד, המטרה היא לחקוף שני אזורי צליחה, את הדרומי והמרכזי. ולא את הצפוני. הכוונה לחקוף שתי התקפות מדורגות אני נותן לכם את העיון המבצעי כאשר התכניות המדויקות הם פונקציה של מה שהתרחש במשך הלילה. כמה כוחות אויב הצטברו בשטח באופן ההערכות של הכוחות שלנו, ואחר כך תאום בין הכוחות. הפרינציפ הוא האוגדה של אלברט איננה חוקפת, היא נשארת ערוכה כאן, בדרום, המיועדות לתקיפה אלה הם שתיים האחרות, האוגדה של אריק והאוגדה של ברן. אפשרות אחת היא, שברן תוקף מחר בבוקר את האזור הזה מצפון לדרום. הכוונה אינה לגשת לתעלה ממש אלא לחקוף את הסנקים ואת הכוחות שמהתעלה ופנימה. מבלי לספל בהרבה חי"ר שישנו בסוללה עצמה, עם הרבה מאד טילי. נ.ט. אגב, החברה שלנו מעריכים כי מירב האבדות שלנו, מטילי נ.ט. ולא מאש סנקים. המצרים משתמשים בהמון חי"ר בערמות, עם המון טילי נ.ט. בין הסנקים של הסוללות וגם בצירים הכניסו כל מיני חברה בצירים והם יורים טילים, לכן מחר יהיה, לא בדיוק ניקוי התעלה אלא תפיסת הכוח, שישנו בשטח", אינני יודע אם תפיסת או הדיפת, "ההתקפות האלה יהיו עם ארטלריה ריכוז ארטלריה בכל אוגדה ועם מאמץ אוירי מרוכז לאותה אוגדה. עם הרבה פצצות וגם טי. בי. יו. כדי לנקות את כל החי"ר עם הטילים, שהם יוכלו ללכת ולפצח סנקים. זאת באשר לאוגדה 162. ואז, כאשר האוגדה של אריק נמצאת כאן, כאן זה במרכז מול חזיון, יש גם משרשיים, וגם לוחצת קצת קדימה, כלומר האוגדה יוצרת מעג ומתקדמת האוגדה השניה עולה מלמעלה!" צריך להיות יורדת מלמעלה, "זו התקפה אחת, האוגדה הזו תתייצב 162, והיא תשאר באזור שוב לא חשב על התעלה, אלא במקרה של התמוטטות ככללית, אבל אין כוונה לנקות את הסוללות, כאשר האוגדה הזו תתייצב פה, אז האוגדה של אריק תחקוף מדרום לצפון, את האזור הזה באותה שיטה, כשאלברט בולם כאן", אני חושב שזה טעות זה צריך להיות מצפון לדרום, אני אגיע עוד לדרום, אני אגיע אני פענחתי את זה מצוין יש לי גם מפות לדברים האלה והכל, אני לא אראה את זה. התקפות מדורגות וריכוז אוירי בנפרד. התכנית צריכה לעבוד עוד עיבור פיקודי ואגדתי, טוב.

בהמשך קצת משהו שלא ידעתי אותו עד שהלכתי לחקור, אני רוצה להגיד, הרעיון המרכזי שממנו יצאתי במקרה גם עליו המלצתי לכן גם הייתי נורא דבק אליו. נורא נעול עליו, גלום בדברים שהמצאו בתכנית שצטטתי קצת את הרמטכל. אחרי חצות ואני לא ידעתי מזה כלום, פיקוד דרום איבד תכנית שונה לחלוטין והוא מודיע אותה לבור, והתכנית השונה לחלוטין מדברת על זה שהאוגדה שלי, יש כאן גם עקרי הפקודה שהוא שלח וגם המרשם אבל אני אתאר אתה בעל פה בכדי לקצר שהאוגדה שלי תחקוף עד מצמד, תעבור במצמד תגיע עד ציר חבית ואלי עד ציר עובדה. והאוגדה של אריק תרוץ לדרום ותחקוף שם בין עטרה למפצח ותעבור לעיר טואץ, משהו כזה, עכשיו, הדבר הזה, לי נודע לפני חודשיים, לפני חודש בסך הכל, הפיקוד מעביר את ההודעה הזו לאג"מ מבצעים כהתכנית שלו, אג"מ מבצעים מודיע לא מאושר הרמטכל הציג משהו אחר, בשעה שש השיגו את אישורו של הרמטכל בערך בשעה שש השיגו את אישורו של הרמטכל לתכנית הזו. עכשיו, מה קורה בנחיים, בנחיים שמוליק רוצה להעביר לי את התכנית החדשה הוא מנסה להחקשר אחי, אני כבר בקצוצת פקודות שטח על ציר הרוחב נותן את הפקודה שלי, לא משיג קשר בגלל כנראה חסימות או דברים כאלה, הוא מודיע שם זה לקלמן, תשמע אין לי קשר לברן, תמסור לו שהתכנית היא כך וכך וכך ומסביר את התכנית הזו. קלמן אומר לו, אה זה אני חושב שכן ילך זה אני חושב שלא ילך, מתחכם קצת לתכנית, אני אעביר. שמוליק אמר אתה יודע מה אל תעביר. משיג אחי קשר בארבע וחצי ונותן לי פקודה באלחוט, "אווט אוף דה בלו" שלא תפסתי שמדובר בתכנית חדשה, כי יש בה אלמנטים של התכנית הישנה עם כל ההתרחקויות ועם כל הדברים ואומר לי, תגיע למצמד, וכן, עם קלמן וגם אחי אני עוד לא זוכר בדיוק, היו קצת אי בהירויות לצלוח בחדון או לצלוח במצמד.

בכל אופן תגיע למצמד תצלח, אצלי זה נחפס בעיקר הדגש היה לא להתקרב לחעלה לא ואם תהיה סופר הצלחה תהיה התמוטטות תצלח במ רות עבור. אני אמר, אני לא מעלה בדעתי שבנתיים התבשלה תכנית לגמרי אחרת. זה אם כן סיפור המעשה. ועכשיו יוצה שאני לוחם ב-8 ל חודש, מבלי לדעת שקיימת תכנית אחרת, על התכנית שאני יודע, ב-7 לחודש קבלתי פקודה להעריך בעיקר על ציר הרוחב, עד איפוא שהתפשטי עם כוחות קטנים על ציר החת"מ ולכן ב-7 לחודש אני קודם כל עם שתי חטיבות נחקה וגבי נע מערבה, בזהירות, נכנסים צידי טנקים, מקנטרה יוצאים טנקים נחקה נלחם בטנקים, יש הפגזות ארטלריה גבי מתחיל להתקדם מצפון לדרום. ומרוחק לזה, קרן מוחזק כעתודה. כללית העסק הולך טוב, ואז אני מתחיל לקבל כל מיני פקודות של לרוץ יותר מהר, להגיע למצמד ולגשת מול חזיון, ובהמשך מאורי לתפוס שלושה גשרים ולהעביר מחלקה על כל גשר, לא צ"ת. שוב פעם, זה יום ראשון של המלחמה אני לא רוצה לזרוק את כל האשמה על הפיקוד עד כמה שעיינתי יש גם פידבק מזה שאני לא נעמד, לא נעמד ואומר מה השינויים, מה כאן הולך אלא אומר רות, בסדר, הם מקבלים תמונה שאצלי הכל הולך. אז באמת באותו קטע שדובר שילך שהוא רחוק מהתעלה, הולך. ואז אני מניח הנחה שיש להם ידענות שאויב מתפורר, האויב נסוג שם אומרים תעביר מחלקה על כל מקום. אז אני פרוש, כן בשלב הזה מתחילים לדבר אחי על מצמד על מסורי על אמיר כל מיני שמות מאד קר רחוקים ודרומיים, אני אומר אם ככה, אני מבקש רשות, את אריה קרן שהיה בעתה להעביר לא מצפון לדרום אלא להעביר אותו בצרים האלה. בהחלה בכלל ישר לציר הזה. מול פורקן ואחר כך למצמד. אחר כך שמוליק אומר לילא ואז אני מעביר גם גדוד מכאן. אומר שבכל זאת אן רוצה שזה יהיה מצפון לדרום.

בהמשך, עכשיו אני רוצה לומר, זה צריך להסביר למה מבחינתי החל משלב מסוים, אין התקפה אוגדתית מרגע שלקחתי את קרן, אין ריכוז אוגדתי שהולך מצפון לדרום. ומשלב מסוים מצטיירת לי תמונה של התפוררות של דרישות, כן להתקרב ל סוללה, של לעבור את הגשרים לתפוס שלושה גשרים, אחד חזיון, אחד שחף, אחד פורקן. רחוקים אחד מהשני ולעבורם שם עם מחלקה. ואם זה ככה, אם צריך פה לנצל הצלחה ולעשות את זה מהר, אז אני מבקש מהפיקוד לקבל כשאני לוחץ על גבי להתקרב אל חזיון, הוא אומר לי, תשמע עומד כאן כיח מדליון. מאחרי, לא עושה שום דבר, יש שם בכל אופן, אני רואה, והוא מופגז וכ" גדוד. עכשיו יש לי כוחות נוספים, אני לא מדבר על התקפה אוגדתית, אני לא מדבר על התקפה אוגדתית, אם כי אני כבר מורה לנחקה ומדבר עם קלמן, קלמן חח ליף את נחקה, אני אשתיר לך גדוד נחקה מתחיל לרדת אלי. כבר בשלב הזה. תחכה לפקוד. ה. אז בנתיים האלה של לנצל את הרוחב ולתפוס כל מקום אני אומר תנו לי את הגדוד. אורי אומר לא. אריק מיועד למשהו אחר. אני אומר לו, אני לא יח ע פה פעם ראשונה שאני אמר בעדינות אני לא יודע מה אתם יודעים אבל תדעו לכם שבשטח זה נראה אחרת. ומול גבי יש חתנגדות. מדבר עם שמוליק גם, הוא אומר או. קיי. קח את הכוח, אני אסדר את זה. אז כל הסיפור שאני לא רוצה לחזור אליו, והשאלה אם היה לי גדוד פנוי, או לא היה, עד שזה עשה באמת כבר הגיע לשם שמי שהיה מיועד ללכת לקרן וכ" לא חשוב, אלא השאלה מתוך איזה תמונת מלחמה איזה תמונת קרב אני פועל, זו היתה התמונה. עכשיו, בזה אני חושב שמתחתי ביקורת על הפיקוד.

אני רוצה צעח למתוח ביקורת על אוגדה 162. קודם כל, הנקודה הזו במלחמה היחה אצלי שיעור שאח הדיבידנדות שלו אני כבר קטפתי כל שאר המלחמה. ובכל שאר המלחמות שעוד יצא לי להילחם. ואני מצסח את זה כך, תמיד מלמעלה יורדות הפקודות כשיש להם הרבה מאוד יעוץ שאין לך למטה. ותמיד מלמטה יש לך על ידי מסה ומעש ומגע עם האויב, לא תמונה ברורה כי אתה רואה מה שאתה מרגיש, מה שאתה צופה אתה לא יודע בדיוק מי עומד מולך, אבל זה בכל זאת ראלי, גם אם אתה חושב וזה לא בדיוק מה שאתה מרגיש, מה שהמפקד למטה מרגיש שווה שכלול גבוה. השגיאה שלי היתה ובה גם הטעתי את הפיקוד במידה מסוימת, כן,

השגיאה שלי היתה שלקחתי פור גרנטה, שמה שהפיקוד אומר של א וירת הפקודות, הדברים האלה, זה איזה שהוא מצב בטוח שחולך להתממש. ולא עמדתי על הרגלים שלי, ולא שאבחי או נסמכתי מספיק על סיטואציה שהיחה לי בשטח ממש מהמח"טים. אמנם זה לא היה כל כך חד משמעי לא שהיה מצב שמשוהו אמר שבלתי אפשרי, אם כן, זו שגיאה אחת שלי, שגיאה שניה, היא בניהול אותם ההתקפות שהיו, אני חושב שהיחה שגיאה של גבי בהתקפה הראשונה, שרק גדוד אחד הגיע והגיע עד לתעלה. ונדפקו לו כ-12 פקדים. והיחה שגיאה חוזרת שהיא שוב פעם על אגדה 162 גם שלי באופן אישי, כאשר בהתקפה השניה, אחרי שנדלקו לנו טנקים אני מזהיר את נתקה שולח אותו קדימה אל גבי, שיחאמו יחד, ננחית התקפה אוגדתית מרוכזת. שלא לדבר שהיינו צריכים ארטלריה ולא היחה לנו. ידוע מראש. שקובר על זה שנקבל אויר אני תארתי את הדברים האלה. אבל בכל זאת בהתקפה האוגדתית המרוכזת שוב נופל מתוך האוגדה גדוד אחד וחצי מושמד. 18 טנקים נדלקים, אם כן זה ליקוי של המפקדים וליקוי שלי, כאשר אני עמדתי על דרגו זה מאוד קדימה, וזה בארכו האגדה יורדת למטה. אבל משם ראיתי חצי שדה קרב ואילו הייתי מגיע להברגה כי ראיתי גם את הכוחות שזורמים מימין, אבל אילו להתקפה עצמה על חזיון הייתי צריך לקפוץ אל הברגה. בזה גם לא ראיתי ממה מה שקורה, הוכתי בהפתעה כאשר פתאום התברר לי שאחת התקפה אוגדתית שאני מתאם אותה נורא ביהם, פתאום הונחתה כלא מתואמת. אשמתי.

גם יש לי בוקורת על 143 בלי שום קשר לדיונים הקודמים שאדו בסך הכל בסך הכל, אני חושב שהיא אמנם דרדרו אותה דרומה ובחזרה. אבל היא היחה בגזרה ובקשנו שתבא, אחרי ששברנו את התקפות הנגד לפנות ערב, וביחד לדחוף אותם עד לתעלה. אז קבלנו המתן, בודקים אחת מצב, לא יכולים, לא נספיק, בפועל אני חושב שאפשר היה לההור ולהספיק, דפקטו, דפקטו, אני הספקתי את אמיר יופה לשלוח מהברגה ועד לחמוטל ובמכשיר ובסופו של דבר חיים ארז, סמוך מסודר ללפנות ערב גם כן הגיע לאזור ההוא. אני חושב שאילו במקום להמתין היו חופסים לרוץ אפשר היה להנחית התקפה דו אוגדתית.

אכשיו אני רוצה לומר משהו שהוא ממש בעיני אני לא הייתי שותף לדיון על התכנית הפיקודית, את זה אני בכלל לא מבין. אני מבקר את זה ששונה ה תכנית, היינו צריכים להישאר בתכנית שלא להתקרב לתעלה באותו יום, אני מזכיר, לא היה לי תחם אחד של האוגדה. היו לי שתי טוללות מינוס שהושארו באוגדה ע"י 252. זה הכל. לא, דובר על תפיסה הנחה אופטימית שהתברר אחר כך שהמצרים מוכנים אליה מצוין, מנתקים ומעבירים. אבל הנחה שנתפוס גשרים של המצרים. אני עכשיו רוצה לומר, ומה שהכי תמוה בעיני, התכנית אני שולל אותה בהסלט את השינוי שבה ויותר מזה אני לא מבין אריק נמצא כאן, פרוש מול חזיון אריק מבקש לגשת, אריק צופה, אריק מקודם, ואריק עשה חדריכים, אז הוא עומד כאן ולא נוחנים לו ובמקום זה כביאיים אותי. מלמעלה למטה ועל יד המקום שהוא עומד אומרים לי להיכנס. אז אם להיכנס היננו, למה לא אריק? הוא מבקש אתזה בלילה וביום. בבוקר וכשאני נכנס להתקפה אז כשיש מקום להנחית נקיד שאי אוגדותאם כבר נגשים לתעלה, מה שדובר ערב קודם, אז בדיוק, משלב המכריע הזה במקום לחכות עוד חצי שעה, עוד שעה אומרים לו, לך אחורנית, בדיוק בשלב הזה שאני חוקף. זה אני לא יכול להבין מבחינת אניהול המלחמה. יותר מזה, אינני מבין גם את המהלך שאריק ירוץ, שאריק ירוץ עד למטה, מבחינת זמן הליכה ויחקוף מלמעלה למטה הוא לא יספיק שום דבר, אגדה זה דבר כבד והצירים קשים וארוכים. זה אם כן.

אני רוצה לדבר על שלב הבלימה, יש לי כאן, שלב בלימה של אוגדה 162 אני חושב אותו למוצלח בזכות לקחים של מדנו חוך כדי קרב הבלימה, שני דברים בולטים, אחד שוב, ב-9 לחודש, כוחות של אריק וכוחות שלי נמצאים על אותו ציר באחת

גזרה. פה חסרה המפקדה העל אוגדתי, וגם הפיקוד לא השכיל לחת ^{צ"ל} גזרה ברורה ביני וביני אריק. ולכן די התברברנו שם. גם ארז וגם קרן. בהלוך ובחזור. כן יוריס עלי ולא יוריס עלי. כשכבר נתנו גזרה, היא היחה לש טובה. לא כזו שאפשרה, אני לא אכנס לפרטים.

ב' גזרה שאני לא יודע למה כפל הזה, לי היחה גזרה רחבה מאוד, אני בכלל פלשתי אלי למקום ההוא, אינני יודע, מבחינת שליטה להיזו אותי ולהביא אחי ל מקום אחר זה לא היה. אחרי זה, קרן נלקח והגזרה הזו נתנה לאריק בלעדית ואני אח שלי צמצמתי קצת. עד כאן אני ספרתי כבר אני, היה לי עתודה אוגדתי, שתי חטיבות בקו רחב 25 ק"מ, כלקחים שוטפים תוך כדי הקרב עברתי ל-3 חטיבות בקרב בכל חטיבה עתודה במקומה. פה זה לדעתי לקח, הוא לא חדש אמריקאים יש להם ממש מינוח לזה. הם כופרים בזה, שבשריון צריך עתודה. במובן הזה האופראטיוו, הם אומרים ש"רזרוו" זה "אן קומיסד פורס" זה כוח שנמצא רחוק מאחורנית שלא מבטיח את עצמו, ולא שומר את עצמו, ולא נמצא במלחמה. ועושה הכנות, ואוכל וישן והכל. ואז באיזהמקום מפקדה שמנחיתה כוחות ללחימה ונגמר האויר, ורוצים לנצל להמשיך את חנופת ההתקפה, מביאים את "האן קומיסד פורס" את "הרזרוו" מכניסים אותו לפעולה. זה אצלהם רזרוו. עתודה שאמורה להתערב תוך כדי הלחימה פה ופה ושם הם אומרים זה בשריון לא צריך, אני מקבל את זה.

שוב, לא שבטכניקה לא צריך רזרוות בשדה המערכה. לא צריך להחזיק עוצבה. כל מפקד חייב ליצור לעצמו את הרזרוות. השריון יכול בגלל הניידות, והם אוטרים, בגלל המנוע הם קורי איס לזה. לא צריך, יכול לנוע למעלה יכול לנוע למטה. יש לו גמישות של הקרב הנייד. זה מה שאני נקסתי אני חושב שצריך לאמץ את זה לגבי ההמשך.

רציפות הלחימה בלילה, אנחנו תוקפים את עצמנו הרבה מאד על אי לחימה בלילה, בצדק מבחינה זו שזה צריך להיות לקח. לא בצדק מבחינה זו האם יכולנו. אני מקוה שהלקח יהיה כזה שנוכל במלחמה הבאה. ומדוע לא יכולנו?

קודם כל האמת הפשוטה, לא הרי גזרה אחת כגזרה שניה. בגזרה שלי, כשאני הייתי בבלימה, עמדתי על קו הגבעות. ולפני האוייב. תקפו אותי, התקפות נגד רבות, כל יום. היינר גומרים את הלחימה עם פצועים עם מפקדים הרוגים, עם טנקים דפוקים, בלי לק בלי חמושת, עם הלשון בחוץ מי שחושב שזה היה המקום להישאר בו, גלילה, במקום לקדם חרמש ולתפוס אני חולק על זה. לא התרשמתי שבאוגדות אחרות היו נתונות תחת התקפות חוזרות ונשנות ונשארו לעמוק שם מבלי שבכלל היה חרמש מספיק. מה שאני עשיתי, זה הורדתי את הטנקים למלוי, והם היו ממלאים עד ארבע בבוקר, ובארבע עולים מחדש אחורנית. ואל תחשבו שלא מיליתי גם תוך כדי הקרב. בשעות הצהריים אחר הצהריים, הזרמת חמושת עם זחל"מים עם נגמ"שים ועם מכוניות. כשאני מוציא טנקים אחורנית מביא נגמשים קדימה וכו'. אבל, צריך לחקן, צריך לתפק ברצינות צריך לארגן כוח אדם. אנחנו רוצים ליצור לעצמנו אפציה ללחימה בלילה בבקשה, שיהיה לנו "אן קומיסד פורס ביום, מה שאמר אריק אני מקבל במלואו, ואני חושב שצריך להוסיף חטיבת חי"ר, מ וצנחת מעולה מה שאתם רוצים, אורגנית, פשוט את המילה אורגנית אני מדגיש, לאוגדה ושהיא חשב מאחורנית כשלא צריך, ותחכנן ותלך בלילה. מאמר מוסגר, לי היה גדוד כזה הפעלתי אותו שנילילות דיבידנדות מאוד קטנות, זה לא אמר שלא צריך להפעיל יותר

אלוף א. אדן (המשׁר): אני יכול לאמר פה במאמר מוסגר, אנוצו עדיין נמצאים במצב האומלל, המצב היום הרבה יותר טוב, אבל עדיין יש לנו הרבה מאד עייטמס, מפותחים, פתרונות, פתרונות ביד, בעין, קצב ההצטיידות הוא כזה שנכנס למלחמה הבאה ללא פתרונות שהיו לנו. כמו שלמלחמה הקודמת נכנסו ללא פתרונות שהיו לנו. ישנו כאן הלקח של החרמ"ש הצנחן הנגמ"ש המנוייד, לא רוצה לחזור על זה. ישנו כאן למדנו אח ענין האויר. לי לא היה אליהם טענות. אין לי אליהם טענות במלחמה הזו. רצינו סיוע אוירי. ראינו את האפקטיביות האוביקטיבית שלו נוכח הסילים שעפים. ולאט לאט הלכנו וירדנו ברצון הזה. בסוף כמובן נצלנו מצויין את חיל אויר. אולי בהודמנות זו אני אומר לחיל אויר: יש לי לקח אחד, דוקא מהשלב שכל חטיבה שלי קבלה מבנה, ועבדה רצוף כל הזמן, עם קישור מצויין עם אויר. זה עובד טוב, אפשר לעבוד, זה דרוש מאד. אנחנו חיוונו מזה הרבה מאד דוידנדות. הלקח שאני חושב שחיל אויר צריך למצוא שיטות, להשיג יתר אינטנסיביות של הכנסת מבנים. שלא יהיה כל כך דליל.

לגבי הצליחה, הבוחי בענין הצליחה יש לנו לדעתי פנצ'ר רציני של ראיח הענין בפועל שם. זה"ל התכונן לצליחה מגדה שבידינו לגדה שניה. והיו לו תאוריות כאלה או אחרות. טכנית למדנו גם בשריון איך לבוא מרחוק, מה עושים, לכבוש שטח ולצלוח. במה זה. ממבטא, הפלצ' העקרי ילנו. כאשר אחת צריך לצלוח במקום שיש בו ארמיות ודויזיות אל הצד השני. זה לא הולך אוביקטיבית עם אוגדה אחת. למה? כי האוגדה הזו חילחם נורא חזק וחיטחק, אלא אם המצרים יברחו. דבר שלא קרה. והדבר השני, מדברים שהאוגדה הזו תצלח אחר כך וחלך הנה. וכאן אין ענין של איזה שהוא ראש גשר רק שהולך ומתרחב כאן. שזה כן נכון ששתי אוגדות יכולות ללכת תוך הבטחת אזור הפעולה. יש בעיה של אי ניתוק כאן, במקום הזה. מבחינה זו, אני חוזק, אני לא זלזלתי גם אז ברעיון של אוגדה אחת. אני הצעתי צליחה באותו מקום של שתי אוגדות. אריק מהמקום שהוא בא, ואני עולה על מסורי, ומגיע למעלה למטה לאותו מקום וצלוח. מה היה קורה אז? הייתי חוקף את דויזית 16, אריק היה חוקף חלק מדויזיה 16. במקרה הגרוע, היינו משל מים שנינו באבידות כבידות בהשוואה לאלטרנטיבה אחרת שאני הייתי אמור לעבור לצד השני. אז היינו צולחים פחות חזקים לצד השני. אבל לא מקבל את הפתרון של ראש גשר של 4 ק"מ. ראש גשר של 4 ק"מ, שרק מרגמות לא חפרענה עם קח"ים על העצים, וכל הדברים האלה, זה אמנם שילמנו את מרבית הקורבנות של המלחמה הזו באזור ראש הגשר שכל הזמן הופגז. וראש גזר צריך להיות מתרחב. זו שגיאה אחת שכד' לנו להכניס אחת לראש, כאשר מדובר על צליחה עסה בקעה. פה הבקעה. הבטחת רזודר בצד מזרחי, צליחה לצד שני. הבטחת פרוזודר בצד המערבי. זה לא צריך ללכת עם אוגדה אחת. לפחות אלטרנטיבית צריך להיות בנוי כך, שאני מראש יהיה מתוכנן לסייע לאוגדה 143, זה לא היה. אני הייתי צריך להמתין לצליחה.

זו שגיאה אחת. אני לא רוצה למשל להגיד, שהחרעתי עליה בצורה בהירה אז. אני הייתי בעד שתי אוגדות, אבל בהצמקות לא הייתי כל כך חכם כמו עכשיו. יש כאן מן הניתוח שלאחר המלחמה. הדבר השני, שאלת של מועד הצליחה. אריק לחץ מאד לצלוח מה שיותר מהר. אז כקונצפציה בניהול המלחמה זה מצויין. אבל ככל שצולחים יותר מוקדם אתה יודע מה אתה מוצא, פחות הפתעות ופנ'. אני חושב שזה לא היה מוצלח ומוצדק. בהחלט היה צריך לדחות את הצליחה ב-24 ע. ות. אשר מבצע כזה מסובך, להתחיל כשיש ספק במקום האמצעים. כשיש ספק בשליטה על הצירים. כשרואים ברדק טוטלי על הצירים. צריך לעצור, עוד לא קרה שום דבר, לעשות סדר, לרכז את האמצעים. ולכן, מה שקרה בדיעווד, זה שהצליחה הונחתה לילה קודם אבל איפשרה, או מנעה את המומנטום של הצליחה. זה שבבוקר לא היו גשרים. זה אני לא עברתי, זה שלא רצתי לפרע. מה זה גרם? שבאו מארמיה 2, ובאו מארמיה 3 במערב, באו קומנדו, באו כל מיני דברים, חפשו את צח, את אוירי, חפשו את הראל, נכנסו, וכל הדברים האלה, שאחר כך עיקבו אותנו. אז מה הרוחנו. אני חושב בדיעווד, עם כל הדוידנדות שיש בפעולה התקפית מה שיותר מוקדם, לפני שהאויב מתאושש, מקרה זה היה שגיאה.

הדבר השני, ואולי עבורי הוא הלקח העקרי בניהול המלחמה. והוא קשור בשעון החול הפוליטי. שעון החול הפוליטי צריך לחלק אוחו לדעתי לשניים, לחול עבר ולחול דק. עד הצליחה היה חול עבה, והוא זרם לאט לאט. ודובר על זה הרבה בימים ההם. למה? מפני שהרוסים צפצפו והרוסים צפצפו והם לא רצו הפסקת אש. אנתנו אולי רצינו אני לא יודע. וברור, וזה צריך לזכור טוב טוב למלחמות הבאות, ששעון החול הפוליטי מתחיל לפעול בצורה עצומה, כאשר מצב המצרים, וזה היה במלחמה הקודמת. וזה יהיה במלחמה הבאה, הוא יהיה חמור. ולכן כאשר זה"ל מגיע למסקנה, שהוא עומד לתצחית את מהלך ההכרעה שלו, הוא צריך שיהיה לו מלוא המחץ, שבזמן קצר יעשה הרבה. ופה אני מוצא ניהול אסטרטגי, לא מחוכם שלנו. כי מה עשינו? כאשר צלחנו, לצד השני, אז כיתרנו את הארמיה השלישית. וככל שהתקדמנו כאן, השעון התחיל ללחוץ, ועשו לנו הפסקת אש לפני שכיתרנו. אז הפרנו את זה וכיתרנו. אבל מה שנמנע מאתנו זה להשמיד את הארמיה השלישית במערב. ופה, אני לא יודע, לא השתחפתי בדיונים, הייתי בלחימה, מי שקבל את הקונצפציה שצריך. " להשקיע את המאמצים בכוון? לאיסמעליה עשה משגה חמור ביותר. היה צריך לקחת את האוגדה של אריק. וביחד עם כוחות של גרניט שהיו, ובמקביל להתקדם כאן. ולהכין גשרים שאני יוכל להעביר כוחות הנה, והוא יעביר כוחות הנה. ולהשאיר מינימום כוחות תוקפניים באזור הזה. ואי ריכוז הכוח ואי השמדת ארמיה 3, כשאינן לה סיוע של טילים, כאשר היא מנותקת, כאשר המפקדות שלה במבוכה כללית. משגה חמור בניהול המלחמה. פה, אני רוצה לאמר עוד מילה.

אני שאלתי אתמול את אריק כיצד הוא מסביר שהיבול של אוגדה 143 הוא כל כך קטן, בהשוואה ליבול של האוגדות האחרות שרצו עד הנה, וציינתי שאני השמדתי 260 טנקים. שאני נלחמתי נגד חרמש וחי"ר. שרצתי בחוף מחנות עם טנקים מוצבים בקרקע. חפורים. עם אלפי מצרים. שטהרתי חייץ חקלאי, שהלכתי לעיר סואץ. הוא לא רצה לענות, אבל היום אני רוצה להתייחס לזה, אחרי שמעתי את המח"טים שלו. ואני רוצה לאמר, אני חושב שהיה כאן תפעול שריון שאסור לעשות את זה. לא רק של רצו הנה, אם כבר הולכים לאיסמעליה, אז צריך ללכת עם שריון וחי"ר ק"מליוס? צעד אחרי צעד? ולנקות ולטהר על בטוח? זה יכול? זה המאמץ בימים הגורליים האלה כששעון החול עובד? כמה עזבנו בלתי מטוהר בכל מיני מקומות? כמה פעמים שלפתי מהחייץ החקלאי ורצתי לנתק את ארמיה 3. אז השארתי מצרים בעורף ובאגפים. אז פרשנו אחר כך כל מיני גדודים. וכאן הרוב זה הבטחה על שטחים שטוהרו קודם. במקום הזה. אני חושב שהתרומו למלחמה, באותו זמן שהיה חמור להשקיע הכל בהשמדת הארמיה השלישית, לא רק שלא הלכו לאיסמעליה, אלא זה גם נעשה בשיטת תפעול שריון מאד מאד לא נכונה.

וכאן אני עובר להערה שאני קבלתי, טאני². מקבל יתה. אבל לא בניסוח שהיא נאמרה, שצריך לעקור מן השורש תפעול חי"ר ללא טנקים. אני עקרונית מקבל שמחי שרק אפ"ד צריך להקצות טנקים כאשר חי"ר פועל. אבל חזק מאד, מזה שזה יהיה תמיד בל יעבור. ולזה שזה יהיה בצורה בלתי שקולה. מדוע? ואני מכיר כאן בעיה פסיכולוגית קשה שעמדתי בה. למשל, החייץ החקלאי, חי"ר סירב להכנס בלי טנקים. ואני היה לי חשק קטן מאד להכניס לשם טנקים. לפעול על הטווחים של ה-100 מטר עם טנקים, אני רצייתי שהם יפעלו רק מהזה. אבל בעיה של מורל וככה, אז הקדשתי מחלקות לגדודים ל הכנס כאן עם פלוגות שלמות לתוך הטווח, במקום שאחה לא יכול לעבוד, אני חושב שזו לא צריך לעשות. בלילה, שלא נתתי לעוזי טנקים, כי עמדתי בכוננות טנקים. זה משום שבמצב הלחימה שהיה שם ב-16 וב-17 לחודש נגד טילים על סמך נסיון הקרב שצברתי במלחמה הזו, חטבתי אסור לי לשלוח טנקים צמודים איתו. מפני שידפקו אותם כמו שלום, כמו. שדפקו טנקים של 252. עם טילים בלילה ועם אר. פי. ג'י, ועם דברים כאלה.

לגבי הצליחה, אני רוצה להגיד. בצליחה לי² חסר תמונה, מה קורה אצל אריק תמונה פיקודית. אני מקבל מאד שצריך כאן מפקדה על אוגדתית. כפי שמצטיירת לי היום התמונה הרי שב-16 לחודש, כאשר אני בצהריים קבלתי פקודה לכבוש את עכביש וטרטור, ואני מודיע לכם שהיה לי שם סוג של

קרב, אצטשל טילים, ועל זה גלי טנקים שבאים. אותו דבר גם ב-17. אני חושב שנלחמתי בחוכמה, עם אוזן ועיין לנחקה ולגבי. נתתי להם אז שיקול גבוה, וכשנשרפו לו 6 טנקים לא אמחתי לו תרד לשטוח הפתוח ותתחיל ללכת על ציר טרטור. אלא תפשה ש.ב-ש. כשאנחנו בעמדות והטנקים זורמים. ומה שחסר לי שם זה חטיבה ממוכנת, אז הייתה ולך בתוך התעלות של החווה הסינית על הצירים ופותח את זה בסיוע טנקים. וב-17 לחודש, עשינו את אותו דבר ולחצנו והגענו עד טרטור. וב-11 גבי מודיע, כביש עכביש פתוח ובטוח. אין יותר טילים שיורים על ציר עכביש וטרטור. כי הם לא יורים על הטנקים שעומדים על יד טרטור. ואחר כך רק לקראת ערב גבי החזיר אותם אחורנית כשטוביה מצא אחס. לכן, מה שאני חושב, ששמרתי על שלמות הכוח. לא מלאתי את המשימה ב-16 לחודש. הודעתי לפיקוד שלא הולך לי. נאמר לי שאני אקבל חי"ר, אני חושב שזה היה נכון הדבר הזה אבל מה היה כאן ב-16 לחודש ב-16 לחודש, זה גם כן חלק של התמונה הפיקודית או של המפקדה העל-אוגדתית שהיתה צריכה להיות שם. למעשה אריק כמעט שלא בפעולה. מדוע? מפני שאמנון יש פעולה בסיק, של אמיר יופה שהועבר אל אמנון. ויש כוחות קטנים 2. 9 טנקים בלקקן וגדוד אחד הם הוציאו לכספי. טוביה לא פעיל. הוא בחמדייה. והכוחות שלנו פועלים. לפניו. אני לא מתכוון, אני יודע שכולם נלחמו מצויין, אבל כולנו עשינו שגיאות בשליטה בשדה הקרב. אז אני חושב שהיה מקום במפקדה הזו לשלב את טוביה במלחמה. בקשתי אותו למחרת, והפעלתי אותו את טוביה, למחרת בבוקר. ואז הפעלתי גם את טוביה, גם את גבי וגם גדוד של נטקה, אז הצלחנו לגרש אותם, גם כתוצאה מהלחץ של אתמול ושל יום. ה-17 לחודש עד מעבר לטרטור. אני חושב לגבי הצליחה עוד שני דברים: אנחנו למדנו בתורה שטחי המתנה קרובים, שטחי המתנה רחוקים. נפקים. זה מחייב לזה שלא יתקבצו כולם בשלב הצליחה על יד הגשר. מה קרה לצה"ל? לצה"ל קרה שלא רק בזמן הצליחה, אלא כל ימי הלחימה, עמדו שיירות חסומות על יד הגשרים. נפקים, שטחי המתנה קרובים, רחוקים, לא הופעלו. רבותי, מבחינה זו ועוד הצירים הקשים שהיו שם, בוואו נגיד לעצמנו, למרות שדנו על זה, ניתחנו ותרגלנו על זה. היינו צבא מאד מאד לא מקצועי בענין הזה ושלמנו הרבה אבידות.

ועוד דבר אחד, ראש הגשר. אני חושב שהיה חייב. הפקודות של הפיקוד היו כאלה. שאני חושב שאוגדה 143 לא פעלה כיוון מבחינה זו היום. היה לו הכוח, לפי שיפוט ייתכן שהיתה צריכה לאל מעבר לתעלת המים מחוקה, אבל היא היתה צריכה להשאר על שפת השטח סגור מול השטח הפתוח. ולא לתת לאויב להכנס לתוך השטח הסגור. אני חושב שעשינו שגיאות בסואץ, למרות שאתמול התבררה תמונה לפי דעתי, שהיה תכנון לא נכון. זה היה מבוסס על ידיעות ולא התאמתו. שזה עסק הולך. אני חושב שהיו לנו שם שגיאות שזיכות לטכניקה לטטה של לחימה בשטח בנוי. של לחימה יותר משולבת ומעורבת של טנקים וחרמט. ולאחרונה אני רוצה לאמר רק מילה אחת של תחום שלא נגעתי לגבי ארגון. לא נשור לי זמן לתאר, אבל אילו הייתי לוקח את כל הקרבות של אוגדה 162, הרי שאני טוען, לא רק שכל האוגדות הוכיחו את עצמן ככגופים טובים ללחימה. אלא שמבנה האוגדה אסור לו להיות 3 חטיבות טנקים. הוא חייב להיות שתי חטיבות טנקים וחטיבה ממוכנת. יש לי כאן שורה שלימה של מקומות שאני יכול להראות, אילו הייתי אוגדה כזו, איך פעלתי. ויותר מזה, במצבו הנוכחי של צה"ל, היום להגדיל את האוגדה ולהוסיף אורגנית עוד חטיבת חי"ר חירם, לאותה אוגדה, שיהיה 4 חטיבות. וזה על מנת לשפר את הפרופרציה של החי"ר אל הטנקים. זה סטייה ממה שחשבתי, לפני יום הכיפורים. אני חושב שהיום צריכים להגדיל קצת את הפרופורציה של חי"ר מטרורין, חי"ר מגומט, ואני חושב שמבנה של 3 חטיבות טנקים, אם כי אני טמח שאין כיום גורסים חטיבה משוריינת, מה שעל זה עשו לי את המוות בעבר. עניינים טנקים ואחד חרמט, אני חושב שזה המבנה הצריך להיות.

ס ו ד י ג' א

דף מס' 30 מחוקק 4 דפים
עוהק כס' 5 עוהקים
218

ועוד מילה לגדוד הסיור, אני אומר את זה, כי אני עוזב את הארץ ולא אשתתף בדיונים. גדוד הסיור הייתי מחסידיו דוחפיו ומקימיו. אני מודה, שהמלחמה הזו לימדה אותי, שאין לו מקום בתנאים שלנו. דהיינו, לא הצלחנו ליצר בשום מקום את המרחב הקדמי לגדוד שפועל לפני אוגדה. ואז, או גדודי הסיור פעלו כגדודי טנקים משובחים של אוגדות. את זה צפינו מראש, ואת זה זה מילה. אמרנו, אסוף גדול לא יהיה, צפינו שזה יקרה. אבל מה שכן, חסר סיור צמוד לחטיבות, ואני בעד חטיבת ג' יפים וחטיבת נגמ"שים לכל חטיבה, כסיור חטיבתי. וזה גם ישפר את פרופרצית החי"ר.

הרמטכל: אז פלוגת נגמ"שים או ג' יפים ?

אלוף א. אדנ: אחת ג' יפים ואחת נגמ"שים. על מבנה הפלוגה יש לי גם הצעות, לא אכנס לזה.

(המשך הדיון נרשם על ידי חיה כהן)

ס ו ד י ב י ר ת ה , ו י ג י ק ד ל מ נ ס
 עוחק מס. | מחזר § עוחקים

אלוף פיקוד דרום כמלחמה, אלוף שמואל גונן:

היום התכוונתי לדבר על שיקולים עיקריים, ועל לקחים, ובעיקר על לקחים שאותם רשמתי לי תוך כדי מלחמה. אני חושב שיש חשיבות לדבר על לקחים, יש חשיבות למתוח ביקורת חבר על עמיתו, ומן הביקורת הזאת נלמד. אני מבקש עכשו לפרסם בכל צה"ל במידת הסודיות הניתנת, (נדמה לי שאם תיאור האזנות של פינקו הוא נכון, אז אין יותר סודיות למה שמתפרסם), את כל היומנים המבצעיים, את כל ההקלטות של פיקוד הדרום בכל יחידות צה"ל. צריך ללמוד את זה, אני לא מבין למה זה חסוי, זה ישנו במחלקת היסטוריה מאז תום המלחמה. אני בכל אופן מעוניין שזה יתפרסם.

דבר ראשון שמעתי כאן על חוסר בהירות קונצפציונאלית, היתה בהירות קונצפציונאלית. אני תיכף אקריא לכם מה היתה הבהירות הקונצפציונאלית, הרכה מאוד שעות במלחמה הזאת לא היתה בהירות בשדה הקרב, היה ערפל קרב, אני מתאר לי שכמו בכל קרב, חלק היה מוצדק, ולחלק היה לא מוצדק. אני לא זוכר קרב שבו לא היה ערפל קרב, אני לא מדבר רק על הרמה הפיקודית אני מדבר על הרמה האוגדתית, על הרמה החטיבתית. כמשך שבת מה היתה הקונספציה? "שובך יונים" לא ארחיב עליו את הדיבור, נדונתי על "שובך יונים" בפני פורום יותר אוביקטיבי מכס, ונמצאתי חייב, אז אני לא אדון למה אחרנו בפריסה, אבל אני כן אציג שאם היינו פורשים נכון, היה קצת יותר טוב, אבל לא היינו משנים סך הכל את הצלחת הצליחה. אני כן רוצה לומר על הקונספציה של הגנת סיני, במאי 72 היה דיון על קונספציה הגנת סיני, התמנתי אז כראש מה"ד, היו נוכחים אז הרמטכ"ל, אני לא זוכר מי מאנפי המטה הכללי, ראש אג"מ, אלוף טל, אלוף פיקוד הדרום דאז, אריק, אני ועוד אלופים. אז היה הדיון אם להשאר בשליטת המעוזים, או לעבור להגנה גיידת, שנחמכה בידי ראש אג"מ בפיקוד הדרום. אף אחד מאיתנו כולל אני לא תמכנו להשאר במעוזים, אני אבל הצעתי קונספציה אחרת, אני רוצה לתאר אותה כאן, אני אמרתי שהשגיאה הגדולה היא הסוללה לאורך התעלה כי היא חוסמת את שטחי האש, בכדי לירות האלה, צריך שהטנקים יעמדו על הסוללה, כאשר הם עומדים על הסוללה הם נתונים לנשק נ.ט. קל ול-ר.פ.ג. שנמצא בחניות כאלה, שאין לטנק שום סיכוי לעמוד נגדם, ולכן אמרתי והייתי נגד המעוזים, לכן אני מציע שנעשה סוללה אחרת, אם נניח שקטרה זה מעוז, השטח הזה לא מתאים, ניקח אותו לרוגמא כי הוא כולט במפה (מראה על המפה) לעשות סוללה כזאת ב"זיג-זאג" כזה שאורך כל צלע הוא ארבע ק"מ, כשפיץ שלו נמצא מעוז, הסוללה עצמה היא מיכשול, נגד אנשים ונ.ט. וסוללה, ועמדות הטנקים הם בקצה, בקודקוד האחורי של הסוללה, בטווח ארבעה ק"מ מהמים, ואז יש שטח הרגיה שטוח, אי אפשר לעשות הכנות לצליחה ממול, כשאנחנו לא רואים שהסוללה שלנו מסתירה, הטנקים לא נמצאים בתוך טווח של ר.פ.ג., לא ריברתי על שמלים, אבל לא בטווח יעיל של טנקים, ואז ניתחתי ואמרתי שבחוחחני טנקים אנחנו עולים עליהם, בטווח הקצר אין לזה משמעות, ב-3.5 - 4 ק"מ אנחנו פוגעים, והם לא פוגעים בדרך כלל, וזו היתה הצעה שהצעתי והיא לא התקבלה. היא לא התקבלה מכל מיני סיבות, וכאשר כאתי לפיקוד הדרום ביולי 73 חשבתי בהדרגה להגיע אליה והצעד הראשון היה לכנות עמדות טנקים, בטווח 3.5-4 ק"מ מהסוללה, גבוהות מספיק שולטות לקו המים, לא הספקנו לעשות את זה. זה בקשר לקונספציה. בקשר למלחמה עצמה בשבת. אונדה 252 פקדה על הגיזרה, כרגע הראשון שיכולתי שינתתי את זה. כל אלוף חדש שבא כל יחידה חדשה שבאה, מיד חילקתי את הגיזרה אחרת. יום ראשון בבוקר הגיע ברן, הוא הגיע ראשון, ב-7.00 לכלוזה, קיבל עד גרם, (הגיזרה הזאת), אריק הגיע בצהריים, וקיבל את טטא, לקראת הערב היו שלוש גזרות, כאשר הגיע עוזי לרס-טודר, אני לא זוכר אם יום ראשון או שני, הוא קיבל את רס-טודר ככניזרה פיקודית, לא אוגתית, ובכל רגע

ס ו ד י ב י ו ת ר

עוֹתָק מִס. 1 מתוך 5 עוֹתָקִים
 3 48 33 3

(ממשיך אלוף גונן)

שיכולתי חילקתי את הגיזרה. אבל בשבת, את ניהול הקרבות עם המעוזים, בין המעוזים לא ניהלתי, אני מבקר את עצמי על זה, אני מבקר על זה את הפיקוד. כמה כן עסקנו באותה שבת אחרי הצהריים? המצרים. היינו חרדים מאוד למצרים, אני כל הזמן, לוחץ, מבקש כוחות, מפנה כוחות, בכדילהחזיק את הג'ידי ואת המתלה, הכנסת 460 לגיזרה הצפונית, טרפתי את ההחלטה שלי, הסיבה למה? המצרים פתחו במים את הסוללות, הערכה היתה שאם הם יפרצו במים זה יקח שעות, אחרי שעה וחצי הסוללות היו פתוחות. במרכז ובצפון הסוללות היום בחול, ובדרום מעפר, הסוללות של העפר בשבת לא נפתחו בכלל, ובגיזרה הדרומית לא עברו טנקים כשבת עד יום ראשון בבוקר, במרכזית ובצפוןית עברו טנקים אחרי שעתיים, כבר היו טנקים שלהם, קודם כעשרות, ולקראת ערב במאות בצד שלנו. במלס אחרות הגיזרה הזאת הסמוטטה. הדרומית החזיקה מעמד. רק בגלל זה שרן הגיע לשם שלם, מאוחר, ולכן הופנתה 460 לגיזרה הצפונית. הם עשו לנו התעייה והם הצליחו בה, הם עשו התקפה על טרקלין אחת, ועוד כמה בקשר, והופנה לשם באמצע הדרך, גרוד או כוח לפידות, גרוד מאולתר לכיוון טרקלין מפני ש-460 היתה מפוצלת. 460 נלחמה במפרקת, דיבר על זה גבי, כסיכום שהיה.

דבר שלישי שהפיקוד התערב זה אגם המר הקטן, כאן היתה נחיתה של המפיביץ לחצתי על אלברט להשמיד את ראש הגשר, נתתי הוראה לנסוע עם הטנקים לאיזורי צליחה, בניגוד לזה כרן, (מפנה דבריו אל אלוף פיקוד דרום) אם לא היו מגיעים טנקים למעוזים הם כן היו נופלים. סיוע אויר, דרשתי במשך שבת סיוע אויר לשובת נקודת צליחה, לחיל האויר היתה כאן משימה קשה מאוד מכיוון שלא ידענו בדיוק איפוא נקודות הצליחה. ידיעות קיבלנו מהמעוזים, וכל שביו בין המעוזים, לא ידענו עליהם, כי היו שם בעיקר טנקים. עיקר סיוע האויר באותו שבת אחר הצהריים, הלך מהאוגרה יש למשל"צ, כי מאום חשיבה עוד לא היה קשר עם חיל האויר. וזו אחת הסיבות שנשארנו בבאר שבע. נשארנו בבאר שבע לא מפני שרצינו להשאר בבאר שבע, נשארנו בבאר שבע מפני שהמלחמה תפסה אותנו בבאר שבע. ומבאר שבע היה קשר. בשעה הראשונה שבה היתה הפסקה בפעילות הקרבית אפשר היה לרדת לאום חשבה, היתה בערך השעה 1.00 כלילה וניצלנו אותה. עסקנו הרבה במרש"ל היו הרבה התקפות קומנרו במרש"ל, מרשל היתה כפופה לפיקוד, עסקנו במרש"ל הרבה והרבה ברס-סודר, הפיקוד הוא זה שיזם להפציץ את זעפרנה, וחיל אויר באמת הפציץ את זעפרנה, והיו שם כוחות נחיתה שריידי ולא באו לידי ביטוי, היו מסוקים מצריים בזעפרנה שאחרי הפצצת חיל האויר לא באו לידי ביטוי, יזמנו הנחתה בג'אלאלה, ובעתקה, בסוף זה לא בוצע.

בשבת כלילה, התמונה שהתקבלה אצלנו היתה שהמזח מכותר, אורכל מכותר, למרכז חזיון ופורקן מכותרים, ובכל יתר הגיזרה אנחנו כקו המים. ב-5.00 בבוקר התחילה התקפה המצרית האפסקה הזו היתה בערך שעתיים, בבוקר התברר לי שיש לנו 110 טנקים בגיזרה, לכל רוחב התעלה, ועכשו השאלה היא איך מחזיקים עם 110 טנקים את התעלה ואת סיני, וביקשנו אויר, ואויר נכנס ב-7.00 עשה מטס אחד ויצא. הכעיה עכשו היא מה עושים כאשר יש 110 טנקים? ב-9.23 נתתי פקודה לפנות את המעוזים, ראשונה, השניה ב-12.00, ואי אפשר היה אפשר היה רק כלילה, מעוז אחד כן אפשר היה לפנות כמוצאי שבת, אבל אחד חשבתי שהוא מיותר ברס-מסלח, נתתי הוראה לפנות אותו. דן אמר אד "שעשה את זה על דעת עצמו".

בענין ה-8 לחודש. 8 לחודש היה ירום חשוב, וה-8 לחודש נכשל לא בגלל הסיפור שתאר כאן כרן, מי שעשה את העבודה בהיסטוריה בשביל כרן, לא צריך לשלם לו, הוא עשה עבודה לא טובה, לא נכונה. כיום ראשון כלילה, היתה קבוצת פקודות עם הרמטכ"ל, אריק אחר כי הוא תיכנן את חילוץ חזיון מצמד ופורקן, התוכנית שלו היה לנסוע עם גרוד טנקים וסוללה ארטילרית לכל אחד מהמעוזים ולפנות אותם, הוא דיבר איתי כלילה אני לא אישרתי לפנות אותם, אמרתי לאריק בוא אלי ונדבר, אני הרגשתי שלאריק חסר הלילה של מוצאי שבת, הלילה שבו "אכלו" את דן שומרון לנסוע עם גרוד טנקים כלילה כאשר המצרים מלאים, אני לא רציתי, כאשר אריק בא, הוא פגש את הרמטכ"ל בחוץ, הם דיברו, והרמטכ"ל שלח אותו אלי. אני רסברתי לאריק את התוכנית כולה, ואמרתי לאריק, נסכה, נחכה לבוקר, וזה חלוי, כמה זה חלוי? ככמה חתמלא הגיזרה עם אויב עד הבוקר,

עוֹתָק מִס. 5 עוֹתָקִים

מחור 5 עותקים
31 א. 13
47

(ממשיך אלוף גונן)

חשאר כמצב כמו עכשו, אתה עושה את זה כבוקר, חוזר, וברן יורד למטה, כל מה שאני אומר רשום, אם הגיזרה תתמלא, לא תיכנס, מתי אני אגיד לך את זה כבוקר, ואריק עשה נוהל קרב כל הלילה, ודיווח לי ב-6.00 או ברבע ל-6.00 שהוא מוכן, ואמרו לי מהמטה שלו, שהאלוף בתצפית, אני לא יודע איפוא היית בתצפית (פונה אל אלוף מל. שרון), כנראה בגיזרה על אחר המעוזים, במשך הלילה הגיזרה התמלאה, והמצרים צלחו, רק להזכיר, שבשבת בערב היו כבר כל דיביזות החי"ר מצד הזה של המיס, ושתי חטיבות טנקים.

יום ראשון בבוקר היו כבר עוד שתי חטיבות טנקים, וממוכנות. ואז ב-3.30 בבוקר אני מחפש את ברן, ולא מוצא אותו כאשר התברר לי "הבולדוג של האוייב", לא נכון שאנ"מ מבצעים לא אישר את התיכנון, ואת התיכנון הזה עשינו ב-1.30 כאשר הרמטכ"ל הלך, ובערך מה שברן אמר, רק עם יותר אפשרויות, על המפה זה כך, ברן חוקף מדרום לצפון, דובר על צליחה במצמד כניצול הצלחה, עם אישור נפרד, אריק חוקף בגיזרה הדרומית, ואני לא אכנס עכשו אם זה מדרום לצפון, או מצפון לדרום, גם מדרום לצפון, בגלל הקרקע עין מוטא זה שטח שולט, ומשם הוא יורד ולא צריך לעלות, ואני דיברתי עם קלמן כי ברן לא היה בקשר, ונתתי לו את ההוראות ולא אמרתי לו "טוב אז אל תודיע!" ב-6.00 ברן היה מוכן לצאת, התוכנית הייתה שאויר עד 8 חופשי לאורך הגיזרה מ-6 צמוד לברן, כאן אני מוכרח לתקן כמה תיקונים קשים, המשמה הראשונה לברן הייתה לחלץ את אנשי המעוזים, והמשימה הייתה במקום שאריק יעשה חתקפה חזיתית עם גדוד, וגדוד ברן יורד מדרום לצפון בהתקפה אונדתית, הוא יגש למעוזים ויפנה אותם, זה לא נראה לי כל כך חלמאי, המעבר ב-חזיון, היה צריך להיות אם אפשר, וברן שואל אותי "תגיד לי מה אתה רוצה שאני אעשה, לפנות את המעוזים? או לצלוח?" אני אומר לו: "דבר ראשון תפנה את המעוזים." ואת זה שומעים ברשת, אחר כך אם תוכל תצלח. מה זה תצלח? על גשר מצרי, אם יש צ'אנס, לא בנינו על זה כלום, המשימה העיקרת הייתה השמדת כוחות אויב בגיזרה. ויש שיחה שאני אומר למפקד אוגדה 162 "חפש אותם יותר מערבה, כי עד עכשו לא ניתקלת באוייב, " ויש שיחה מוקלטת בחמ"ל ששומעים את המטה של אומר לי: "אולי הם מתחבאים מתחת לרשתות".

אני מבקש מ-162 לגשת יותר מערבה, זה היה לפני ההגעה לחזיון, אז ברן אומר לי: "אני עד עכשו לא הייתי כל כן מערבה, אני עכשו אנש". ומכאן הסיפור הוא בסדר, ביקשו אויר, אויר הגיע מעט, ואחרי שעה וחצי בערך קמש לוקח קלע. אני רוצה להיות קצת יותר ספיצפי, וקצת פחות מנומס, כאשר ההתקפה נכשלה נודע לי ב-4.00 בערב, לא לפני זה, על ידי האזנה לרשת של 162, וכאשר הורדתי את אריק לגיזה המתוכננת, וכאן יש בנינו חילוקי דיעות, מתי קיבלת פקודה לרדת דרומה? (מפנה את דבריו לאלוף מיל. אריאל שרון), זה לא היה בגלל זה שהכל היה אופטימי, הכל היה בסדר, לא כפי שחשבתי שצ'לחא, אף אחד גם לא דיווח שצלחו, מהפיקוד, זאת הייתה טעות של איזה שהוא מש"ק במטכ"ל שדיווח שצלחו. אלא עשיתי חשבון לוח זמנים, וביומן המבצעים הפיקודי, אני מסביר לאלברט למה אני מוריד את אריק, ואחר כך אני מסביר לאלברט למה אני מעלה את אריק, ושם ישב מש"ק שרשם טוב. והנימוק הוא לוח זמנים. אורי בר-רצון אמר באחד הסיכומים שאריק קכיל כבוקר מברק ממולכד, לרדת דרומה, ועד שמפענחים את המברק לוקח שעתיים עד ארבע שעות, איך אפשר להספיק בלוח זמנים, לא יצא שום מברק ממולכד באותו בוקר מהפיקוד. ב-10.30 אני אומר לאריק: "תחזיק כוח פה כחמדיה, גדוד ותתארגן בפוררת", לא, לא דיברתי עם אריק דיברת י עם גדעון, בגידי, עשיתי חשבון שאני רוצה שהוא יגיע לפוררת, למה פוררת? פה להתאסף, כי אם בכל זאת פה לא ילך, הוא מספיק קרוב בשביל לחזור, אם כן ילך אז הוא ירד למשימה שלו. בסביבות 2.00 אני מחזיר את אריק, לא בגלל זה שברן אומר לי שיש לו קשיים בקרב, אלא בגלל זה שעשיתי זמן, שלחתי את ששון לראות איפוא האוגדה, הקשר היה כאותו יום, כי היה מיסוך, ואם מדברים על מיסוך אני רוצה להזכיר לכם, שבניגוד למה שאמרו לנו לפני המלחמה SSB היה ממוסך באופן מעולה.

ס ו ד י כ י ו ת ר

עוֹתָק מִס. מתוך 5 עוֹתָקִים
פז 41 (א) 42

(ממשיך אלוף גונן)

גם לעמית היה מכשיר שדיכר דרך המיסוך בעוצמה של 1000 וואט, וזה היה מלפני זה בחשיבה, הצליח להתקין מכשיר עם אנטנה מיוחדת שחיל הקשר נתן לו, שקולט דרך מיסוך, אותי שמעו, אני את האוגרות לא כל כך שמעתי. זה עזר ה-ס.ס.ב. לא עזר, ואז אני מחזיר את אריק, ואני טוען רק חטיבה אחת שלו, את החפ"ק, כי שתי האחרות פה, אחת פה ואחת פה, (מראה על המפה) כשארק מגיע, לי יש תוכנית לחקף פה עם אריק, ועם ברן פה, ובערך בס.ס. 5.000 ורבע בערך, אני שומע את נתקה, אומר ברשת: "עולים עלי לרוחב כל הגיזרה, אני לא חושב שאני יחזיק מעמד". לי יש שיחה עם אריק שיכנס לעזור לברן, אריק אומר לי שהוא יתן לי תשובה בעוד רבע שעה, ברן אומר למח"ט אריק תיכף יכנס ומחזיקים מעמד, ושוברים את ההתקפה, וכאן אני רוצה לומר שברן נמצא תחת לחץ, אני לא רוצה להכניס את אריק, זה התגלה לי גם כן בהקלטה, אני אומר לאריק: אני שואל אותו, אם הוא יכול לחקוף מדרום לצפון, והוא אומר: "אני לא מציע מדרום לצפון, אני רוצה לחקוף במיטורי". כנתיים התברר לי שזה לא הולך וצריך לחסל את האויב סופית, ובכיוון הרוח הזו אומר לי קלמן אלא התברר לי שלא הולך, ואז אני אומר לאריק: "אריק אם אתה תכנס ואפילו עם תצליח לא תושמד, יהיו לך אבדות ואתה תהיה קומיטרת, שומעים את זה בהקלטה, אין יותר כוח בגיזרה, אתה מבין מה אני אומר? אני מעריך שברן יסוג קצת מאשר אתה והוא שניכם תהיו מרותקים. אז אריק אומר לי, אני מבין טוב מאוד מה אתה אומר, וזה שיקול רציני. ואני לא מכניס את אריק להתקפה על מיטורי. ברן מייצב את הקו, ואריק מייצב את הקו.

בענין הגזרות, עתודה לא קומיטרת, היתה לנו עתודה לא קומיטרט, אריק החזיק בקו חטיבה אחת או שתיים, חטיבה אחת בהתחלה, הוקטנה גיזרה 2 ואחת באחור בעתודה, זו היתה העתודה היחידה שהיתה לפיקוד. ב-12.00 אני מקבל דיווח, פקודה לכבוש את טרטור ואת עכביש, התראה לזה קיבל מפקד האוגדה ב-8.30-8.00 כשהייתי אצלו, בכל זאת היו מפקדים בשטח, וכתוצאה מהסיוע הזה הוא מקבל את ההתראה, ב-12.00 הוא מקבל את הפקודה כערך בשעה 4-5 אני מקבל דיווח שיש נפגעים, תקפנו יש נפגעים, זה לא הולך, הדיווח הוא שנתקה' תוקף לא גבי, בהקלטה. יש נפגעים, אני אומר לו רגע, אם זה חי"ר ו-ר.פ.ג'. ושמלים נכניס חי"ר, יש צנחנים, נתן לך אותם, ואני אומר לברן, תכניס אותם לנוהל קרב חפוז. תן להם פקודה, תן להם חיפוי של טנקים, אז הוא אומר לי "אפשר לעשות את זה ביום", אני עונה לו "לא כיום זה כבר לא יצא". יש לנו דיון ארוך לאן להביא את עוזי בסוף מסכמים על עכביש 55 למה? כי שם הדוברות. והצליחה לא התעכבה בגלל דוברות, הצליחה התעקבה בגלל טיהור של עכביש, היו כאן דוברות כשבגל להעביר טנקים, כבר ביום שני כבוקר, 5 דוברות. אני אומר לברן להעביר את הדוברות אחרי שהוא יטהר, והמשימה היתה לטהר, גם את עכביש וגם את טרטור, במקבלה לא ללכת ק"מ יותר רחוק מטרטור. צנחנים נכנסים, ואני אומר לא! זה יהיה תחילת הלילה.

בענין הסואץ, אני שמעתי כאן כאילו נתתי פקודה אם זה סטלין גראד לכבוש, אם היה מוקצה עלינו בפיקוד, והיה מוטל בפיקוד להוציא את אריק מראש הגשר, ולא לאבטיח אותו עם אוגרה שלמה, אני לא נכנס אם כן איסמעליה, או לא איסמעליה, אני הייתי נגר ללכת לאיסמעליה, ואם היה מוקצה עלינו להוציא את האוגדה הזאת לארמיה 3, לפני שנגמר הכיחור, עוד היו כאן הסוללות, להעביר עוד לילה חופשי על ארמיה 3 אז, בלי קשר לזה, אני הייתי מתנגד, בגלל אבטחת ראש הגשר, לא בגלל ארמיה 3. נקודה אחרונה בקשר למהלכים, כיתור של ארמיה 3. ב-21 לחודש היתה החלטה שהולכי ס לאורך האגמים, ולאורך הג'ניפה. ב-23 ב-22 בערב נכנסה פסקת האש, ב-7 בערב באותו זמן אפסקת האש, היו שני הצירים עליהם חסומים על ידי ברן, והגיעו פה עד קילה ועד מנע. ב-23 בבוקר ישבנו בחפ"ק חיים בר-לב היה למעלה, ואנחנו עושים דיון, עוזי, אני מוטי הוד, ומה עושים עכשו, יש אפסקת אש, ואז אני אומר לפי דעתי צריך ללכת ולכתר את ארמיה 3, כן אפסקת אז, לא אפסקת אש, ואז מציע לי מישהו מהנוכחים, על העשה אח זה על דעת עצמך, שהממשלה

ס ו ד י ב י ו ת ר

עוֹתָק מִס. 8 עוֹתָק מִס. 13
מִתְנָן 5 עוֹתָקִים
47

(ממשיך אלוף גונן)

חחליט, ואני אומר להם, יש רגעים שצריך לעשות דברים בלי לערב רג מדיני, הוא ישמח אם נעשה את זה. זאת הערכה שלי, ואז נחתי את הפקודה לקלמן ז"ל, ולברן, לרדת עד מסביב לסואץ, זאת הפקודה שקיבל ברן, ולקלמן אמרתי עד עדכיה. כשעה 23.00 הושלם הכיתור.

נקודת המוצא לכל הערכות המצב בפיקוד, היו שהכוונה של המצרים איננה מוגבלת, שהכוונה של המצרים היא לא להאחו עד ציר החתם, וזהו, אלא המשימה שלהם לכבוש לפחות את רפידיים ביר-תמזה ואח המצרים. היום יש שורה שלמה של מסמכי שלל שנלקחו מארמיה 3 בגלל קוצר הזמן לא אקריא אותם, אבל הם מוכחים שזאת היתה התוכנית המורחבת, על השיקולים ועל העתודות. כאשר ברן עבר את התעלה השארתי חטיבה שלו מאחור, את 500 היא עמדה כאן באיזה מקום (מפה) ואחר כך באיזשהו. בגלל זה שאולי ינסו המצרים להמשיך לכבוש את המיזרים.

קרב הבלימה. עמדנו בפני בעיות במלחמה הזאת, לפי דעתי יותר קשות מכל המלחמות שעמדו בפנינו בעבר, נכנסנו כמעט בלי התראה, והבעיה הראשונה היתה איך בולמים, למחרת כבר לא היתה בעיה איך בולמים אלא איך שהיו מחזיקים מעמד. אני טוען בדיאבד ש-252 לא היתה מסוגלת לבלום את ההתקפה המצרית, הערכה היתה שהכוחות הסדירים יחד עם חיל האוויר, יוכלו לעשות את זה זאת היתה טעות. ההוכחה לטעות הזאת זו בכל זאת הניזרה הדרומית. בניזרה הדרומית כן הגענו לסר"כ, והוא הושמד במשך הלילה. האוגדה של ברן החזיקה 25, 30 ק"מ שבוע ימים, תחת התקפות לא פוסקות והוא באמת הותקף יותר מיתר האוגדות, ובהרבה מאוד ימים הוא היה כולו מועסק בקו בלי עתודה אם לא כל הזמן. הניזרה של 30 ק"מ (ואנחנו ציפנו סדירה שתחזיק 160 ק"מ) לא רק זה היא היתה מתוכננת לצפניה, זאת אומרת אם יש מלחמה לא רק ש-252 בולמת היא גם כובשת את כל הניזרה הזאת, ובאותו זמן בולם באותה הניזרה גרור אחד. זה נבע מתוך הערכה אמפיבית של החייל המצרי כפי שהכרנו אותו, וכאן טעינו וזה מקור הטעות. קונספציה של משולש, קונספציה של בר-לב קונספציה של מעוזים, לא קונספציה של מעוזים, כאן יותר טוב, לא יותר טוב, לא בגלל זה הפסדנו את התעלה. הפסדנו את התעלה כיון שטעינו בהערכת יחסי כוחות, ירענו את הכמות, ירענו את הציוד פחות או יותר, לא לגמרי, לא ירענו את האיכות, והאיכות שלהם השתנתה. והמשמעות הזו של האיכות התבטאה בעיקר בגלל השפעת המטות שלהם. הם המציאו תכנית קרבן עושים את זה רוסים, לא עושים את זה רוסים, הם המציאו תכנית קרב שבה היחיד הוא לא אלמנט חשוב, אם אתם רוצים זה מזכיר את הפלנגו של פעם, ומאחור הלכו קומנדו וירו כאלה שברחו, הם לא יכלו לברוח גם אם הם רצו. יש הרבה מברקי האזנה שהם מדווחים שהם יורים ובורחים ומצאו את הבריחה. ולזה קוראים סקטיקה של דחף, ובזה הם הצליחו, ולזה צריך להתכונן גם בפעם הבאה. דני מאט, בכנס ספ"כ דיבר הרבה על תוכנית תקיפה ולוח זמנים אופטימי על תוכנית "חתול מדבר", הלכתי ולמדתי מחדש את התיק. זה רק מוכיח שאנחנו הערכנו את הצד השני כפי שהכרנו אותו ב-67 ביום הרביעי של המלחמה. אם היינו עושים את כל הערכות האלה כפי שהכרנו אותו ביום הראשון של המלחמה של 67 לא היינו עושים תוכנית כזאת. תוך שעה כובשים את הגדה את סואץ את הכל.

בענין "שוכך יונים" אני כן מייחס חשיבות מכרעת לטווח של הטנקים מהמקום שבו הם יורים על הצליחה. תיננו "סלע" רצינו שברן יתרכז בשבת באיזור הזה, ואריק קודם בביר - תמזה אחר פה, בערך לפי תוכנית "סלע" מה שקרה לנו פה זה בערך מה שקרה לגבי אמיר, גבי אמיר קיבל פקודה לנוע ולהתקדם בפודריה, יותר קרוב לציר הרוחב לעתודה, הוא רק עבר את פודריה וכבר הקו התמוטט. והוא נשלח לגיזרה הצפונית, הוא לא חנה שם, האוגדות עברו את שטח סלע, הם בכלל לא הגיעו להערך "סלע" כי היה צריך אותם להיערך לבלימה

ס ו ר י ב י ו ת ר

 ענתק מס. מחור 5 עוחקים
 47 13 29 47

(ממשיך האלוף גונן)

ענין אויר, חיכנו הרכה לחיל אויר, בשבת, יום ראשון, יום שני, וחיל
 אויר, אני לא חושב שהוא אשם, אבל לא הצליח לתרום לנו הרכה. דבר
 אחד חשוב הוא כן עשה. מחוך 13 גשרים הוא השמיד 7 נדמה לי זה היה בשבת או ביום ראשון,
 אבל צריך ללמוד מזה שלא צריך לבנות על חיל האויר, .

אחרי רשמה אחי

47 ס"ב
 עותק ג.נ.ט. ל.מ.ח.ת.פ. 5 עותק 8

111) 1 ז י בילע

האלוף גורודיש :

טילי הנ.ט. - היתה בעה של ט לי נ.ט., הי.רנו את הטיל אבל לא הכרנו את הכמויות. במסמכי שלל אני רואה שהם ריכזו על ק"מ 54 כלי נשק נ.ט., אין טנק שיכול לעמוד בגאא נגד זה. את זה הם ריכזו לשלב הצליחה, יותר מאוחר שכיחירות הנ.ט. התפזרו ליחידות זה היה ותר קל. התכרנו על זה ונתן את הטון כזה 162 ע"י שימוש בנגמשים מיקלעים וארסילרה. היום כבר לא צריך להגיד אבל מי שחשב שהטילים השפיעו על הסנקים כמרכיב עיקרי בשדה הקרב כאילו שהוא יוצא-טועה, מה שכן צריך לשקול זה האם הסנק צריך להלחם לבד. אני הסקתי מזה את כל המסקנות, אסור להסיק מזה עניין של פשרות.

הדילמות האופרטיביות (אני רופה לדבר על חילוף אנשי

המעוזים). אני אף פעם לא שמעתי עד הסיכומים שאחרי המלחמה, לא בכתב ולא בע"פ שיש תוכנית לפינוי מעוזים בזמן מלחמה. להפך, בתיק שובך יונים של הפיקוד משמע התפק, כתוב שם שתפיסה המעוזים המדוללים והחלפת הכוחות ב"ק" פלוס 48. ישנו דיון מסכ"ל מה-24.1.72 שבו נאמר שאין כוונה לפנות מעוזים, כתיק הגדרות ייעוד המעוז 262 טה-14.12.72 כתוב שהמעוז ישמש תחנת איסוף נפגעים, תצפיות ודווח, תפקידם למנוע מעבר התעלה וחציה. במקרה של בלחמה ופרצת כוחות אויב מזרחה לתעלה חייב המעוז להיות מיכשול לתקדמות האויב וכוח עורפי לשיבוש תנועות האויב, הטרדתו וריתוק חלקים ממנו לאזור תק פתו. הוא בכלל סובל חדירה מערך המעוזים והוא צריך לשבש את עורפו של האויב כשעברו אותו, למה הייתי צריך לחשוב במוצאי שבת שצריך לפנות את המעוזים, כשאין מהשטח דרישה כזאת? בבקר לא הייתי צריך דרישה ב-0923 הבנתי שצריך לפנות את המעוזים. האם זה היה מאוחר? כן, אבל על סמך מה צריך לעלות על דעת מישהו בפיקוד שצריך לפנות מעוזים, אני מתייחס לנקודה הזאת כי כאן איכודו הרכה חיי אדם. מה היה קורה בצפון עם התקפת הנגד של נלוטה לא היתה מצליחה? גם שם לא פינוי של מעוזים ושם ישנו הבדל המעוזים הם על טוואם שולטים על הרים ואפשר לעלות עליהם עם טנקים רק מדרך אחת.

היתה דלמה של התקפות נגד או כנות כוחות, היתה

בהירות קונספציונאלית בעניין הזה והיא שהם מוקדם שאפשר צריך לעשות התקפת נגד. דובר על זה כל השנים, אני לא ממציא לכם כלום, ישנו משק מלחמה "אל ברזל", אריק עשה אותו דבר, שמנו לו שהמצרים צלחו, הם עסוקים, והם תפסו כל מיני שטחים שולטים, נחתו באל עריש והצליחו פה לכבוש כלמיני מובלעות. לא חשבנו שהם יצליחו לכבוש את הכל, עשינו מובלעות אריק עשה התקפת נגד אחרי שריכז את הכוח וזו היתה הקונספציה. בום שני בבקר אכן זה מה שעשינו, הפיקוד מדבר על זה עם המטכ"ל החל מיום ראשון ב-0300 אחר הצהרם, אז כבר, היה ברור שהמילואים הגו, כבר נבלם. לא ידענו אם נכלום מהבקר עד הצהרם, בצהרם ידענו שנבלום. יש לי שיחום עם בני שאני אומר לו שאני צריך את חיל-האוויר כשביל לא לסגת אל ציר הרוחב, נכון שנחנו פקודה לט בת על ציר הרוחב ולהחזיק כוחות קידמיים על ציר החת"מ, לא רצינו לעזוב את ציר החת"מ. כשהיה ברור כבר שכוחות יגיעו מדברים על התקפת נגד, על יום שני שאותה תארתי. כיום שני בערב מקבלים דווח שהלכו לנו 70 טנקים בהתקפה ואז עשינו עוד פעם חשבון האם צריך להמשיך בדבר הזה, או שצריך לעשות דבר אחר-לעמוד, לרכז כוחות ולחכות שכל יום יגיעו 100 טנקים לקו ואז כשנגיע לכמות של 600-700 טנקים אפשר יהיה לעשות צעד משמעי. אנחנו החלטנו לחכות ולנסות שלב של בלימה וצבירת

מכתב
מיום 10/10/73
מאת
ד"ר יצחק
בן-ציון

ס ר ר י

(המשך גונן)

כוח, ומכאן נובעות כל הסעויות שלכם. כל הדיבורים על זה שהיו פקודות של להסתער בזהירות או למנוע אכרות, זה לא היה בצליחה, זה לא היה כהתקפת הנגר של 162, זה לא היה בהתקפות של 162 בהמשך, זה לא היה כשום התקפה אחרת אלא זה היה בשלב הכלימה, בשלב שבו צברו את הכוח ואז לא רצינו לעשות שום התקפה, לא רצינו לכבוש שום גבעה, שום מישלס, רצינו רק שהכוח ישאר שלם. לבוא מזה ולהגיד: "קיבלתי פקודה", זה לא ישיר ממני אלא זה בא להם ממפקדי האוגדות שלתקוף בזהירות זה בסח לשמור מגע, הוא הולך קדימה, תעצור, הוא הולך אחורה - תלווה אותו, זה לגיטימי. זאת לא היתה פקודה בירו, לכבוש את המחנה הפולני אבל כתנאי שלא יהיו לך אכרות, זאת בכלל לא פקודה מוסרית וזה לא היה.

מצאתי אח"כ כמסמכי השלל תוכנית מצרית שקוראים לה "שלב העצירה הטאקטית", והיא אחרי שתופסים את ראש הגשר, להתארגן, לתת לישראלים לעשות התקפות-נגד, לשחוק אותם ואחרי זה ללכת הלאה. את זה מנענו ע"י המדיניות הזאת.

ישנה עוד הערה והיא שהכרחית שתהיה מיפקדה עורפית בסיני. כל מי שאמר שהעורף היה לא מאורגן והנטל נפל על 262 צדק. כאמצע המלחמה עשינו מיפקדה עורפית בסיני, בהתחלה פקד עליה מנדי ואח"כ אלברט ז"ל.

בסוף כל מלחמה ובעיקר במלחמה הזאת נוצרים מיתוסים. המיתוסים האלו משפיעים על החשיבה ומונעים הפקת לקחים אובייקטיביים. הם מתפתחים אם אין סיכומים או שהסיכומים נערכים מאוחר מידי ואז הם מרוחים או חלקים. אני שמח שלפחות כאן בפיק' דרום הסיכומים לא מרוחים, הם נוקבים וזה רק צריך לעזור לנו כהפקת הלקחים. אני רוצה להזכיר לכם שעדיין לא היו לקחים של 67- ולו היו סיכומים של 67 היינו לומדים כמה דברים לגבי 73. מצד שני, צריך לראות את הטוב ואת הרע גם אצלנו וגם אצל האויב, אחרת לא נתקן את מה שדרוש תיקון. אני רוצה להזמיר כאן מ-2 דברים, אנחנו מאוד מאופיינים ע"י הפילוסופיה של המיטוטלת, אנחנו רצים רקיצוניות לקיצוניות כלי לשום לב לבעית מרחב הזמן. לפני המלחמה עשינו מהמצרים ענקיים וכבר עכשיו אני שומע נימות של זילזול באויב, למשל מרמ"ט דרום באחד הכנסים.

אני רוצה להזהיר מ-2 דברים

צריך להכיר את עצמנו נכון והדרך הכי טובה לזה היא למתוח ביקורת על עצמנו. צריך להכיר היטב ולהעריך את ערך האויב, איך הוא מפצה את היטרון הסוכות של כוח אדם ע"י שימוש במסות ובנשק חדיש. יש לערך הכמותי ערך איכותי כש הוא בא לידי כטוי. כמות-היתה לו כל הזמן, הצלחנו במלחמות הקודמות לשבור את השפיץ של הכמות והי תר לא בא לידי ביטוי. הפעם הכנות כולה באה לידי ביטוי. לפי דעתי בצד שלנו גיה שצריך לבדוק, בכל נשק ובכל שיטה שבמלחמה האחרונה הם הצליחו אנחנו נמצא אותם במלחמה הבאה במנפלות של אלף להב אמר פעם שזה אויב. שרומה לחבית שהתוותית שלה ברוסיה, אין הגבלה לאמצעים שהם יכולים להשיג.

אני רוצה לומר בנה אנחנו לא בסדר.

דוח מוטעה, אני לא אומר מטעה אבל ומוטעה, בכל הרמות לא מקפידים על דוח מדויק, או לא מדווחים.

היו תופעות של חוסר החלטחיות בהסתערויות, לא בשלב בלימה בשלבי תקיפות. זאת היא תופעה שלא שלטה בשדה הקרב, אבי היא הורגשה בשדה הקרב.

אי ביצוע טאקטיקה שנלמדת בצה"ל. לא צריך לתקוף את כל מה

שנלמד בצה"ל ע"ד אוק' 73, היה שלרדנו לא כוצע. היפוי בהסתערות, לוחמת שטח בנוי, החשיבות של

ס ו ד י ג'ל"ג

צ"ל א"ל פ"ו א"ת"ג 47 ס"ג
ס"ג א"ת"ג 47 ס"ג

נוהל קרב.

דבר שני זה עניין של אירגון הכוחות, ויחס אירגון המשאבים

בין זרוע היבשה והאוויר. המצרים הצליחו ב-2 דברים :

חי"ר נגד טנקים-כיבשה.

תבנית קו צפופה-בכמות.

צריך לצפות במלחמה הבאה לטילים נגד טנקים בכמות רבה

יותר מאשר עכשיו , כ-אר.פד.ג'י. הרבה יותר מאשר עכשיו ולעוד נשק אם יש. צריך

לצפות לצבא מצרי הרבה יותר גדול. אנחנו מצד שני , לא יכולים לבנות את עצמנו על צבא

של כמיוות, וצריך לעצא דרך (אני תכף אצביע על הכוונים שלה) אף להתגבר על זה ואפשר.

הטנקים שלנו סבלו אבדות גדולות בגלל הפיתרון המצרי, הטנקים שלהם לא היוו אויב

משמעי נגדנו. לא נגד החי"ר שלנו ולא נגד הטנקים. כל זאת בגלל כלי נשק שבו האיכות

קובעת יותר מהכמות. גם כאן אני רוצה להזכיר שגם לבמות יש אדום, אנחנו דפקנו 270

טנקים ב-14 לחודש , ואיברנו 8 או 10. הם יצאו עם 1200 או עם 1000 ישנו בזה ויכוח עם אנשי

הנוריעין , כשהם יצאו 4,000 לא נעצור אותם ככה, צריך יותר טנקים גם אצלנו.

אם מישהו רוצה להסיק מזה שבגלל זה שהם הצליחו בחי"ר אנונו

צריכים עכשיו לבנות חי"ר גדול- לתת לו נשימות הכרעה בשדה הקרב- זו טעות. כיוון שהבעיה

של הטנק עכשיו היא לא הטנק שממול ואנחנו צריכים חי"ר ודרי לדפוק אותו, אלא בעית הטנק

עכשיו היא החי"ר שמימול והוא צריך נשק נגד החי"ר ולא החי"ר צריך נשק נגד הטנקים.

צריך לעשות שפורם בטנק, אבל פיוון השיפורים לא צריך

להיות הגדלת השיריון שלו או איזה שהוא אמצעי חכם כזו או אחר לביטול המיטען החלול,

צריך לתת לו נשק מתאים ללחימה נגד מסות של היל.

לכן, עכשיו צריך לתת הרבה יותר את הדעת על שיתוף פעולה

בתוך השיריון שהטנק הוא המרכיב העיקרי שלו לבין החי"ר, הארטילריה והאחרים. לכן, אני חולק

על זה שבאחד הסיכומים נאמר שמה שחסר היום באוגדה זה כמות של טנקים.

אני בו חלט חושב שצריך למצוא אופן אחר בתוך האוגדה בין הטנקים והחי"ר.

דבר שני, היינו צבא זול. אנונו צריכים להיות צבא בזבזני

מבחינת נשק וציוד. היינו צבא שהוזיק את הציוד שלו גם כימ"חים, מוציא אותו מהימ"חים

לבט"ש. כשהיה גיוס פתע ומלחמה הפתעה הציוד של הימ"חים חלקו היה בבט"ש, חלקו היה

כאימונים, חלקו היה בכתי ספר. צריך לצאת מתוך הנחה שהמלחמה הבאה תפתיע אותנו,

ולא נדע עליה יותר מכפי שידענו על זאת. אם נחר בבקר תהיה מלחמה ונחלקף אני לא בטוח

שנדע על זה היום, אף אחד לא יכול לערוב על כך שנדע ואני לא בטוח אם מישהו ימוכן

לערוב. לכן, בל מקום שצריך ציוד צריך שהוא יהיה ולא על חשבון הימ"חים.

בקשר לשיפורם בטנק. אני חושב שצריך מיקלע נוסף לפנים

צריך מקביל כפול או מקלע שורה יותר דחוק נוהמקביל שלנו, צריך על הצריח לו תאג אלא

זוג מאגים, צריך לשים על הנגמשיט או על הטנקים הבארות של רקטות שה"א כבר לא צריך

אותם, גשוק עשן קצר טווח ורחוק טווח. אני רשמתי כל מיני דברים אלו ואן לי כוון להקריא.

צריך לתת לטנק ולאלה שנוסעים על ידו נשק נגד נמות של חי"ר. היום אין לו את זה, מיקלע

אחד שורה לטווח של 1,400. זה שום דבר.

י י י י

מס' 13
מס' 13
מס' 13
מס' 13

בעניין אירגון אני חוזר על מה שאמר בך. היחידות הסדירות צריכות להיות סדירות, לא יכול להיות תקן א' ותקן ב' שחלק מהסדר כנ' ילואים. אם היום מחזיקים יחידות סדירות צריך לדעת שהם כולם בסדר, הם וארסילריה שלהם והאגד והחרמש והכל טריר. אחת, הם ילחמו כמו שהם נלחמו ב-6 באוק', בלי מילואים, בלי ארסילר ה- בלי הצפיות ארוכות טווח (שקראנו להם ביום שישי למרות שהיה אסור והם לא הספיקו להגיע).

ה-רמטכ"ל:

בהנחה שזה מה שש לנו זה מה שיש, האם לפי דעתך צריך לחלק אחרת את הכוח, ז"א שיהיו לנו במקום הטנקים שיש לנו היום בדרום, יהיו לנו פחות טנקים אבל יהיו לנו יותר ארסילריה יותר הנדסה ויותר חרמש על מנת שהכוח יהיה מאוזן. בפרוש כן. הטנקים לכדום ישרפו אותם ואם אתה עושה את המשוואה של הערך האיכותי של כמות טנקים בלי נשק מלווה מול כמות טנקים יותר קטנה עם אמצעי הסיוע - בהחלט כן, אם ההנחה היא שזה אחד על חשבון השני, התשובה שלי חיובית.

יש צורך דחוף במיפקדו על-אוגדתיות. במלחמה הזאת זה היה חסר. אריק, ב-56 לא נלחמו, חטיבות, נלחמו גדודים. ב-67 נלחמו חטיבות ואוגדות ב-73 חסרו מיפקדות על-אוגדתיות. במלחמה הבאה שאני לא יודע מתי היא תהיה המיפקדה העל-אוגדתית תהיה לא מספקת וצריך להתחיל להקים אותם עכשיו, אם צריך חטיבה של צנחנים או חי"ר מעולה כחוטפת בשביל פעילות לילה או בשביל לשמור מומנטים של התקפה כמו שלמשל: אם נכנסים לג'ניפה, להנחית צנחנים קודם לפני שהטנקים מגיעים, כל זה כחורך האוגדה וזה יכול להיות במיפקדה על-אוגדתית ולא צריך את זה באוגדה. למיכנה האוגדה.

באוגדה צריך 3 חטיבות שיריון ואם יבוא מושהו ויגיד שאהרי אוק' 73 הוא מגיע למסקנה שצריך 3 חטיבות טנקים באוגדה יש לו איתי חילוקי דעות כבדים. המלחמה הזו הוכיחה את ההפך, שחטפיק בחטיבה 2 גדודי טנקים והגדוד ה-3 צריך להיות חרמש על נגמשים, לא החרמש שיש לנו צריך למצוא דרך איך לסדר אותו. אני לא הייתי אתנול אבל נדמה לי שבסיכום קודם שמעתי שגדוד חרמש בעיר סואץ לא רצה להכנס לקרב האם זה נכון?

ה-רמטכ"ל: לא נכון.

האלוף גתן (גורודיש): לגדוד הטנקים צריך לתת פלוגת נגמשים, לא חרצן, לא חרמש לא מ, 113- נגמשים. ואם זה עולה כסף שיעלה כסף, תכף אני אגיד תאיפה ניסח את הכסף.

הנגמשים האלה צריכים שתהיה להם יכולת לעבור שטחים מוכים אש ארסילרית בעיקר. הם צריכים לייצר אש, לא לרדת להלחם בתעלות, אלא הם צריכים לחת את האש נגד החי"ר בשביל הטנקים.

אנחנו חסאנו לארסילריה ופה אני חולק על אריק. כשהנחנו שחיל האוויר יעשה לנו את תפקיד הארסילריה המעופפת, אנחנו צריכים לחזור כנו וצריך יותר ארסילריה, צריך באוגדה אנד ארסילרי מלא ולו אנד שמתפעל לחטיבות, וצריך חוץ מזה בכל חטיבה גדוד ארסילרי ובכל גדוד סוללה כמו שהיה פעם, בכל פלוגת טנקים צריך מרגמה כזו שהיה פעם.

חיל האוויר. (כאן אני חולק להגיד מאיפה לקוחים נוקחים את הכסף) אנ מקבל את התזה שאריק שם בפני מוטה, תלחנו כאילו

Handwritten notes in the top left corner, including the number '47' and some illegible scribbles.

ט ו ד י פתור

אנחנו אינם ואנחנו נילחם כאילו שאנחנו אינכם. אני מקבל את התזה הזאת, לא חשבתי כך לפני המלחמה אבל אני היום חושב שאלה שאומרים כך צודקים. צריך צבא יבשה אחר, לא כזה כמו שיש לנו ולא כזה כיו. נכנסנו איתו. לא יכול להיות שבצבא כזה שתלחמו אתם כאילו אנחנו אנם נקצה 52 אוווז מתקציב ת יסחון לחיל האויר. לא צריך לדרוש מחיל האויר שיהיה זרוע ר ב תונית שיגן על שמי המדינה, שישג אליונות בשדה הקרב, שירים את ההתקפות של כוחות היבשה ע"י השמדת הארטילריה וכוחות הקרקע של האויב, שיהיה זרוע א רטילרית, שימלא משימות בים, שיבלום התקפות עד שיתגייסו המילואים, ש עשה התקפות מנע וכו'. לא צרך לדרוש את זה מננו והוא לא יכול לעשות את זה. לפי דעתי צריך לדרוש ממנה הגנה על שמי המדינה, הפצצות בעומק וזה הכול. תקיפת כוחות קרקע צריך לא לבקש ממנו יותר. את הכסף הזה אפשר להשקיע בארטילריה ובטנקים.

(אחרי ורה)

44/183

סיכום הרמטכל:

אנחנו לא נציג עוד את הלקחים, מבחינת התחומים מוכרחים לגמור וגמרנו. כל אחד בדרכו האישית אם ירצה להמשיך ולטפל יוכל לטפל, זה"ל גמר את החקירים של מלחמת יום-הכיפורים בדרום ואני אינני מתכוון להיכנס להרבה לקחים מכיוון שהיו לנו כנסי לקחים ובהם בעצם סיכמנו את טרביח הדברים. נותרו כמה נושאים שבהם הסיכום קצת יותר מסובך וקשה ואני מחאר לי שגם אוסם נעשה. יחד עם זה אני רוצה פה להתייחס למספר נושאים.

החזה שגיל האוויר יעשה את שלו, את הלחימה שלו וכוחות היבשה יעשו את הלחימה שלהם איננה מקובלת עלי בשום פנים ואופן. זה צבא אחד ועם מטרה אחת, עם משימות מוגדרות וגם התפיסה המחשבתית וגם ההתעצמות בכלים צריכה לתת תשובה לבעיות שבפניהם אנחנו נעמוד. חלקן יכול להיפתר רק ע"י היבשה, חלקן רק ע"י היים ואני מחאר לי שאם נרצה להגיע לקרבות המוצלחים ביותר עם מינימום אבדות נצטרך למצוא גם את האמצעים וגם את השיטות אשר יביאו לידי מיצוי של כל הזרועות יחד. לכן, היום החזה הזאת לא תשמש כחזה מנחה לעבודה של זה"ל. אין לזה קשר להבטים החקציביים, צריך לבדוק בבעיות שעמדו לפנינו מה החשובות הטובות ביותר ולהן לתת את החקציביים, זה לא הולך לפי חיל אוויר ולא לפי כוחות היבשה, זה הולך לפי פתרון הבעיות.

הנקודה השניה היא הבין חילי. בהחלט יכולה להיות שאלה פרקטית, האם אנחנו היום בקו צריכים להחזיק כח משולב או מאוזן? התשובה שאנחנו נותנים היום היא איננה כזאת, אני חושב, שהיא גם נכונה, אבל לקראת מלחמה אני חושב, שהלקח הזה מקובל על הכל ואנחנו מוכרחים להגיע לשילוב של כח נייד הרבה יותר מאוזן, יותר חזק כתוצאה מזה של הטנקים וה-חי"ט, נגמ"שים והארטילריה וההנדסה וכדומה. אני לא מאריך בזה מכיוון שסיכמנו את זה כבר לא פעם ואין שום צל של ספק שהכח המסתער לא בא במקום האש והאש לא באה במקום הכח המסתער, אבל הגורמים האלה צריכים לקבל את האיזון המחאים, אשר כמעט בכל החזיתות הוכח שלא היה לנו די במלחמה האחרונה.

באשר להגנה ואני מחייס לנקודות שאנחנו צריכים לתת להם תשובה. במרבית החזיתות שלנו אין לנו מה לשחק במלים ובמושגים. אנחנו מוכרחים להגן על הקו, זה נכון לכל החזיתות בצפון ובמזרח, זה נכון גם בבקעת הירדן, מכיוון שיש לנו בבקעת הירדן כבר לא מעט ישובים, אשר אם נכון או לא נכון נעשה, כאשר הושיבו אותם על המשטח למטה היום זה עובדה ועל-מנת להגן על הישובים האלה צריך להגן עליהם כפי שאנחנו מגינים על הישובים בעמק הירדן, בבקעת בית-שאן, בגבול הלבנוני וברמת-הגולן. זאת אומרת, צריך להיות ביניהם ובין האויב. ביניהם ובין האויב, לצערי הרב, המרחק הוא קטן מאוד, מספר קילומטרים זעום ולכן, בליח ברירה נצטרך להגן במקום הקדמי ביותר והשאלה הפרקטית, אשר בפניה נעמוד היא, איך לבנות את הקו רזה? איזה כוחות לשים שם? האם לחקוף נגד התקפות עקריות על הקו הזה או לא? אבל ביסודו של דבר זה יצטרך להיות קו ההגנה. המקום היחידי ולכן אני הארכתני בנושא ושאלתי אחמול את השאלה וחזרתי עליהם היום, המקום היחידי שבו ניחן אולי לשחק קצת יותר זה בקו החדש שלנו בסיני. גם כאן ההחלטות הן לא קטנות היום כפי שהן היו בעבר. אני בהחלט לא הייתי רוצה להיחלחל באספקט הפוליטי, המדיני, זה די קל. אני מוכרח להגן על הקו? נומר שאני לא מוכרח להגן על הקו. מה אז השיטה הטובה ביותר? ועלו פה היום השאלות, אשר עלו חוץ כדי מלחמת ההטשה לא פעם. צריך להחזיק את המעוזים או לא צריך, אפשר להחזיק את המעוזים או אי-אפשר. אפשר להחזיק את כל המערך רק עם כוחות ניידים או אי-אפשר, או מה יקרה אם הם יעברו ואם יניחו מארבים ויניחו מוקשים וכדומה. אני לא החכוונתי לתת היום תשובה ואינני מתכוון היום לתת תשובה, מכיוון שיש לנו בימים הקרובים קד"מ רמטכל לסיכום חכנית ההגנה של הדרום ושל רצפון והמזרח. אני חושב, שהחשובר חיה לא כל כך רחוקה מהחשובות שנחנו בעבר, מכיוון שצבא שביסודו של דבר מה שאריק פה רזכיר שאמר

לחבר'ה שלו, לפי דעתי, זו האמת העיקרית. אסור לתת להם להצליח אפילו רגע אחד. לפעמים אין ברירה, אבל אם אפשר בחפיסה, אסור לתת להם להצליח בקילומטר וצריך לעשות כל מאמץ על-מנח לשבור אותם לפני שהם מגיעים, לפני שהם עוברים, תוך כדי המעבר ואם כוחות שלהם פה ושם מצליחים לעבור לשבור אותם עד כמה שאפשר יותר מהר ולזרוק אותם חזרה. אם אמנם, הם ימשיכו גם בעבר ללכת בשיטת הפלנגה והפרוסה, על אחת כמה וכמה, מכיוון שמבחינתם כל הישג הוא גם הישג צבאי וגם הישג מדיני. אנחנו את הפרטים נסכם, כפי שאמרתי, ב-קד"מ רמטכל, אשר בו ניכנס עד לפרטי הפרטים של הכוחות, אבל ביסודו של דבר קשה לי לראות שמהבחינה הצבאית אנחנו בהתנדבות נוכל לוותר על שטחים. יש לזה מסקנה רצינית מאוד.

אם אנחנו היום נשאר בקווים עם הכוחות הקיימים או אם נאזן אותם לפי מה שמואליק חושב שצריך לעשות בכל מקרה לא יהיו לנו מספיק כוחות, אם אנחנו ניכנס רק אם הכוחות האלה למערכה, אחס סוענים ואני לא רוצה כרגע להיכנס לסוגייה הזאת שגם לו היינו תופסים עם כל הכח הסדיר את הקו בעצם, לא היה משחנה הרבה. אני אישית לא חושב כך, אבל זו כרגע לא השאלה והפורום הזה ריה פורום שהיה צריך בעיקר להיות מסוכם ע"י אנשים שנטלו חלק במערכה עצמה, אבל בוודאי אם נסתמק על ההערכה הזאת לא יהיה לנו באף צורה מספיק כח להגן על הקו, מה עוד שהיום אנחנו כבר יודעים שאסור לכפוח על חיל האוויר לחימה מהסוג הזה, "הפריורי". זאת אומרה, אנחנו באופן חד-משמעי צריכים לדעת שבמידה והגבולות מתחממים צריכים להזרים יותר כוחות וצריכים להחזיק עם עוצמה כזאת, אשר לא חאפשר להם להשיג הישגים אפילו זמניים ואפילו מקומיים. השאלה שחעמוד בפני הפיקוד הבכיר היא מתי להציע לממשלה את הגיוס הזה? כמה זמן אפשר לעמוד בו וכדומה. זו בעצם, השאלה שהיום עומדת בפנינו, כאשר אנחנו צריכים להחזיר חלק גדול מהכלים לכשירות וזה אומר גיוס מילואים לא קטן בשעה שיחכן ונצטרך לקרוא להם עוד פעם בעוד חודשיים או חודשיים וחצי ואז השאלה היא, האם לקרוא להם עכשיו? האם לקרוא להם בעוד חודשיים ואז לטפל בצידוד, להחאמן בגופים, אשר אינם נצא למלחמה לקראת המלחמה? שאלה שנצטרך לתת עליה תשובה, אינני מתכוונן לתת עליה פה.

והנקודה האחרונה, כיוון שאין לנו זמן ואני חוזר עליה בכל כנסי הקצינים. אין בינינו כמעט ויכוח על כך שאנחנו זקוקים ליותר אמצעים. אם המלחמה תהיה באוקטובר, נובמבר, דצמבר, פברואר לא נצא למלחמה עם האמצעים שאליהם אתם צופים ועליהם אתם מדברים. זה לא יהיה. כפי ש-או שמואליק או ברן אמרו, ידענו על זה גם קודם, לץ קנינו בגלל כל מיני סיבות, לא ייצרנו בגלל כל מיני סיבות. היום אנחנו גם משחדלים לייצר הרבה וגם מזמינים בכמויות ענקיות. זה לא יהיה לתקופה הזאת שבה יתכן ונזדקק לצידוד הזה. זאת אומרה, השאלה בעיקרית הייתה בעבר ונשארת היום ואין לנו שום אפשרות להחעלם ממנה. זה תלוי בצידוד הזה איך הוא יוביל את הצבא למלחמה. אם הוא יוביל אותה עם ראש פתוח ועם ביטחון עצמי הוא ינצח במלחמה כפי שהוא יכול לנצח ואם הצידוד הזה יוביל צבא שמקטר, צבא שבוכה, צבא שממשיך להתכחש בתוך עצמו על כל מיני קישקושים ושטויות הוא לא ינצח במלחמה, זה הכל. הצידוד הזה הוביל את הצבא לניצחון, למרוח כל הקשיים של חחילת המלחמה לפני 9 חודשים או שנה ואין שום ספק שאם הוא ינחח נכון את המצב ויכין את עצמו מבחינה רוחנית מתאימה הוא מסוגל לעשות את זה בתקופה הקרובה ולכן, כלי הרבה פזיולוגיות, הגורם העיקרי זה תפסיקו לאכול אחד את השני. אם מישהו יכול היה ללמוד מהמלחמה הזאת מהתחקירים האלה שכולם נלחמו כמו משוגעים כל אחד בדרכו, כל אחד לפי כוחו ובסה"כ זה לא היה כל כך נוראה. אז תקופת הפישפוש והחייטוטים נגמר ולכן, יש הכרח לסכם את הענין הזה. מה עוד שכל אחד כשהוא אצל מפקד אחד הוא נלחם מצוין, כשאותו מפקד אצל מפקד אחר הוא נלחם מחורבן, תשכחו מזה.

אני בכוונה לוקח את הנקודה, אחת הקשות שעלו פה בחקירות, את הסואן. אני חושב, שדיה לגיטימי לפיקוד לתת הוראה לקחת את סואן, כמו שאני

דף מס' 4 מתוך 4 דפים
עוזק מס' 1 מתוך 5 עוזקים

סודי
2

הדפוס חושב, שהיה לגיטימי לקחת את אימפעיליה ואני חושב, שהיו מספיק נחונים בשטח בשביל לנסות לקחת את שניהם. מפה ומטה זה עסק של לחימה. יש לחימה יותר קשה ויותר פשוטה ואנחנו נרד ללקחים הטקטיים, איך משחלטים על שטחים כאלה, אבל מבחינה קונצפטית הצבא שיצא למלחמה בעוד כמה חודשים לא יהיה צבא יאהמפקדים יפחדו לחת בקורות כאלה. אם מישהו חושב כך לצאת למלחמה שישכח מדה. אנחנו ניקח סיכונים בשדה הקרב, למרות כל מיני ועדות ולפרוח כל מיני השמצות ונגסה. ניסינו את זה במיטלה ונגסה את זה בסופר ואם נצטרך לנסות את זה בקהיר ננסה את זה בקהיר. אין פטנטים לשגיאות, יש פטנט אחד שלוקחים את הסיכונים ועם הצבא הזה הולכים קדימה. לפעמים מצליחים, לפעמים קצת פחות ואני בנקודה הזאת רוצה לסכם.

הציוד לא השחנה. את הרוח אתם יכולים לשנות ואני מציע לכם לקחת את זה במלוא הרצינות, מכיוון שיתכן ובעוד כמה זמן זה יבוא לידי מבחן.

חודה רבה.